

JAAARVERSLAG 2013

**BOUWEN AAN
VERANDERING**

Voorwoord

World Servants is een beweging van doeners die gelooft in de kracht van dienstbaarheid en deelnemers in staat stelt te ontdekken dat dienen er toe doet. Door een context te bieden waarin dienstbaarheid duurzame verandering teweeg brengt in het leven van anderen én dat van henzelf, zien ze dat het waardevol is om woorden om te zetten in daden. Het navolgen van Jezus' voorbeeld maakt Zijn liefde manifest en levert een bijdrage aan de bouw van Gods Koninkrijk op aarde. In alle gebrokenheid is het onze troost dat ook met bescheiden middelen en op kleine schaal een groot effect bereikt kan worden.

Hoe?

Door samen de (werk)handschoen(en) op te pakken, samen te zweten en samen oplossingen te verwezenlijken, biedt World Servants een 'training dienen' aan iedereen die betrokken raakt. En enthousiasmeren we iedereen die meekijkt. Door niet alleen het eigenbelang, maar ook dat van de ander voor ogen te hebben, wordt een concrete ontwikkelingsvraag van een lokale gemeenschap omgezet in gelegenheid om dienstbaarheid in praktijk te brengen. Om dit voor iedereen bereikbaar te maken, zijn de activiteiten laagdrempelig en vereisen ze geen specifieke kwaliteiten. Bovendien zorgt World Servants er voor dat deelnemers op een zinvolle en leerzame plaats concreet aan de slag kunnen en dat dit duidelijk zichtbaar en duurzaam nut heeft.

Wat?

Groepen Nederlandse vrijwilligers werken zo mee aan bouwprojecten in ontwikkelingslanden en ervaren wat dienstbaarheid inhoudt door hoop te geven en iedereen recht te doen.

Belangrijkste gebeurtenissen

- **Deelnemers en projecten** | 731 deelnemers hebben deelgenomen aan een World Servants-project; In 14 projectlanden zijn 32 projecten gerealiseerd. De projecten maakten deel uit van plaatselijke onderwijs-, gezondheidszorg-, huisvesting- en sanitatieprogramma's.

- **Interim directie** | Per 1 november 2012 is directeur Els Nijman opgevolgd door een interim directie bestaande uit de voormalige bestuursleden Jan Bosman en Riek Lock. Zij hebben leiding gegeven aan het proces om tot een bestuursmodel te komen van een Raad van Toezicht en een Raad van Bestuur hetgeen in 2013 is gerealiseerd. Daarnaast heeft de interim directie de werving en selectie begeleid van een nieuwe directeur/bestuurder. Paul Emans is per 1 maart 2014 benoemd tot de nieuwe Algemeen Directeur.

- **Nieuwe ontwikkelingen** | Er is hard gewerkt aan het aantrekken van meer deelnemers en verder opbouwen van de fondsenwerving. De resultaten daarvan zijn in 2013 al zichtbaar. Ook in 2014 blijft dit een speerpunt. World Servants maakt nieuwe plannen om dit verder uit te werken.

Er is met veel energie gewerkt om de missie en doelstellingen van World Servants te realiseren. Daar willen we naast God alle partners, deelnemers, vrijwilligers en kantoormedewerkers hartelijk voor bedanken.

Ds. A.P. (Bram) Tack

Voorzitter
Raad van Toezicht

P. J.A. (Paul) Emans

Raad van bestuur

Inhoudsopgave

1. WORLD SERVANTS

1.1 Grondslag	7
1.2 Visie	7
1.3 Missie	7
1.4 Kernwaarden	7
1.5 Motto	8
1.6 Ontwikkelingen in de organisatie	9
1.7 Strategisch beleid	9
1.8 Personeel en huisvesting	13
1.9 Vooruitblik	13

2. WERVING EN COMMUNICATIE

2.1 Deelnemerswerving	15
2.2 Fondsenwerving	16
2.3 Communicatie	17
2.4 Werving en selectie van stafleden	18
2.5 Vooruitblik 2014	18

3. PROGRAMMA'S

3.1 Het World Servants-concept: dit maakt ons uniek!	19
3.2 Vorming	19
3.3 Training	21
3.4 Overzicht projecten 2013	22
3.5 Landen	23
3.6 Veiligheid	23
3.7 Partnerorganisaties	24
3.8 Voorbereidingsreizen	25

4. PROJECTEN 2013

4.1 Kinderen naar school in Bolivia	27
4.2 Een beter bestaan in Brazilië	28
4.3 Betere leefomstandigheden in de Dominicaanse Republiek	29
4.4 Verbetering onderwijs in Ecuador	30
4.5 Meer kinderen naar school in Haïti	31
4.6 Verbetering hygiënische omstandigheden in Ethiopië	31
4.7 Ondersteuning onderwijsprogramma in Ghana	32
4.8 Intercultureel leren in Kenia	37
4.9 Samen voor betere scholen in Malawi	38
4.10 Verbetering van het onderwijs in Sierra Leone	41
4.11 Verbetering leefomstandigheden in Tanzania	42
4.12 Beter onderwijs en gezondheidszorg in Zambia	43
4.13 Ondersteuningstraject Youth for Christ South Africa	46
4.14 Sociaal maatschappelijke projecten in Oekraïne	47

5. BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

5.1 Onderscheid functies toezicht houden, besturen en uitvoeren	49
5.2 Omgang met belanghebbenden	51
5.3 Effectiviteit en efficiëntie	53
5.4 Bestuur World Servants Interationaal (WSI)	54
5.5 Leden Raad van Toezicht	54
5.6 Leden Raad van Bestuur en medewerkers	55
5.7 Comité van aanbeveling	55
5.8 Organigram	55

6. FINANCIELE VERANTWOORDING

6.1 Balans per 31 december 2013	57
6.2 Staat van baten en lasten	58
6.3 Kasstroomoverzicht	59
6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	60
6.5 Toelichting op de balans	61
6.6 Toelichting op de staat van baten en lasten	63
6.7 Specificatie en verdeling kosten naar bestemming	65
6.8 Begroting 2014	66
6.9 Bezolging directie	67
6.10 Financiële rapportage per project	69

7. CONTROLEVERKLARING

75

Ghana, Zogiligu

1 World Servants

Stichting World Servants Nederland is een christelijke organisatie, opgericht op 15 juni 1988, die projecten organiseert op het gebied van ontwikkelingssamenwerking.

1.1 GRONDSLAG

De basis voor het beleid en de activiteiten van World Servants is het Woord van God, de Bijbel. De stichting hanteert als grondslag de geloofsbelijdenis van de wereldwijde kerk zoals die in het Apostolicum is opgetekend.

1.2 VISIE

Iedereen kan een bijdrage leveren aan het bouwen van een rechtvaardiger wereld. Daarom is het belangrijk dat mensen ontdekken hoe zij zichzelf kunnen inzetten tot welzijn van anderen.

1.3 MISSIE

World Servants wil, vanuit het geloof in Jezus Christus, mensen enthousiast maken en toerusten om zich dienstbaar in te zetten in deze wereld.

World Servants doet dat door het uitsenden van teams die bouwprojecten realiseren in ontwikkelingslanden: scholen, klinieken, huizen en waterprojecten. Deze bouwprojecten zijn onderdeel van programma's van lokale partnerorganisaties en dragen bij aan het blijvend verbeteren van de levensomstandigheden van een hele gemeenschap. Zowel het bouwen als het overige programma, waarin thema's als armoede, praktisch geloven en omgaan met cultuur-verschillen een rol spelen, vinden plaats in nauwe samenwerking met de plaatselijke bevolking. Deelnemers hebben zo de kans om daadwerkelijk te ervaren wat dienstbaarheid inhoudt.

1.4 KERNWAARDEN

We willen ons laten leiden door de Bijbel als norm voor ons leven. Daarom zijn de volgende kern-waarden voor World Servants essentieel om elkaar op aan te spreken:

Christusgericht

We willen ons werk voor World Servants doen vanuit het geloof in en vanuit de liefde van Jezus Christus.

Dienen

We willen in navolging van Jezus Christus dienstbaar zijn aan elkaar en aan alle betrokkenen bij World Servants en daarin een voorbeeld zijn voor anderen.

Samenwerking

We willen op alle fronten streven naar optimale samenwerking, met mensen en organisaties in Nederland en in de landen waar we werken - met respect voor mensen en cultuurverschillen. Samenwerken doen we omdat we ervan overtuigd zijn dat we samen meer kunnen dan alleen; samenwerking is geen keuze maar een roeping.

Kwaliteit

We willen betrouwbaar zijn in alle aspecten van ons werk.

Ontwikkeling

We willen dat de potentie in elk mens en elke situatie de kans heeft om zo veel mogelijk tot ontwikkeling te komen.

Enthousiasme

We willen dat alle activiteiten van World Servants met een aanstekelijk enthousiasme worden uitgevoerd.

15 MOTTO

Het verhaal van World Servants

World Servants heeft met ingang van het projectseizoen 2013-2014 een nieuw motto: **bouwen aan verandering**. Hiermee maken we duidelijk dat een project meer is dan een werkvakantie van drie weken. We willen mensen enthousiast maken om dienstbaar te zijn. Door dienstbaarheid houdt de verandering niet op bij een gebouw of een reis. Zoals Rachel van Werven, die drie keer meeging, zegt: 'Door je in te zetten voor een ander, dienstbaar te zijn en aandacht, tijd en liefde te geven ontstaat er een kettingreactie van verandering.' De werkwijze van World

Servants blijft gelijk. Mensen die meegaan bouwen aan zichzelf en voor de ander. Dat dit werkt zien we op verschillende manieren terug. Rachel van Werven besloot na haar World Servants-project een project voor meisjes in Zambia te leiden. Ze gaat met de meiden in gesprek over bijvoorbeeld seksualiteit en grenzen aangeven. Ook verandert de lokale gemeenschap, vertelt Vincent Sichenga van partnerorganisatie CCAP in Malawi: 'De groepen hebben veel contact met de plaatselijke bevolking en vertellen bijvoorbeeld welk beroep ze hebben

en wat ze studeren. Dit inspireert de lokale jongeren om door te leren en hun school af te maken.' Dat er ook iets verandert in de kerk in Nederland vertelt Jan Homans (Protestantse Kerk Zuidlaren): 'We zien oud-deelnemers die eerst niet veel naar de kerk gingen nu geregeld in de dienst. Hun geloof is aangewakkerd. Ook zijn er vriendschappen ontstaan. Daardoor komen ze naar verschillende activiteiten om elkaar te ontmoeten.'

Proces nieuw motto en positioneringsstatement

Het nieuwe motto 'Bouwen aan verandering' is gelanceerd bij de start van het nieuwe seizoen op 14 september tijdens het Changemaker Festival. World Servants heeft hard gewerkt om tot het nieuwe motto te komen.

'Bouwen aan jezelf door te bouwen voor een ander' is sinds de oprichting in 1988 het motto geweest. Nog steeds blijven we een club die door fysiek bouwen verandering

bewerkstelligt bij zowel deelnemers als gemeenschappen. Maar met een nieuw motto willen we duidelijker laten zien dat iedereen die daarbij betrokken is meedoet. Niet alleen deelnemers, maar ook het thuisfront, de vrijwilligers en de donateurs zijn een motor voor de verandering die ontstaat door de bouwprojecten. Daarom zeggen we voortaan: World Servants: Bouwen aan verandering!

Het nieuwe motto is tot stand gekomen na

een intensief proces. Op 27 januari dachten de (betaalde en vrijwillige) medewerkers van World Servants na over de boodschap van World Servants tijdens een medewerkersdag. Welke woorden staan centraal? Waar herkennen mensen ons aan en wie willen we zijn? Met de input van deze dag en in samenwerking met communicatiebureau Deelstra en De Jong is het nieuwe motto en een nieuw positioneringsstatement verder ontwikkeld.

Positioneringsstatement

World Servants is een christelijke organisatie die verandering brengt in de levens van mensen in Nederland en in ontwikkelingslanden. Het individualisme hier en de armoede daar zorgen ervoor dat mensen niet tot hun recht komen. Door - naar het voorbeeld van Jezus Christus - te dienen gaan er dingen (en mensen) veranderen, in het klein en in het groot. Bouwprojecten zijn voor World Servants hét middel om deze verandering tot stand te brengen. Door samen te bouwen, boek je resultaat, krijg je een band en werk je letterlijk aan verandering. De bouwplaats is de plek waar dienen een heel concreet en zichtbaar resultaat oplevert. De deelnemers aan een World Servants-reis komen anders terug dan zij gingen. Tegelijk laat de groep het dorp waar gebouwd is anders achter. Er is niet alleen een school of kliniek - en daarmee perspectief - gekomen, alle betrokkenen gaan ook geïnspireerd en gemotiveerd uit elkaar. Om te verzekeren dat de verandering langdurig effect heeft, besteedt World Servants veel zorg aan de follow-up. Zowel van het project, als van de deelnemers.

1.6 ONTWIKKELINGEN IN DE ORGANISATIE

Jubileum

In het seizoen 2012 - 2013 vierde World Servants haar 25-jarig jubileum met diverse activiteiten. Zo is er op 22 juni op het Linde College in Wolvega een jubileumspansordiner gehouden, waar met ruim honderd mensen is teruggeblikt en vooruit is gekeken. Het personeel van World Servants kookte, en versierde de aula van de school. We blikten inhoudelijk terug op de afgelopen 25 jaar met diverse sprekers. Het diner diende ook als middel om fondsen te werven, en leverde netto € 1070,- op.

Op diezelfde dag presenteerde World Servants

ook een jubileummagazine met als titel 'Dienblad'. In het speciale magazine werd teruggeblikt op de afgelopen 25 jaar en stonden veel persoonlijke verhalen, onder meer van deelnemers aan het projecten. Het 'Dienblad' werd vervolgens ook verstuurd naar ruim 5.000 donateurs, vrijwilligers en oud-deelnemers. Bij deze mailing was een acceptgiro toegevoegd om World Servants een cadeau te doen. Er kwamen diverse spontane giften binnen. Alle jubileumactiviteiten samen leverden € 7.757,- op.

Vacature nieuwe directeur/bestuurder

Nadat World Servants in 2012 afscheid nam van Els Nijman als directeur, traden oud-bestuursleden Riek Lock en Jan Bosman aan als interim-directie. In het afgelopen seizoen hebben zij samen met het kantoor team en vrijwilligers gewerkt aan veel veranderingen in de interne organisatie en aan een adequatere werving van deelnemers en fondsen. Ook hebben ze samen met de Raad

van Toezicht een profiel opgesteld voor een nieuwe bestuurder. De sollicitatieprocedure die in september van start ging, heeft in 2013 geen bestuurder opgeleverd. Riek Lock en Jan Bosman hebben daarom op verzoek van de raad van toezicht hun interim opdracht verlengd tot en met april 2014. In maart 2014 is in de persoon van Paul Emans een nieuwe bestuurder gevonden.

Bouwen aan de toekomst

Zoals aangegeven heeft de interim-directie in 2013 zowel interne als externe veranderingen doorgevoerd om de neerwaartse beweging in de jaarresultaten van de afgelopen jaren om te buigen. Er is veel denkwerk verricht om tot een nieuw meerjarenplan te komen, aangezien de afwijkingen van het strategisch plan 2011-2015 steeds groter

werden. In 2014 moet dit resulteren in een nieuw meerjarenplan waar onder leiding van de nieuwe bestuurder mee verder gewerkt kan worden. Ondertussen laat het resultaat van 2013 overtuigend zien dat de nieuw ingeslagen weg een sterke opwaartse beweging tot gevolg heeft die we de komende jaren hopen voort te zetten.

Serve & Celebrate

Dienen is laten zien dat het niet om jou draait. Het laat je ontdekken dat de wereld groter is dan je eigen ik. Dat jij iets kunt betekenen, ook als het gaat om de armoede en ellende bij een ander. Dienen is in feite een cadeautje geven. Dat cadeautje kan allerlei vormen hebben: Een woning, een glimlach of een gevoel van waardigheid... In elk geval is het een cadeau dat je geeft, zonder dat je er iets voor terug verwacht. Toch zul je ontdekken dat dienen geen eenrichtingsverkeer is. Het geeft reden voor een feest: niet alleen voor wie het cadeau krijgt, maar ook voor degene die dient. Dienen wordt dan samen feestvieren!

Uit de thema-omschrijving
'Serve & Celebrate'

1.7 STRATEGISCH BELEID

Het doel van de strategie van World Servants is maximale impact: het optimaliseren van de impact van de World Servants projecten hier (in het Noorden) en daar (in het Zuiden). Met andere woorden: we willen hier en daar goedgerichte impulsen tot ontwikkeling geven. Het aangrijpingspunt in het Noorden zijn de mensen (deelnemers, vrijwilligers) en in het Zuiden de gemeenschappen.

Onder impact verstaan wij: het effect dat

het project heeft op de deelnemers en op gemeenschappen in het projectland: een zo groot mogelijke verandering. Een deel daarvan is de indruk die World Servants namens Jezus Christus hoopt achter te laten in het projectland. Via de mensen in het Noorden is er ook impact in de gemeenschappen in het Noorden. Via de gemeenschappen in het Zuiden ondervinden ook de mensen in het Zuiden de impact op hun levens.

Al aan het eind van 2012 is gebleken dat de doelstellingen uit het strategisch plan 2011 - 2015 'Samen opbouwend' niet allemaal haalbaar zijn. Dit heeft vooral te maken met de terugloop in inkomsten van donateurs, bedrijven en (institutionele) fondsen en het aantal deelnemers. In het afgelopen jaar is er veel bijgestuurd en gezocht naar nieuwe manieren om dit weer op peil te brengen.

Hier volgen in het kort de bereikte resultaten en belangrijkste ontwikkelingen tijdens 2013 in het kader van de drie strategische beleidskeuzes.

1. Groei in het aantal deelnemers

World Servants heeft de strategische keuze gemaakt om projecten voor nieuwe doelgroepen te ontwikkelen. In 2013 is er een eerste project uitgevoerd speciaal voor vrouwen: Ladies Only, waarbij een groep Nederlandse vrouwen meehielp in het Lifeline center van AGREDS in Ghana. Dit bleek een succesvol concept: er gingen

16 vrouwen mee met dit project. Vanwege het succes zal er in 2014 een Ladies Only project op dezelfde manier plaatsvinden. In 2014 zal World Servants verder gaan met de doorontwikkeling van nieuwe producten. Verder verlegt World Servants de focus richting het aanbieden van modules aan bijvoorbeeld kerken of organisaties die

zelf met een groep op pad willen naar een ontwikkelingsland. Hierbij gaat bijvoorbeeld om de inkoop van tickets, organiseren van projectmanagement en het aanbieden van een (veiligheids)training voor de stafleden. In 2013 hebben drie groepen hier gebruik van gemaakt.

AANTAL DEELNEMERS

	JONGEREN		VOLWASSENEN		TOTAAL REGULIER		POM		BEWUSTWORDING		MODULES		TOTAAL	
	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie
2010	490	549	191	155	681	704	150	87	67	68	90	95	960	954
2011	498	607	203	119	701	726	120	3	67	64	90	15	978	808
2012	506	482	217	205	723	687	120	23	88	32	150	29	1081	771
2013	506	522	238	104	744	626	150	92	88	13	180	46	1162	777
2014	506	490	261	99	767	589	150	35	110	2	210	24	1237	650
2015	513		276		789		180		110		240		1319	

AANTAL PROJECTEN

	JONGEREN		VOLWASSENEN		TOTAAL REGULIER		POM		BEWUSTWORDING		MODULES		TOTAAL	
	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie	strat. plan	realisatie
2010	17	17	6	7	23	24	5	4	3	3	3	3	34	34
2011	16	19	6	5	22	24	4	0	3	3	3	1	32	28
2012	16	16	7	7	23	23	4	1	4	2	5	2	36	28
2013	16	17	7	6	23	23	5	4	4	1	6	3	38	31
2014	16	17	8	6	24	23	5	3	5	1	7	2	41	29
2015	16		9		25		6		5		8		44	

Het is interessant dat bij jongeren in 2011 het aantal deelnemers de planning van het strategisch plan 2011-2015 ver overtreft. In 2012 blijft het aantal deelnemers achter bij deze planning, maar voor 2013 wordt het geplande deelnemersaantal bij jongeren weer gehaald en zelfs overtroffen. Dit is des te opmerkelijker vergeleken met

de andere doelgroepen die het over het algemeen slecht doen. Ten opzichte van 2012 is het aantal volwassenen in 2013 met 134 gedaald. Voor het opstellen van het nieuwe strategisch plan is dit een belangrijk punt.

Bij de projecten op maat (POM) en de bewustwordingsreizen is World Servants

voor de deelnemerswerving afhankelijk van de betreffende samenwerkingspartner in het Noorden. Dat deze steeds meer moeite hebben de groepen vol te krijgen, heeft er mogelijk mee te maken dat deelnemers voor deze projecten zich vooral individueel aanmelden en niet met een (plaatselijke) groep.

Beste World Servants,

In deze drie weken heb ik veel geleerd, op cultureel gebied, op het gebied van bouwen en op het gebied van geloof. Maar bovenal heb ik mezelf leren kennen. Door het andere leefgebied waarin we waren kwam je in situaties die je nog nooit had mee gemaakt. Hierdoor ga je handelen op manieren zoals je nog nooit gehandeld hebt in bepaalde omstandigheden.

Door de gesprekken met mensen en de beelden die je krijgt van alles en iedereen verandert je denken over bepaalde dingen. In mijn geval ben ik na deze reis bewuster gaan denken over bepaalde onderwerpen en ik denk dat ik dan voor veel meer mensen spreek. Leerzaam op alle gebieden en een geweldige ervaring voor je hele leven.

Lissa van Damme, Ghana 2013.

2. Samenwerking met partners in het Noorden en het Zuiden

NOORDEN

(KRITISCHE) SUCCESFACTOR	PRESTATIE-INDICATOR	NORM 2015	REALISATIE 2013
1. Impact van bouwprojecten vergroot door ondersteuning programma partner	Aantal capabele partners met hiervoor geschikt programma	Max. 7 (2015)	In 2013 betreft dit 4 partners Zambia CCAP, CTF Sierra Leone, Malawi CCAP en Ghana AGREDS M.i.v. 2014 werkt ook POM in Bolivia op basis van een programma.
2. Met subsidies en fondsenwerving worden de benodigde gelden voor programma ondersteuning verkregen	Percentage van het beschikbare projectbudget	Max. 20 % (2015)	In 2013 is dit 23,3% (totaalbedrag is € 159.340,-)
3. Langdurige samenwerking met partnerorganisaties in het Zuiden	Aantal afgesloten MoU's (Memorandum of Understanding)	9	8 MoU's
4. Capabele partnerorganisaties	Aantal partnerorganisaties dat aan hoge criteria voldoet	12	7
5. Handhaven aantal projectlanden	Aantal projectlanden	13	11 projectlanden in 2013. Projectlanden door samenwerking met andere (NL) partners: Brazilië, Kenia, Tanzania. Afbouwlanden: Dominicaanse Republiek en Oekraïne.

- Met de partners wordt ernaar gestreefd om te gaan werken op basis van een meerjarenprogramma. Bij vier partners is dit inmiddels het geval en bij drie wordt er aan gewerkt om dit in 2014 en 2015 te verwezenlijken.
- Landen waarin de activiteiten afgebouwd worden, zijn: India (2013), de Dominicaanse

Republiek (2014) en Oekraïne (vanaf 2014).
- Aangezien de partners onderling verschillend zijn, wordt er, afhankelijk van hun niveau en vraag, gewerkt aan de verbetering van het projectmanagement. Dit betreft een meerjarenplan met bijlagen, rapportages (financieel en beschrijvend), de aanvragen en de monitoring.

NOORDEN

(KRITISCHE) SUCCESFACTOR	PRESTATIE-INDICATOR	NORM 2015	REALISATIE 2013
1. Samenwerking met andere organisaties als 'onderaannemer' binnen hun programma's	Aantal samenwerkingen	Max. 4	In 2013: Dorcas, Tear, Woord en Daad. Red een Kind is ondersteund bij een projectreis naar Oeganda. In kader van het samenwerkingcontract met Leger des Heils een project gefaciliteerd bij The Salvation Army in Ghana.
2. Samenwerking met andere organisaties op strategisch niveau (meerdere vormen van samenwerking met 1 partner)	Aantal samenwerkingen	2-3	De samenwerking met Woord en Daad is in 2013 verder verbreed.

World Servants legt zich er op toe om met zo veel mogelijk relevante christelijke organisaties en koepelorganisaties in Nederland contacten te onderhouden. Daarbij wordt ook steeds overwogen op welk gebied er samengewerkt kan worden.

- World Servants is lid van Prisma en coPrisma. Leden van coPrisma zijn verbonden met de ICCO Coöperatie.
- World Servants voert samen met andere christelijke organisatie binnen de ICCO Coöperatie een onderwijsprogramma uit in Ghana en Malawi. Dit programma wordt mede gefinancierd met gelden uit het MFS (Mede-

Financierings Stelsel) van de Nederlandse overheid. In 2013 is in dit verband veel tijd besteed aan activiteiten die gericht waren op de verdere uitwerking van het programmatisch (samen)werken in zowel het Noorden als het Zuiden. World Servants is de coördinator voor het onderwijsprogramma in Ghana.

- World Servants is deelnemer aan het Internationale en Nederlandse MICAH-netwerk.
- World Servants is één van de participerende organisaties in 'Time to Turn'.
- Met Tear heeft World Servants in 2013 twee zogenaamde Indepth-reizen georganiseerd.

Dit was een reguliere Indepth-reis met open inschrijving in de zomer en een Indepth-reis speciaal voor CHE-studenten. De reis was onderdeel van een minor over internationale samenwerking.

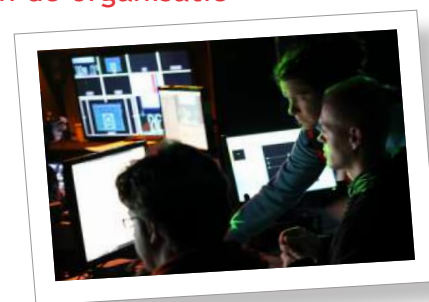
- Met Dorcas werd opnieuw een project uitgevoerd in Tanzania. Na 2013 is de samenwerking met Dorcas gestopt.
- Vanuit de samenwerking met Woord en Daad is er in 2013 opnieuw een project voorbereid in Sierra Leone voor deelnemers (jongeren) uit de achterban van Woord en Daad. Maar dit ging vanwege te weinig aanmeldingen niet door.

3. Optimaliseren van de actieve betrokkenheid van vrijwilligers in de organisatie

- In de World Servants Project Raad (WSPR) worden alle aspecten van de projecten vanuit diverse disciplines doorgesproken en de werkwijze van de vrijwilligersteams op elkaar afgestemd.
- De training tijdens het staftrainingsweekend wordt voor het overgrote deel gegeven door de vrijwilligersteams, als onderdeel van hun werkcyclus (plannen maken, materiaal

klaarmaken, trainen, project en evaluatie).

- Er zijn vijftien vrijwilligersteams. Elf van deze teams draaien met een eigen voorzitter die in dat geval verantwoordelijk is voor de taken van het team. Afhankelijk van de taken van de teams zijn er bij vergaderingen ook kantoormedewerkers aanwezig.
- Daarnaast werken ieder jaar tientallen vrijwilligers op incidentele basis mee.

DE VRIJWILLIGERSTEAMS

NAAM	FUNCTIE	TAAKGEBIED (V = EIGEN VOORZITTER)
Automatiseringsteam	Beheer en uitbreiding hard- en software kantoor	Automatisering en applicatie-ontwikkeling
Createam	Vorbereiding voorbereidingsweekend en festival	Staf, vorming en training (v)
Cultuurteam	Ondersteuning stafleden cultuur	Staf, vorming en training (v)
Evenemententeam	Ondersteuning grote evenementen	Staf, vorming en training (v)
Hoofdleidersteam	Ondersteuning hoofdleiders	Staf, vorming en training (v)
Kantoorvrijwilligers	Werkzaam binnen alle taakgebieden van de organisatie	Diverse, voornamelijk kantoormanagement
Kinderwerkteam	Ondersteuning stafleden kinderwerk	Staf, vorming en training (v)
Medisch team	Ondersteuning medische stafleden	Staf, vorming en training (v)
Productieteam	Ondersteuning techniek grote evenementen	Staf, vorming en training (v)
Redactieteam	Verantwoordelijk voor Worldserver en teksten op de website	Werving
Set-upteam	Projecten in de landen en overdracht aan stafleden	Projectmanagement (v)
Technisch team	Ondersteuning technische stafleden	Projectmanagement (v)
Toerustingsteam	Ondersteuning stafleden op geestelijk gebied	Staf, vorming en training (v)
Trainersteam	Ondersteuning stafleden in teambuilding en leidinggeven	Staf, vorming en training (v)
Webteam	Verantwoordelijk voor internetsite	Werving (inhoud), automatisering (techniek)

Plaatselijke groepen

Plaatselijke groepen zijn belangrijk voor World Servants. De laatste vijf jaar was 70 - 75% van de deelnemers aangesloten bij een plaatselijke groep (2013: 74%).

Gemiddeld bestaat een plaatselijke groep uit acht personen. Het actievoeren met een plaatselijke groep is leuker en gemakkelijker dan alleen. Daarnaast biedt de plaatselijke

groep de mogelijkheid om je ook geestelijk voor te bereiden op het project door middel van themesprekken die worden aangeboden. Zo is een plaatselijke groep

een mooie aanvulling op het jeugdwerk in de kerken. De jongeren krijgen de mogelijkheid om hun talenten te ontwikkelen bij het actievoeren en worden zichtbaar in de gemeente. Daarom hebben we ons ook in 2013 vooral gericht op jeugdleiders in de kerken voor de werving van plaatselijke groepen. Zo hebben we een mailing gestuurd naar jeugdleiders van alle kerken in ons bestand en hadden we een stand op de meeste JOP COACH Live regioavonden (toerustingsavonden voor jeugdleiders in de PKN).

Het aantal plaatselijke groepen is in 2013 licht gedaald ten opzichte van 2012 (van

68 naar 65), maar het aantal plaatselijke groepen met vijf of meer personen is juist licht gestegen (van 39 naar 41).

Naast de werving van nieuwe plaatselijke groepen zetten we de laatste jaren ook in op de continuïteit van groepen. Elke plaatselijke groep met meer dan vijf deelnemers krijgt een coach (kantoormedewerker) die het aanspreekpunt is voor de groep, adviezen geeft en meedenkt bij uitdagingen. We verwachten dat hierdoor de drempel om door te gaan als plaatselijke groep lager wordt. In 2013 was 56% van de groepen ook actief in het jaar ervoor (in 2012 was dit 52%).

1.8 PERSONEEL EN HUISVESTING

Eind 2013 werkten er 18 medewerkers op het kantoor in Wolvega, met daarnaast de interim directie. Voor een dag in de week ondersteunde vanaf de tweede helft van het jaar een freelancer de afdeling werving bij het opstellen van een nieuw beleid. In 2013 werd er gewerkt met een kantoorteam van gemiddeld 11,7 FTE. Er zijn gedurende het jaar een aantal stafwisselingen geweest:

- Kees Stam is nu verantwoordelijk voor het relatiebeheer met kerken. Margreet Feitsma is aan de afdeling werving toegevoegd;

- De afdeling werving en communicatie is veranderd in de afdeling werving.

- Tijdens het hele jaar 2013 gaf de interim directie, Riek Lock en Jan Bosman, leiding aan de organisatie.

Het werk van World Servants kan alleen maar doorgaan dankzij de grote groep vrijwilligers die erbij ingeschakeld is. Hierdoor komt er ook meer kennis in de organisatie, waardoor deze minder kwetsbaar is. Er zijn, naast de deelnemers, 375 vrijwilligers (stafleden en hoofdleiders meegerekend) die

geregeld activiteiten uitvoeren voor World Servants. Hieronder vallen bijvoorbeeld ook plaatselijke groepsleiders en vrijwilligers die in de projectlanden de projecten voorbereiden (set-up medewerkers). Er werken veel vrijwilligers in verschillende teams met een speciale taak of als vaste vrijwilliger op kantoor. In 2013 hebben vier stagiaires voor verschillende taakgebieden gewerkt op het World Servants-kantoor. Een overzicht van alle medewerkers, afdelingen en het organigram is te vinden in hoofdstuk 5.7 en 5.8.

1.9 VOORUITBLIK

World Servants kijkt terug op een jaar waarin veel veranderd is, zowel naar buiten toe als in de interne organisatie. Er is gewerkt aan een nieuwe basis voor de toekomst. Deze verandering zal in 2014 worden voortgezet. In maart 2014 is er een nieuwe directeur/ bestuurder aangesteld.

De interim directie heeft samen met het Management Team veel denkwerk verricht om tot een nieuw strategisch beleidsplan te komen. Dit wordt door de nieuwe

directeur verder uitgewerkt. Belangrijke onderwerpen zijn het vernieuwd op de kaart zetten van het werk van World Servants en het uitbreiden van de bekendheid van de organisatie onder nieuwe doelgroepen binnen Nederland. Daarnaast wordt er gezocht naar nieuwe mogelijkheden op het gebied van de institutionele fondsen. Hierbij wordt ook gekeken naar fondsen in de EU, Canada en de Verenigde Staten.

Brazilië, Nova Pousada

2 Werving en Communicatie

2.1 DEELNEMERSWERVING

Wervingsactiviteiten

Er zijn in 2013 verschillende actieve wervingsactiviteiten uitgevoerd voor deelnemerswerving. Belangrijk is dat we mond-tot-mond reclame willen stimuleren. Dit blijkt een effectief middel om jongeren en volwassenen te enthousiasmeren om deel te nemen aan een project. De deelnemerswerving focust zich van januari tot mei op de projecten van het lopende jaar. Daarna start de werving voor het nieuwe seizoen, omdat plaatselijke groepen vaak al in mei besluiten om in het daaropvolgende jaar mee te gaan. De volgende activiteiten zijn in het verslagjaar uitgevoerd:

PRODUCTIE WERVINGSMATERIALEN:

De projectbrochure is een belangrijk middel om deelnemers te werven. Deze kwam in september uit en is naar een groot aantal relaties gestuurd. De projectbrochure kon ook besteld worden via de nieuwe website.

PROMOTIEPAKKET: Bij het Changemaker Festival kregen alle deelnemers van 2013 een promotiepakket mee om mensen in hun omgeving enthousiast te maken;

BEURZEN EN FESTIVALS: World Servants heeft op verschillende beurzen en evenementen gestaan met een stand. Uitgangspunt hierbij was een goede campagne met een duidelijke boodschap die afgestemd was op de doelgroep. World Servants heeft vooral haar jubileumjaar onder de aandacht gebracht met de slogan 'Meegaan met World Servants is al 25 jaar een feest!' World Servants was aanwezig bij de Nederland Zingtdag, het Vecht Gospelfestival, Opwekking, het Pinksterfeest in Veenklooster, EO Jongerendag, Christelijk Vakantieplein, Festival 316, Flavor Festival, JOP coach live (voor jongerenwerkers) en het Flavor Festival;

PRESENTATIES: Er zijn diverse presentaties gegeven bij kerken die een plaatselijke groep wilden starten en op scholen;

MAILINGEN: Voor de werving van deelnemers van de voor- en najaarsprojecten zijn (digitale) mailingen verstuurd;

ADVERTENTIES Zowel online als in gedrukte media is geadverteerd. Ook heeft Google met Google Grants World Servants gesponsord om via deze zoekmachine te adverteren.

OUD DEELNEMERS: Oud-deelnemers worden aangemoedigd hun verhalen te delen op social media. Oud-deelnemers van 10 jaar geleden zijn aangeschreven om ze te motiveren een plaatselijke groep te starten.

Resultaten

JAAR	# DEELNEMERS BEGROOT	# DEELNEMERS GEREALISEERD	# PROJECTEN MET DEELNEMERS ¹	# LANDEN
2005	780	753	25	11
2006	810	791	24	11
2007	910	897	30	13
2008	1072	1.038	32	13
2009	1035	902	28	13
2010	900	859	31	13
2011	860	793	27	13
2012	850	742	26	13
2013	776	731	28	14

1. Exclusief Ghana ICT, moduleprojecten en programmaondersteuning.

AANTAL DEELNEMERS PER SOORT PROJECT	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
16-23 / 16-24	485	503	600	496	520	506	390	385	359
16-30	0	0	0	32	-	24	51	28	15
21-30 / 21-40	67	58	54	39	-	45	33	38	29
21+ / 25-75	27	92	92	142	197	155	119	130	104
30+	133	60	67	0	-	-	-	-	-
POM /ICT	41	75	84	196	93	68	3	23	92
Grote groep	0	0	0	133	92	61	197	138	132
Totaal	753	791	897	1.038	902	859	793	742	731

In 2013 gingen 731 deelnemers mee met een World Servants-project. Dit zijn er 11 minder dan in 2012 en 45 minder dan begroot. Vooral het aantal deelnemers aan de projecten van 25-75 jaar bleef achter bij de begroting. Dit is een verschil met 2012, waarin juist de zomerprojecten achterbleven. De focus op de werving van plaatselijke groepen en ook het continueren van bestaande groepen werpt haar vruchten af. In 2013 was 74% van de deelnemers aangesloten bij een plaatselijke groep.

Het resultaat van deelnemers van de voor- en najaarsprojecten ligt achter op begroting. Dit is deels te verklaren door de crisis waardoor mensen minder snel kiezen voor een project.

Vanaf 2008 loopt het aantal deelnemers geleidelijk terug. We hadden gehoopt om deze neergang te stoppen in 2013. Het aantal is in 2013 nog steeds minder dan het jaar daarvoor, maar lijkt te stabiliseren.

2.2 FONDSSENWERVING

Fondswervingsinkomsten

Na het teleurstellende resultaat van 2012 is er hard gewerkt aan een nieuwe fondswervingstrategie. World Servants heeft daarvoor de hulp ingeroepen van communicatiebureau Deelstra en De jong en

van Last Communicatie & Fondsenwerving (zzp). Samen met de afdeling werving is er een flinke slag gemaakt om te bouwen aan de toekomst.

FONDSWERVINGSMAILINGEN: bij de diverse mailingen wordt nu gevraagd om een concrete gift, bijvoorbeeld voor bakstenen of dakplaten. Hierin experimenteren we op diverse manieren (doelgroep, vorm en geefvraag) om te analyseren waar de meeste respons op komt. Dit spreekt mensen meer aan. Daarnaast wordt er om de mailingen heen meer campagnematig gewerkt, waarmee de actie ook onder de aandacht wordt gebracht op onder meer de website, social media en via advertenties. In april stond nieuwsbrief de Worldserver in het teken van een project in Zambia. In juni werd het jubileummagazine 'Dienblad' verzonden aan de warme achterban. Hierin stond het jubileumproject in de Dominicaanse Republiek centraal. In september en oktober werden fondswervingbrieven verzonden en in

november een Worldserver. Tussendoor zijn nog een aantal kleinere mailingen verzonden naar oud-deelnemers, onder meer met een update over hun project. In 2014 zal World Servants het mailingbeleid verder uitwerken. De totale inkomsten van de mailingen zijn € 37.811,-, een kleine € 10.000,- meer dan in 2012.

PROJECTMATIGE GIFTEN: De projectmatige giften zijn giften die worden toegekend aan de afronding en afbouw van specifieke projecten. Ze komen grotendeels voort uit giften van stichtingen en fondsen. Deze zijn ten opzichte van 2012 gegroeid van € 182.186,- naar € 202.422,-. Hier is op geïnvesteerd. Deelnemers kunnen, naast hun deelnemersbijdrage, ook extra bijdragen aan de projecten. Deze extra

deelnemersbijdragen zijn lager dan in 2012. Plaatselijke groepen hebben door de economische crisis steeds meer moeite om hun eigen bijdrage bij elkaar te krijgen. Er is daarom geen tijd om nog een extra actie te doen voor de afbouw van de projecten.

BEDRIJVEN: zoals verwacht - vanwege de economische crisis - zijn de inkomsten uit bedrijven verder teruggelopen naar € 1.688,-. World Servants heeft in 2013 vanwege de crisis weinig aandacht besteed aan fondsenwerving onder bedrijven.

STICHTINGEN EN FONDSSEN: de stichtingen en fondsen hebben vooral projectmatige giften gegeven. Een enkel fonds gaf voor de algemene kosten van World Servants.

SCHOLEN: In 2013 heeft World Servants een spaarplan gelanceerd voor basisscholen. Scholen kunnen schoolbankjes sparen voor de klaslokalen die in Malawi worden gerealiseerd. Aan het eind van 2013 deden vier scholen mee met de actie. Het resultaat wordt ook zichtbaar in de cijfers: in totaal is er € 9.580,- door scholen binnengebracht. Deze succesvolle actie wordt in 2014 voortgezet en uitgebreid.

KERKEN: De inkomsten vanuit kerken zijn

in 2013 toegenomen van 7.821 naar 12.635. World Servants zoekt actief contact met kerken om bij te dragen aan de afbouw van de projecten.

GIFTEN PARTICULEREN EN SCHENKINGEN EN LEGATEN: de toename van dit bedrag komt voornamelijk voort uit een legaat dat beschikbaar is gesteld.

COLLECTES: in 2013 zijn geen collectes georganiseerd.

VASTE DONATEURS: In 2013 is het aantal vaste donateurs gedaald van 1235 naar 1165. De gemiddelde gift per donateur is gestegen van € 59,- naar € 62,-. In 2013 is er een donateurwervingsactie gedaan tijdens het Changemaker festival. World Servants heeft als speerpunt voor 2014 om meer donateurs te werven, de bestaande donateurs te behouden en te vragen hun bijdrage indien mogelijk te verhogen.

JAAR	PROJECT-MATIGE GIFTEN	VASTE DONATEURS	MAILINGEN	OVERIGE ALGEVENE GIFTEN	TOTAAL
2007	218.835	73.112	50.482	109.058	451.487
2008	229.751	81.627	49.334	82.282	442.994
2009	326.070	89.485	38.012	79.038	532.605
2010	344.261	83.316	33.189	61.955	522.721
2011	335.764	78.586	33.273	65.192	512.815
2012	287.928	73.057	28.061	59.245	448.291
2013	222.489	71.858	37.811	96.348	428.508

Subsidies en institutionele fondsen

In 2013 is de samenwerking met Wilde Ganzen voortgezet. World Servants ontving voor drie programma's overheidssubsidies van het Ministerie van Buitenlandse zaken: MFS-subsidie voor het onderwijsprogramma van AGREDS (Ghana) en het onderwijsprogramma van CCAP Malawi en SBOS-subsidie voor het Changemaker programma. Voor twee programma's ontvingen we financiering van

EO Metterdaad: het onderwijsprogramma van POM (Bolivia) en het project in Nova Pousada in Brazilië.

In 2013 werd een aanvraag (concept note) bij de Europese Unie ingediend voor het programma in Zambia. Deze eerste aanvraag werd goedgekeurd waarna we een volledig voorstel voor het programma in 2014 kunnen indienen.

2.3 COMMUNICATIE

World Servants is in het afgelopen jaar meer actiegericht en campagnematig gaan werken. Dit betekent dat de communicatie-uitingen minder op zichzelf staan en meer zijn ingebed in campagnes. Ook is het nieuwe motto 'Bouwen aan verandering' een belangrijke aanpassing geweest in de communicatie. Belangrijke punten van 2013 zijn:

NIEUWE WEBSITE: Op het voorbereidings-weekend voor de zomerdeelnemers is de nieuwe website gelanceerd. Deze is gemaakt

door een enthousiaste groep vrijwilligers. Naast de projectinformatie en algemene informatie over World Servants, is er ook ruimte gemaakt voor ervaringsverhalen van deelnemers, gemeenschappen en kerken. Verder kreeg het doneren een meer prominente plek. De nieuwe website heeft een hoger bezoekersaantal. In totaal waren er in 2013 224.349 bezoeken aan de website. Dat is een stijging van 4,6%. Opvallend daarin is dat vooral het aantal unieke bezoekers is toegenomen. Het aantal unieke bezoekers was 77.430 in 2013 en 56.409 in 2012. Dat

is een stijging van 37,3%. Ook het aantal nieuwe bezoekers is toegenomen van 24,9% naar 33.1%.

SOCIAL MEDIA: Er is meer gefocust op social media om op die manier mensen te informeren over World Servants. Hierin heeft onze organisatie een voorsprong omdat we een jonge achterban hebben die ook nog eens veel contact met elkaar heeft en elkaar dus vindt op social media. In de zomer van 2013 werd een facebook app gelanceerd waarbij deelnemers het verhaal van iemand

uit de lokale gemeenschap konden vertellen. De app was goed uitgewerkt maar voor deelnemers minder interessant omdat ze hun belevenissen ook op een andere manier konden delen. Ook zijn er diverse campagnes uitgezet op Facebook, onder meer om 'likes' te werven op Facebook. Het resultaat is dat op 31 december 2013 2.350 mensen de World Servants-pagina 'liken'. Dit is een groei van ongeveer 1.300.

PERSBERICHTEN: Er zijn in 2013 twee persberichten gestuurd. De eerste ging over

de vacature voor een nieuwe bestuurder. Ook stuurden we een persbericht over het Teachers Only project.

THUISBLIJVERS: er is gewerkt aan de communicatie richting de thuisblijvers van met name de jongerenprojecten. De verschillende staven hebben voor het eerst een voorstelbrief geschreven aan de ouders/verzorgers. Verder gaven we op Schiphol een kaart mee met algemene informatie over World Servants.

2.4 WERVING EN SELECTIE VAN STAFLEDEN

De projecten van 2013 werden geleid door 155 stafleden, waarvan 35 hoofdleiders. De mogelijkheid voor stafleden om zich al voor de start van het seizoen in te kunnen schrijven werpt vruchten af. In 2011 werd deze mogelijkheid voor het eerst geboden, in 2013 werd er nog breder gebruik van gemaakt. Deze werkwijze geeft vroeger inzicht in het aanbod van stafleden en

maakt het mogelijk om stafleden en hoofdleiders beter te matchen. Bovendien zorgt het ervoor dat staven eerder compleet zijn. Alle hoofdleiders waren op het staftrainingsweekend gevonden en er moest slechts voor een paar projecten nog stafleden worden gevonden. Er gingen in 2013 twee stafleden vanuit het kantoor mee met een project.

2.5 VOORUITBLIK 2014

Voor 2014 zijn er een aantal speerpunten ten aanzien van werving en communicatie:

KIJKDOOSACTIE: De kijkdoosactie voor basisscholen (het spaarplan voor schoolbankjes) zal verder in de markt worden gezet zodat er meer scholen bij betrokken raken.

VASTE DONATEURS: Er zal aandacht besteed worden aan de groei van het aantal vaste donateurs en de inkomsten per donateur. Dit willen we bereiken door meer contact te zoeken met onze donateurs en te informeren over de impact van de projecten. Hiervoor zal onder meer een callcenter worden ingezet.

NIEUWE FOLDERS: Er komt een folderlijn waarmee de directe doelgroepen van World Servants kunnen worden aangesproken, te beginnen bij kerken en scholen.

'ONLY-PROJECTEN': World Servants gaat onderzoeken of er, naast Ladies Only, projecten voor specifieke doelgroepen mogelijk zijn. Er wordt gekeken naar projecten speciaal voor leerkrachten en voor gezinnen.

MAILINGEN: Het mailingbeleid zal verder vorm krijgen. Er komt een digitale nieuwsbrief en alle mailingen worden geanalyseerd hoe mensen reageren. Er zal onderzocht worden wat de doelgroepen aanspreekt om de

respons en gemiddelde gift van de mailingen structureel te verhogen. Sowieso krijgt de nieuwsbrief een hele nieuwe uitstraling om nog meer verhalen over de impact van de projecten te kunnen vertellen.

CONTACT ACHTERBAN: De 'costumer journey' wordt verder ontwikkeld en krijgt vorm in ons automatiseringssysteem, Pluriform.

INTERNE COMMUNICATIE: De interne communicatie over deelnemers- en fondsenwerving zal geïntensiveerd worden om meerdere afdelingen, vrijwilligersteams, stafleden en deelnemers betrokken te maken bij de werving.

3 Programma's

3.1 HET WORLD SERVANTS-CONCEPT: DIT MAAKT ONS UNIEK!

Wat maakt een project een World Servants-project? Hiervoor heeft World Servants een basis gemaakt: het World Servants-concept. De leiders van het project (de projectstaf) Projectstaven worden begeleid om het

project volgens dit concept vorm te geven met activiteiten en programma's. Het staat ze vrij om hier eigen ideeën aan toe te voegen, maar deze basis is het uitgangspunt. Ook projecten-op-maat en projecten voor

specifieke doelgroepen zoals Ladies Only hebben deze vier pijlers, maar kunnen een andere verhouding hebben, bijvoorbeeld meer cultuur of minder bouwen.

Het World Servants-concept bestaat uit vier onderdelen:

Bouwen

Deelnemers gaan elke dag, behalve in het weekend, op de bouwplaats aan de slag. Naast dat ze uitgelegd krijgen hoe je moet ijzervlechten of metselen, leren de deelnemers ook samenwerken. Verder denken ze na over vragen als 'Waarom is dit project zo belangrijk?' en 'Wat zijn de problemen in deze gemeenschap?'

Cultuur

Cultuur zit in het hele project verweven. Deelnemers logeren vlakbij een gemeenschap en hebben daardoor veel contact met de lokale bevolking. De deelnemers gaan ook op huisbezoek bij mensen uit het dorp, helpen mee in een kliniek of koken samen met de bevolking een maaltijd. Een voetbalwedstrijd met het plaatselijke team mag natuurlijk niet ontbreken.

Geloof

Het geloof speelt een belangrijke rol tijdens het project. Elke dag begint met een dagopening in groepjes. Er wordt samen gezongen, Bijbel gelezen en gediscussieerd. Op zondag wordt een plaatselijke kerkdienst bezocht. Dit alles gebeurt in een open sfeer met respect voor elkaar.

Persoonlijke ontwikkeling

Persoonlijke ontwikkeling loopt als een rode draad door het project. Voor iedereen loopt dit proces anders. Het is voor sommige deelnemers al een hele stap om met een groep op te trekken. Verder motiveert de staf om deelnemers om aan de slag te gaan met hun talenten en om samen in gesprek te gaan.

3.2 VORMING

Projectdoelen

Alle deelnemers krijgen door het stellen van 'projectdoelen' de kans om het programma van hun project zelf mede vorm te geven voor de vier pijlers bouwen, cultuur, geloven en persoonlijke ontwikkeling. Veel terugkerende doelen zijn: 'ik wil graag intensief

samenwerken met de lokale mensen en zo ontdekken wat hen bezighoudt', 'ik wil graag iets betekenen voor de ander en ontdekken wat dat kan zijn', 'ik wil de watervallen (of een andere toeristische attractie) bezoeken' of 'ik ben gelovig opgevoed, maar het zegt

me niet zoveel meer; ik wil ontdekken wat het inhoudt'. 319 deelnemers gebruikten de webmodule voor projectdoelen. Zij stelden samen 1.258 doelen. Veel grote groepen gebruiken de methode van de projectdoelen als werkvorm voor hun groepsbijeenkomsten.

Draagvlakversterking

De interactie tussen deelnemers en de lokale bevolking is één van de belangrijkste voedingsbodems voor een meer verantwoorde levensstijl en grotere betrokkenheid bij ontwikkelingssamenwerking. Om deze interactie zo goed mogelijk te laten verlopen (maar toch spontaan), zijn in de training in Nederland en tijdens het project enkele activiteiten toegevoegd die de interactie bevorderen. Aandachtspunt dit jaar is geweest om de stafleden die verantwoordelijk zijn voor de cultuur beter toe te rusten. De focus is door het cultuurteam meer verlegd naar 'het ontmoeten van een andere cultuur' in plaats van het 'organiseren

van de uitstapjes'. Het functieprofiel van het cultuurstaflid is daarop aangepast. Daarbij heeft het cultuurteam ook als speerpunt om in 2014 de handleiding hierop aan te passen. Een eerste stap is een app 'Zoek de overeenkomsten' waarmee deelnemers contact maken met iemand uit de gemeenschap en op zoek gaan naar de overeenkomsten. In de komende tijd zullen er meer activiteiten worden ontwikkelen.

In 2013 hebben 18 deelnemers Life Skills training gegeven voor tieners in de zeven Afrikaanse landen.

Interactie

Interactie is een centraal begrip uit het concept van World Servants. In de visie van World Servants is het bouwen van een kliniek of een school niet het enige resultaat van het project. Groter dan dat resultaat, is de verandering die voortkomt uit de interactie tussen deelnemers en de lokale bevolking. World Servants gelooft dat er kracht uitgaat van interactie en wil dat er een leereffect optreedt bij zowel de lokale bevolking als de deelnemers aan de projecten. Uit onderzoeken blijkt dat bijna alle gerapporteerde effecten van internationale vrijwilligersprojecten (capaciteitsversterking, aandacht voor genderzaken, verhoogd cross-cultureel begrip, verhoogd zelfvertrouwen,

enzovoorts) in grotere mate tot stand komen als gevolg van het contact tussen de lokale bevolking en de deelnemers. Daarbij hangen de mate en de kwaliteit van het contact samen met de sterkte van het leereffect.

In 2013 heeft Theunis Sjoerd Elzinga op de afdeling Staf, vorming & training zijn masterscriptie geschreven over het effect van de interactie tussen de lokale bevolking en de deelnemers. Het onderzoek richtte zich op de vraag wat World Servants en haar partners kunnen doen om door middel van interactie de kans op een blijvend effect bij zowel vrijwilligers als de lokale bevolking te vergroten. Door dit vraagstuk op een

systematische en wetenschappelijke manier te onderzoeken, ontstaat enerzijds een helder beeld van de positieve rol die interactie al in de projecten van World Servants speelt. Anderzijds wordt duidelijk op welke gebieden het beleid kan worden aangescherpt of meer expliciet moet worden gemaakt. In het onderzoek, dat in januari 2014 werd afgerond, werden elf randvoorwaarden die in iedere context een positief effect geïdentificeerd. Iedere randvoorwaarde werd uitgewerkt in een aantal specifieke aanbevelingen, die op dit moment organisatiebreed worden geïmplementeerd.

Dienstbaarheid staat centraal

World Servants gelooft dat liefde de kern is van hoe God ons voor ogen heeft. Liefhebben is dienen, iets voor een ander doen zonder dat je er iets voor terug verwacht. Het maakt ons leven waardevol, brengt hoop en verbindt. Het geeft betekenis aan wie we zijn ten opzichte van de ander en God. Alleen door dienstbaar te zijn kun je recht doen aan hoe God jouw bedoeld heeft. Met die talenten die we van God ontvangen hebben, zijn we in staat om iets van Gods grootheid te laten zien in deze wereld.

World Servants weet dit omdat Jezus dit ons heeft geleerd. Omdat het geloof in Jezus Christus het fundament is van onze organisatie willen we Zijn voorbeeld volgen. World Servants dient daarom én laat de ander ontdekken, voelen en ervaren wat dienstbaarheid inhoudt.

Ondanks dat God het van ons vraagt om te dienen, zijn we als mens snel geneigd om juist voor onze 'eigen ik' te kiezen. Sterker

nog: het is een automatisme om eerst naar jezelf te kijken. Door mensen even in een totaal andere wereld te plaatsen laat World Servants mensen oefenen en ervaren wat het is om verder te kijken dan hun eigen achtertuin. We bieden mensen een avontuur en daarmee dagen we ze uit. We brengen mensen in een andere omgeving, met andere mensen met een grote nood.

Bij World Servants kunnen mensen meteen iets aan de nood doen door te bouwen aan een project waar een hele gemeenschap wat aan heeft. Het motiveert zowel de deelnemers als de plaatselijke bevolking iets te hebben neergezet wat blijvend is. De projecten worden samen met een partnerorganisatie voorbereid en uitgewerkt. World Servants blijft de projecten vijf jaar volgen om eraan te werken dat de projecten duurzaam zijn.

De deelnemers zien zo dat dienen concreet en goed is en niet iets zweverigs. Dienen is

ook niet moeilijk: iedereen is van betekenis op een bouwplaats. Dienen is samenwerken: in je eentje lukt het je niet om een gebouw neer te zetten. Ook zien ze dat dienen hoop geeft omdat ze met elkaar op die bouwplaats staan. Ze leren de ander daardoor kennen, bouwen een relatie op, horen van elkaars leven en weten daardoor ook wat hun daden kunnen doen in een gemeenschap én in de groep. Tijdens het eten, in gesprekken, tijdens avondprogramma's of gewoon tussen de bedrijven door, kijken deelnemers om naar elkaar en zien ze wat dit met ander doet. Met andere woorden: ze ontdekken dat dienstbaarheid echt waardevol is.

Door deze kortdurende, maar intensieve dien-ervaringen te bieden wil World Servants een dien-beweging tot stand brengen. Zowel de deelnemers uit Nederland als de mensen uit de projectlanden worden door de bijzondere ontmoeting met elkaar enthousiast gemaakt om in beweging te komen om zichzelf, hun omgeving en elkaar verder te ontwikkelen.

3.3 TRAINING

World Servants laat projectstaven en deelnemers goed voorbereid op pad gaan. Dit om de periode in het projectland zo veilig en goed mogelijk te laten verlopen.

Changemaker

Samen met Togetthere en Edukans, organisaties die ook een programma voor korte termijn uitzendingen hebben, heeft World Servants in 2011 Changemaker ontwikkeld. Changemaker biedt deelnemers, die terugkomen van de projecten, een vervolgstap die hen concreet handelingsperspectief binnen de eigen context geeft. Changemaker organiseert een jaarlijks festival, traineeships en een online community en biedt daarmee een platform aan jonge, actieve wereldburgers die een positieve verandering willen maken in de wereld.

In de samenwerking is World Servants verantwoordelijk voor de organisatie van het jaarlijkse Changemaker Festival en participeert World Servants in de traineeships. Vooral de traineeships blijken minder makkelijk in de markt te zetten dan vooraf aangenomen. Stafleden zijn nu meer betrokken bij het werven van deelnemers en Changemaker is meer in de materialen voor deelnemers meegenomen. Vier deelnemers van World Servants deden een traineeship.

Hiervoor was er ook in 2013 een uitgebreid trainingsprogramma voor deelnemers en stafleden.

ALIES VONK OVER CHANGEMAKER

"Op het Changemaker Festival werd ik aangesproken door een oud-projectgenoot. Zij vertelde dat een traineeship echt iets voor mij was. Ik ging naar de workshop over de traineeships, waar werd verteld wat een traineeship inhoudt en waar we een paar activiteiten deden. Het leek me erg leerzaam, maar ik besloot nog even te wachten met de aanmelding. Ik ging dat jaar al op project naar Sierra Leone. Dat is een mooi fascinerend land, maar de gebrokenheid is overal zichtbaar. Thuis realiseerde ik me dat wij het echt goed hebben. Ik stond stil bij het feit dat we meer rekening zouden moeten houden met de rest van de wereld, dat we vaak niet eens dankbaar zijn voor onze rijkdom en dat we amper genieten van alles wat we hebben. Daarna besloot ik me op te geven voor de traineeships."

Changemaker

Het traineeship bestaat uit twee weekenden en een slotdag. Het eerste weekend was pittig en confronterend, maar heel leerzaam. In dat weekend bespreek je wat jouw visie op de wereld is en wat je talenten zijn. Met vier anderen vormde ik een groepje. We besloten ons in te zetten om leerzame activiteiten te bedenken voor het Changemaker Festival. Aan dat doel hebben we vervolgens veel vergaderingen en het tweede weekend besteed. De trainers hielpen ons steeds goed op weg, hebben ons goede activiteiten laten doen en ons geholpen om onze grenzen te verleggen."

Verandering

Het traineeship is een leerzame en verrijkende ervaring. Je komt jezelf tegen. Tijdens het traineeship is mijn passie ontvouwen om in Nederland een verandering te zijn in mijn eigen omgeving. Dat uit zich in kleine dingen: op visite gaan bij een vriendin die ik lang niet gezien heb, een kaartje schrijven aan iemand die in het ziekenhuis ligt, me inzetten als ergens vrijwilligers nodig zijn, eerlijke producten kopen en veel dingen op de fiets doen."

Ik zou iedereen aanraden om mee te doen met het traineeship. Het verrijkt je kijk op de wereld en je werkt samen met mensen die hetzelfde doel voor ogen hebben. Het is belangrijk om dankbaar te zijn voor wat je hebt en om een goede rentmeester te zijn voor de dingen die je zijn toevertrouwd. Wees zelf de verandering!"

Jaarlijks terugkerende trainingen

INTRODUCTIETRAINING STAFLEDEN ZONDER PROJECTERVARING:

Stafleden die nog niet eerder mee zijn geweest met een project krijgen informatie hoe een project eruit ziet en wat er van je verwacht wordt als stafid.

STAFTRAININGSWEEKEND:

Een weekend waarin stafleden elkaar beter leren kennen door teambuilding en projectinformatie krijgen van de setuppers en vrijwilligersteams.

VOORBEREIDINGSWEEKENDEN:

Weekenden waarin deelnemers elkaar ontmoeten en informatie krijgen over hun project. Verder leren ze tijdens plenaire programma's de World Servants kennen met een actief programma met muziek, spel en informatie. Voor de voor- en najaarsprojecten zijn aparte voorbereidingsweekenden.

TRAININGEN DIVERSE STAFFUNCTIES:

Vrijwilligersteams trainen tijdens verschillende trainingen en op het staftrainingsweekend de stafleden in hun specifieke functie. Er is een training voor

medisch- en technisch leiders en toerustings-, kinderwerk- en cultuurstafleden. Hoofdleiders krijgen de laatste informatie van hun project tijdens de hoofdleidersoverdrachtavond.

PLAATSELIJKE GROEPSLEIDERS: In november worden leiders van plaatselijke groepen getraind. Ze krijgen onder meer informatie over actievoeren en hoe om te gaan met een groep.

LIFESKILLS VOORLICHTER: Deelnemers krijgen de kans om een lifeskillsprogramma tijdens hun project te doen. Ze worden hierop voorbereid tijdens een tweedaagse training.

VERSLAGGEVERS: Via de methode 'The most significant change' krijgen deelnemers de mogelijkheid om ervaringsverhalen te schrijven van mensen uit de gemeenschappen waar World Servants eerder heeft gewerkt.

NOODPROCEDURETRAINING THUISBLIJVERS: World Servants traint thuisblijvers van projecten op maat en grote groepen hoe ze moeten omgaan met een noodgeval tijdens het project.

3.4 OVERZICHT PROJECTEN 2013

LAND	CODE	PLAATS	BOUWWERK	PARTNER
Afrika				
Ethiopië	ET113	Sebeta	Latrines	EKHC
Ghana	GH113	Accra	Ladies Only	AGREDS
	GH213	Zogiligu	Klaslokalen	AGREDS
	GH313	Ugando	Woningen voor leerkrachten	AGREDS
	GH413	Gbani	Klaslokalen	AGREDS
	GH513	Tongo	Klaslokalen	AGREDS
Kenia	KE113	Kenia	Indepth, verdiepingsreis	LISP
	KE213	Nairobi	Indepth CHE, verdiepingsreis	LISP
Malawi	MA113	Madosa	Klaslokalen	CCAP
	MA213	Kaviwale	Klaslokalen	CCAP
	MA313	Echikankheni	Klaslokalen	CCAP
	MA613	Mafumphizi	Kliniek	CCAP
Zuid-Afrika	SA113	Rooigrond	Renovatie crèche	YfCSA
Sierra Leone	SL113	Dibiyya	Klaslokalen	CTF
	SL313	Dibiyya	Lerarenwoningen	CTF
Tanzania	TA113	Handeni	Woningen	Dorcas
Zambia	ZA113	Miloso	Klaslokalen	MCC
	ZA213	Changilo	Kliniek	MCC
	ZA313	Molozhi	Lerarenwoningen	CCAP
	ZA413	Ikwere	Klaslokalen	CCAP
Latijns-Amerika				
Bolivia	BO113	Yateirenda	Klaslokalen	POM
	BO213	Mairana	Klaslokalen	POM
Brazilië	BR113	Nova Pousada	Mutifunctioneel centrum	BEM
Dominicaanse Republiek	DR113	Constanza	Woningen	AMS
Ecuador	EC113	Cumbuchi	Klaslokalen, toiletten en eetzaal	MCCH
Haïti	HA113	Moulin Gouane	Klaslokalen	BHM
Oost-Europa				
Oekraïne	OE113	Rativci	Opvanghuis	SBU
	OE213	Almás	Kleuterschool	SBU

3.5 LANDEN

Verdeling projectlanden per regio

In 2013 zijn er in 14 landen projecten uitgevoerd. Hiervan zijn 11 projectlanden van World Servants en 3 projectlanden (Brazilië, Kenia en Tanzania) van Nederlandse partnerorganisaties. De onderstaande tabel toont de verdeling over de continenten waar we voor langere termijn samenwerken met partnerorganisaties. We streven ernaar om een goede verdeling te hebben over de continenten. Hierbij houden we rekening met de nood in deze landen, de veiligheid, de aanwezigheid van andere organisaties, de kosten en de capaciteit van World Servants en partnerorganisaties.

JAAR	LATIJS AMERIKA	OOST EUROPA	AFRIKA	AZIE	TOTAAL
2012	4	1	5	1	11
2013	4	1	6	0	11

Terugblik 2013

In 2013 is er een bezoek gebracht aan de partner in India om de samenwerking goed af te sluiten en de werkzaamheden in dit land verder af te ronden. De reden voor het beëindigen van de samenwerking is dat het steeds lastiger is om visa te regelen. In 2012 konden twee projecten om die reden niet doorgaan.

Ook heeft dit jaar het laatste project plaatsgevonden in de Dominicaanse Republiek. Voor de afronding van het werk in dit land zijn verschillende redenen te noemen, zoals het teruglopend aantal deelnemers en de sociaaleconomische ontwikkelingen op de Dominicaanse Republiek (dat nu een HDI ranking heeft van 96 van 187 landen).

In het najaar van 2013 is het besluit gevallen na een samenwerking van twaalf jaar te stoppen in Oekraïne. In 2014 zal het laatste project plaatsvinden. Dit was een moeilijk besluit. De komende vijf jaar zullen de projecten die gerealiseerd zijn worden bezocht om deze op een goede manier te kunnen afronden, samen met de landcoördinatoren. Er zijn een aantal aanleidingen voor dit besluit. Zo is het aantal aanmeldingen voor projecten in Oekraïne de laatste jaren nogal wisselend waardoor er regelmatig projecten geannuleerd moesten worden. Daarnaast zijn de bouwkosten toegenomen, waardoor er steeds minder gedaan kon worden met dezelfde middelen. Er zijn in 2013 een paar projecten uitgevoerd in landen waar we tijdelijk samenwerken

met Nederlandse partners. In Brazilië is meegebouwd aan de afronding van een multifunctioneel centrum in Nova Pousada in samenwerking met TEAR en hun partner BEM. Verder werkten we in Tanzania samen met Dorcas.

Ondertussen is World Servants zich gaan oriënteren op nieuwe landen voor de projecten van 2014 en daarna. Zo zullen World Servants en Woord en Daad met partners van Woord en Daad in Guatemala en Bangladesh projecten gaan uitvoeren. De eerste projecten in Guatemala worden in 2014 uitgevoerd en in Bangladesh staat het eerste project voor 2015 op de planning.

3.6 VEILIGHEID

Terugblik 2013

Minimaal twee keer per jaar beoordeelt de afdeling projectmanagement, in samenspraak met de partnerorganisaties, de veiligheidssituatie in de landen. Dit gebeurt op basis van standaard criteria, zowel op kantoor als tijdens de voorbereidingsreizen. Hierbij kijken we ook naar het reisadvies van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse zaken (MinBuZa). World Servants hanteert een zogenaamd Veld Veiligheidsplan dat we (soms verschillende keren) per jaar updaten naar gelang de ontwikkelingen in het betreffende land.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de reisadviezen van MinBuZa ten tijde van de projecten. MinBuZa hanteerde in 2013 acht categorieën en er werd meer specifieke informatie gegeven over bepaalde (onveilige) gebieden in een land. World Servants kan daarom wel projecten uitvoeren in andere, naastgelegen gebieden. Dit gebeurt alleen als we er van overtuigd zijn dat de veiligheid voldoende geborgd is. Doordat we regelmatig terugkomen in een gebied kunnen we de situatie in overleg met de partnerorganisatie goed inschatten.

CATEGORIE	LANDEN
Geen bijzondere veiligheidsrisico's	Sierra Leone, Oekraïne
Waakzaamheid betrachten	Bolivia, Dominicaanse Republiek, Malawi, Zambia, Zuid Afrika
Extra waakzaamheid betrachten	Brazilië
Niet-essentiële reizen naar bepaalde gebieden ontraden	Ecuador, Ghana, Kenia, Tanzania
Alle reizen naar bepaalde gebieden worden ontraden	Ethiopië
Niet essentiële reizen worden ontraden	Haïti

Veiligheid met betrekking tot het project

Er is ook aandacht voor de veiligheid in het algemeen en op de bouwplaats. Leden van de staf van een World Servants-project krijgen een veiligheidstraining. De technische leider geeft met behulp van veiligheidskaarten instructie aan de deelnemers en de lokale mensen voordat de bouw begint. Partnerorganisaties zorgen ervoor dat er in geval van calamiteiten een auto beschikbaar is.

Terugblik 2013

In 2013 zijn er in Kenia verschillende aanslagen gepleegd, onder andere in Nairobi. Partner LISP had het programma zodanig georganiseerd dat deze plaatsen gemedan werden.

Beoordeling veiligheid

Eind 2013 achtten we de huidige projectlanden nog steeds voldoende veilig. De status van Brazilië was in 2013 gewijzigd, doordat er meerdere demonstraties werden

gehouden door doorgevoerde prijsverhogingen met de komst van WK14 en OS16. Dit zorgde ervoor dat met name de grote steden met regelmaat onrustig waren en er extra waakzaamheid betracht moest worden.

Vooruitblik 2014

MinBuZa heeft het aantal categorieën teruggebracht naar zeven, wat ook in de veldveiligheidsplannen aangepast zal worden. Ook blijven we de informatie in het plan verbeteren om risico's te verminderen.

3.7 PARTNERORGANISATIES

In 2013 voerden we met vijftien partnerorganisaties in het Zuiden een project uit. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende categorieën partnerorganisaties.

CATEGORIE	2012	2013
1. Partnerorganisatie op basis van individuele projecten	6	5
2. Partnerorganisatie op basis van een meerjarig programma	4	4
3. Partnerorganisatie op basis van een kortlopend traject	1	3
4. Partnerorganisatie van een andere Nederlandse organisatie	4	3
Totaal	17	15

CATEGORIE 1: Partnerorganisaties in categorie 1 voeren projecten uit in een bepaald gebied die wel samenhang hebben maar geen onderdeel zijn van een meerjarig programma. Dit zijn de partners in de Dominicaanse Republiek, Ecuador, Haïti, Oekraïne en Zambia (MCC).

CATEGORIE 2: Betreft de partnerorganisaties in Ghana, Malawi, Sierra Leone en Zambia (CCAP) die werken met een meerjarig programma.

CATEGORIE 3: Hier vinden we partners in Bolivia, Zuid Afrika en Ethiopië die nog in een pilotfase van twee of drie jaar zitten. Het resultaat van deze fase is bepalend of er wel of niet op basis van een meerjarig programma samengewerkt kan worden.

CATEGORIE 4: Deze categorie omvat partnerorganisaties van Dorcas (Tanzania) en Tear (Brazilië en Kenia).

Terugblik 2013

CATEGORIE 1: voor Servidores Mundiales op de Dominicaanse Republiek en voor Stand by Us (SbU) in Oekraïne is een afbouwfase begonnen, MCC in Ecuador werkt aan een meerjaren programma.

CATEGORIE 2: met AGREDS in Ghana, CCAP Malawi, CTF in Sierra Leone en CCAP Zambia werkten we aan het versterken van hun programma's.

CATEGORIE 3: in Ethiopië is de tweede pilot uitgevoerd met de Ethiopian Kale Heywet Church (EKHC). De pilotfase met EKHC duurde tot en met 2013. Daarna is er een evaluatie geweest en bekijken we of we voor meerdere jaren kunnen samenwerken. In 2014 is er geen project in Ethiopië. Dit geeft ons de tijd een goed programma te formuleren. In Zuid-Afrika is eveneens een tweede pilot uitgevoerd met Youth For Christ South Africa. YFC SA wil het World Servants-

concept gebruiken om jongeren (blank en zwart) te leren de handen uit de mouwen te steken in hun land en zo iets te doen aan het armoedeprobleem. In Bolivia is in 2013 gewerkt aan een meerjaren programma dat in gaat vanaf 2014.

CATEGORIE 4: In Kenia en Brazilië hebben we samengewerkt met de lokale partners van TEAR en in Tanzania is het laatste project uitgevoerd in samenwerking met Dorcas.

Vooruitblik 2014

Het werken aan programma's met de partnerorganisaties heeft een positieve uitwerking, nu ook POM in Bolivia een meerjaren programma heeft geformuleerd. MCCH in Ecuador werkt aan de verfijning van het gezamenlijk programma, dat in 2015 zal ingaan. BHM (Haïti) heeft nog geen verdere stappen ondernomen om een meerjaren programma te ontwikkelen, maar staat hier

wel positief tegenover. Het blijft daarom voor de komende jaren de uitdaging om hierin samen stappen te maken. In 2014 zullen CTF in Sierra Leone en EKHC in Ethiopië samen met World Servants verder werken aan de ontwikkeling van een gezamenlijk programma. In Sierra Leone betekent dit een voortzetting en eventuele uitbreiding van het huidige programma,

en in Ethiopië zal gestart worden met een meerjarenprogramma. Door samen te werken aan programmaontwikkeling, selectie en voorbereiding van projecten en het beperken van de administratieve last willen we bijdragen aan de duurzaamheid van de projecten.

3.8 VOORBEREIDINGSREIZEN

Verdeling reizen naar categorieën

In 2013 zijn er veertien reizen uitgevoerd. De onderstaande tabel laat de verdeling per categorie zien.

CATEGORIE TEN BEHOEVE VAN:	2012	2013
Projectmanagement(set-up, follow-up en monitoring)	12	11
Programmaontwikkeling	1	1
Programma-uitvoering	3	2
Programma-evaluatie	1	
Totaal	17	14

Terugblik 2013

Het aantal projectmanagementreizen daalde ten opzichte van 2012, omdat er een reis op het laatste moment niet door is gegaan. Voor de uitvoering van de MFS-programma's waren er reizen naar Ghana (AGREDS) en Malawi (CCAP). We maakten een extra reis naar Bolivia voor het formuleren van een nieuw programmavoorstel gericht op verbetering van het onderwijs.

Beoordeling

De hoofdleiders van de projecten beoordeelden de kwaliteit van de door de projectvoorbereiders aangeleverde informatie met een gemiddelde score van 7.66, bijna evenredig aan het cijfer van 2012 (7,69). Het doel is om eind 2015 een gemiddelde score van 8 te halen. De laagste

score werd gegeven aan de kwaliteit van het handboek, welke met een gemiddelde van een 7,47 nog het meest ver van de 8 is verwijderd.

Partnerorganisatie POM heeft een goed programmavoorstel aangeleverd. Het programma start met ingang van januari 2014. De uitdaging is om de projecten die gekoppeld zijn aan het programma ook daadwerkelijk uit te voeren. Dit komt door politieke omstandigheden, zoals wisselingen van gemeenteraden en burgemeesters, waardoor eerder gemaakte afspraken niet altijd worden nagekomen. Mocht het voorkomen dat een project onverhoopt niet kan worden uitgevoerd, zal een goed alternatief gezocht worden dat nog steeds aansluit op de uitvoering het

gezamenlijke programma. Het voorstel vormt ook een goede basis voor een eventuele subsidieaanvraag bij de EU Missie in dit land. De MFS gerelateerde reizen stelden World Servants in staat om de relatie met de lokale programmacoördinator van de onderwijsallianties in Ghana en Malawi verder te versterken.

Vooruitblik 2014

In 2014 zullen er waarschijnlijk twee reizen worden gemaakt ten behoeve van de verdere programmaontwikkeling bij partnerorganisatie CTF in Sierra Leone en EKHC in Ethiopië. Ook zal er een reis plaatsvinden naar Toronto - Canada om de mogelijkheden voor het werven van institutionele fondsen verder uit te breiden.

Malawi, Echikankheni

4 Projecten 2013

4.1 KINDEREN NAAR SCHOOL IN BOLIVIA

In Bolivia ondersteunt World Servants sinds 1994 kleine gemeenschappen bij de realisatie van onderwijs- en basisgezondheidszorgprojecten. Tot nu toe zijn er 8 gezondheidszorgprojecten, 39 onderwijsprojecten en 2 multifunctionele centra gerealiseerd. We richten ons nu samen met partnerorganisatie POM (Programa de Orientación Moral) op verbetering van het onderwijs in de regio Samaipata. In deze regio wonen de gezinnen verspreid en is voor veel kinderen de afstand naar school groot. De afstand, een slecht of te klein schoolgebouw en te weinig leerkrachten dragen er aan bij dat kinderen niet naar school gaan. POM bezoekt een keer per maand de

school en geeft daarnaast trainingen aan leerkrachten, ouders en leerlingen die met hun lesmaterialen werken. Voor iedere klas van de basisschool is er een fraai geïllustreerd werkboek waarmee de kinderen vaardigheden aanleren en normen en waarden die gebaseerd zijn op Bijbelse principes. Jaarlijks is er een 'fair' waar de leerlingen presenteren wat ze geleerd hebben. Resultaten die al in de regio Samaipata zijn behaald: een grotere betrokkenheid van ouders bij de school, een forse stijging van het aantal leerlingen dat doorleert, minder jongeren die verslaafd zijn en een daling van het aantal meisjes dat op jonge leeftijd zwanger raakt.

YATEIRENDA | KLASLOKALEN | BO113

Doel van het project

De leeromstandigheden van de 148 kinderen van de basisschool in Yateirenda moest echt verbeteren. De ouders vinden het erg belangrijk dat hun kinderen goed onderwijs krijgen en hadden daarom zelf al lokalen van modderstenen en stro gemaakt. Er zijn acht leerkrachten op de school. Met de komst van nieuwe lokalen is er meer ruimte, kunnen de kinderen zich beter concentreren en

kunnen de kinderen zowel 's ochtends als 's middags naar school. Dit komt omdat de klaslokalen erg vol zitten met leerlingen van verschillende niveaus. Ook wordt het dan voor meer kinderen in de omgeving mogelijk om naar school te gaan. De kwaliteit van onderwijs zal dus enorm verbeteren. Kinderen krijgen zo zicht op een betere toekomst.

Wat heeft de groep gedaan?

De groep heeft in 2013 gebouwd aan drie klaslokalen. Bij vertrek van de groep waren de muren opgemetseld, was de ringbalk gestort, de veranda was klaar en de pilaren stonden. De plaatselijke bevolking zal verder aan de slag gaan met de afbouw van de lokalen.

Vorming deelnemers

Het bouwen aan jezelf was groter dan verwacht. Er was ruim voldoende tijd om met elkaar in gesprek te zijn. Er was ook veel behoefte aan gesprek. Deelnemers zijn zich meer bewust geworden van armoede en wat ze voor de ander kunnen betekenen.

- * 32 jongvolwassenen van de CGK Groningen
- * Uitgevoerd in juli

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

Ongeveer anderhalf uur geleden, rond 15.00 uur plaatselijke tijd, werd de groep enthousiast verwelkomd door de kinderen van de basisschool in Yateirenda. Alle kinderen hadden een poster gemaakt, met daarop Bijbelteksten en andere vriendelijke wensen voor de deelnemers. Zometeen is er nog een compleet openingsprogramma met optredens en speeches.

De groep maakt het verder goed. Het is vandaag min of meer een rustdag op de bouwplaats, omdat het werk 'te hard' opgeschoten was de afgelopen dagen. Het is nu wachten op de lokale timmerlui die het plaatsen van het dak voorbereiden. Als alles goed gaat, zal dat morgen beginnen. Intussen voert de groep kleine reparaties aan de verschillende bijgebouwen uit, worden de plannen voor het kinderfeest en de overdracht gemaakt en praat iedereen na over het indrukwekkende avondprogramma van gisteren. Nu het plaatsen van het dak nadert, is het eind van de werkzaamheden aan de klaslokalen in zicht. Volgende week zal de groep daarom ook doorgaan met het uitvoeren van reparatiewerkzaamheden aan de andere gebouwen. Dat is hard nodig...

MAIRANA | KLASLOKALEN EN TOILETTEN | B0213

Doel van het project

Het verbeteren van de toegang tot onderwijs voor kinderen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking. Het zorgen voor een betere leeromgeving, toegang tot adequate toiletten en het bevorderen van integraal onderwijs.

Stand van zaken

Bij het vertrek van de groep moest de school nog verder afgebouwd worden. Het dak moest erop gelegd worden, stucwerk, plaatsen van ramen en deuren, schilderwerk, tegelwerk en de inrichting van de klaslokalen. De lokale aannemer en zijn werklieden zijn hier na

Wat heeft de groep gedaan?

De fundering was klaar toen de groep deelnemers kwam en er was al begonnen met de muren. De deelnemers zijn verder gegaan met metselen. De ringbalk is gestort en boven verwachting is daarna de top bereikt. Een mooie prestatie!

vertrek van de groep mee verder gegaan. De verwachting is dat het gebouw in augustus in gebruik wordt genomen. De lokale overheid heeft gezorgd voor een tussendeur zodat de ruimtes van elkaar zijn afgesloten.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Uiteindelijk kwamen we op onze locatie aan waar we heel erg warm welkom werden geheten door de kinderen van de school waarvoor we waren gekomen. Wat een warmte en enthousiasme!"

"Eerlijk is eerlijk, de aannemer en zijn mensen hadden voor onze aankomst al het nodige voorwerk gedaan en er lagen al een paar rijen stenen gemetseld. Aan het eind van dag 1 was iedereen dan ook zeer tevreden met wat we gedaan hadden."

"Zaterdag 19 oktober was voor onze groep B0213 een bijzondere dag. Samen met een aantal mensen uit de lokale bevolking zijn we begonnen met het storten van de ringbalk en binnen anderhalf uur was het 'klusje' geklaard. Het gebouw was voorzien van een betonnen ringbalk. Voorafgaand aan ons project hadden we tijdens het voorbereidingsweekeind ons bouwdoel gesteld. Wanneer we nu toch eens in staat zouden zijn om met zo'n kleine groep (11 deelnemers) het gebouw te voorzien van een betonnen ringbalk. En zie hier, na een week bouwen hebben we samen met de Boliviaanse hulp dit doel al bereikt!"

- * 11 deelnemers tussen de 25-75 jaar uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in oktober

4.2 EEN BETER BESTAAN IN BRAZILIË

World Servants werkt sinds 1993 in Brazilië. Er kon een bijdrage geleverd worden aan 36 sociaal/maatschappelijke projecten, 3 gezondheidsprojecten en 3 onderwijsprojecten. Sinds 2010 werkt World

Servants samen met de organisatie BEM (Bem Estar do Menor) in de deelstaat Minas Gerais, in het zuidoosten van Brazilië. De focus ligt op sociaal/maatschappelijke projecten.

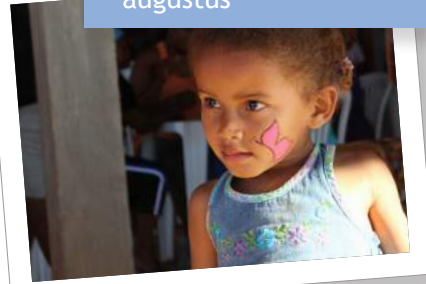

- * 28 jongeren uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in juli en augustus

Doel van het project

Doel van dit project was het assisteren bij de afbouw van een gemeenschapscentrum voor de 1.300 inwoners van Nova Pousada, een van de buitenwijken van het stadje Sabinópolis. Het gemeenschaps-centrum zal worden gebruikt door partnerorganisatie BEM. De partner verzorgt hier programma's die bijdragen aan de ontwikkeling van

capaciteiten en het genereren van inkomsten. Er is zoals buitenschoolse begeleiding van schoolkinderen, vaktraining voor jongeren en basisonderwijs voor volwassenen. Verder worden lokale organisaties ondersteund en worden er sport- en culturele activiteiten georganiseerd.

Voortgang van het project

Het World Servants team heeft een muur van circa 150 meter rondom het gemeenschapscentrum gebouwd, een wal aangebracht van 17 lagen van oude autobanden gevuld met zand (onder aan de heuvel waar het centrum op staat geplaatst, om erosie tegen te gaan), een cementvloer

gestort rondom het gebouw, en een overkapping aangebracht. De overkapping en verandavloer zijn gereed en de muur rondom het gemeenschapscentrum zijn op hoogte. De gemetselde muren zullen nog gestuukt moeten worden en de wal van autobanden zal nog verder opgewerkt moeten worden.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"De eerste bouwdagen zitten er op en gezegd mag worden dat we in de groep hele harde werkers hebben. Evenals denkers, planners en groepswerkers. Dit maakt ons team zo goed, de compleetheid. Zoals het er nu naar uitziet gaan we het redden om de gestelde bouwdoelen te halen. De technisch leider Anton kijkt dan ook met tevredenheid terug op de eerste dagen."

"Dinsdag avond is er een bijeenkomst geweest die in het teken stond van 'Arm en Rijk'. Gezamenlijk met jongeren uit Sabinópolis hebben we hier over nagedacht, hetgeen leidde tot mooie ontmoetingen, waarbij materiële rijkdom even niet in de weg stond. Het mooie is dat we allen hebben geleerd. Een uitspraak van een meisje uit Nova Pousada sloeg dan ook in als een bom: misschien moeten wij als 'armen' ook anders denken over de 'rijken', en hen anders tegemoet treden."

"Zojuist heeft onze bouwmeester Anton het sein gegeven: bouw gereed! Met groots gezang en dans hebben de deelnemers de kruiwagens in de stalling gezet. De pakken stroopwafels kwamen op tafel om deze heugelijke gebeurtenis te vieren."

4.3 BETERE LEEFOMSTANDIGHEDEN IN DE DOMINICAANSE REPUBLIEK

Het werk van World Servants begon in 1987 in de Dominicaanse Republiek. Partnerorganisatie is Asociacion Servidores Mundiales (ASM). ASM is betrokken bij het verbeteren van het onderwijs, huisvesting en de toegang tot schoon water- en sanitaire voorzieningen. Daarnaast is er Proyecto Niños, een programma dat met mobiele klinieken basisgezondheidszorg biedt in

afgelegen gebieden en sloppenwijken. Dit is met name gericht op kinderen en moeders. De huidige focus van World Servants ligt op sanitatie en huisvesting. Vanaf 2002 helpen we gemeenschappen in het gebied rondom Los Anones, in de provincie San Cristóbal, met waterleidingprojecten. Daarnaast bouwen we sinds 2007 voor meerdere jaren

mee aan de bouw van woonhuizen in de sloppenwijken van de stad Constanza. Het aantal gerealiseerde projecten bestaat uit 27 onderwijsprojecten, 2 gezondheidszorgprojecten, 14 multifunctionele centra, 14 water- en sanitatieprojecten en 45 woningen.

CONSTANZA | WONINGEN | DR113

Doel van het project

Met de komst van de stenen woningen wordt de leefsituatie, vooral de gezondheid, van de mensen enorm verbeterd. Ook geven de nieuwe woningen een impuls aan de wijk. Het geeft de mensen daarnaast meer

het gevoel dat ze van waarde zijn. Dat stimuleert hen om op te komen voor hun rechten. De gehele gemeenschap wordt door dit project versterkt doordat de vergoeding, die de bewoners betalen aan

de kerk voor het gebruik van de woning, geïnvesteerd wordt in de gemeenschap. In 2013 assisteerde een World Servants-team vier families bij de bouw van een woning van circa 50 m² en een latrine.

- * 25 jongeren uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in juli en augustus

Wat is er bereikt?

Bij aankomst van de groep was de fundering helemaal klaar en alle materialen die de eerste dagen nodig waren, waren aanwezig. Er was meer dan genoeg werk, niemand hoefde zich te vervelen. Maar er was ook

niet te veel werk dat de deelnemers het niet af konden krijgen. Alles is volgens planning verlopen. De woningen waren bij vertrek van de groep af en zijn inmiddels bewoond. Dit was het laatste project in Constanza.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

„De cultuurbezoeken beginnen flink te lopen en maken veel indruk. Donderdag is de eerste helft van de groep naar de vuilnisbelt geweest. Iedereen was er stil van. Blote voeten op een dampende berg vol vliegen, waar mensen hun kostje bij elkaar scharrelen, of plastic en bruikbare spullen verzamelen om de kost te verdienen.”

4.4 VERBETERING ONDERWIJS IN ECUADOR

Ecuador is een van de projectlanden van het eerste uur. Sinds 1988 zijn er 8 kerken, 9 gemeenschapscentra, 2 gezondheidszorgprojecten, 19 onderwijsprojecten en 3 water- en sanitatieprojecten gerealiseerd. We richten ons op het laagland, de kustprovincie Esmeraldas, waar we samenwerken met Maquita Cushunchic Comercializando como Hermanos (MCCH). Hier assisteren we kleine gemeenschappen in het voormalige regenwoud bij de realisatie van scholen,

klinieken, waterprojecten en projecten die de kleine boeren helpen om hun afzet te vergroten. De programma's van MCCH zijn onder andere gericht op de organisatieopbouw van coöperaties en het verbeteren van de oogst van kleine boeren. MCCH promoot het verbouwen van organische producten (cacao en koffie) en het certificeren van de boeren. In de samenwerking met World Servants ligt de focus op onderwijs. De gezinnen wonen afgelegen en de afstand naar school is voor

veel kinderen groot. Door de bestaande kleine scholen te verbeteren en uit te breiden komen er meer kinderen naar school en kunnen ze deze ook afmaken. In 2012 en 2013 is er met MCCH gewerkt aan een nieuw plan voor de toekomst. De partnerorganisatie richt is namelijk met name op de ondersteuning van boerencoöperaties bij hun productie van cacao en bananen. World Servants zal vanaf 2014 assisteren bij dit programma.

CUMBUCHI | KLASLOKALEN, EETZAAL EN LATRINES | EC113

Doel van het project

Doel van dit project was het bouwen van nieuwe klaslokalen, een eetzaal met keuken en een toiletgebouwtje met drie latrines. Met behulp van deze faciliteiten kunnen de 52 kinderen die in Cumbuchi wonen naar een school in de buurt, waar voldoende

ruimte is. De ouders hoeven geen extra kosten meer te betalen om hun kinderen elders onder te brengen, en de kinderen hoeven niet meer van hun ouders gescheiden te worden om naar school te kunnen gaan.

Voortgang van het project

Het World Servants team heeft gebouwd aan twee klaslokalen, de keuken/eetzaal, en drie toiletten. Van alle drie de bouwwerken zijn de vloeren, ringbalken en kolommen gestort en de muren opgemetseld en gestuct. Voor de toiletten is ook de riolering aangelegd.

Stand van zaken januari 2014

De plaatselijke bevolking heeft hard gewerkt om het gebouw verder af te krijgen. Inmiddels is het gebouw gestuukt, zitten er ramen in en is de vloer betegeld. Ook staan er schoolbankjes in het lokaal. Er gaan 25 kinderen naar school. De verwachting is dat

- * 37 jongeren uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in juli

er volgend jaar zeven kinderen bij zullen komen. De gemeenschap is druk bezig om ook de keuken af te bouwen. Vooralsnog wordt de leerkracht door de gemeenschap zelf betaald. In de toekomst zal de overheid dit overnemen.

4.5 MEER KINDEREN NAAR SCHOOL IN HAÏTI

Haïti is sinds 2007 een projectland van World Servants. In het noorden van deze republiek helpen we partnerorganisatie Baptist Haïti Mission (BHM) om de toegang en de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Dit doen we door te assisteren bij het bouwen van klaslokalen. BHM begon meer dan vijftig jaar geleden haar werk dat voornamelijk gericht is op het bieden van onderwijs. BHM ondersteunt een groeiend netwerk van ongeveer 350 scholen. De meeste scholen

bieden onderwijs aan in gemeenschappen waar geen andere scholen zijn. Andere activiteiten van BHM zijn het runnen van een ziekenhuis in Fermathe, een uur rijden van Port au Prince. Daarnaast helpt BHM kleine boeren bij het verbeteren van hun oogst en het planten van bomen op de hellingen waar zij hun akkers hebben. Na de aardbeving van januari 2010 heeft BHM veel eerste hulp kunnen verlenen aan slachtoffers en hebben ze geholpen bij de

wederopbouw van scholen. De organisatie heeft bij ons aangegeven dat er een enorme behoefte is aan faciliteiten. In veel plaatsen zijn schoolgebouwen, watervoorzieningen en sanitair nodig. Het is de bedoeling dat World Servants en BHM meerdere jaren samenwerken om hieraan bij te dragen. Sinds 2007 zijn er 6 projecten gerealiseerd, waaronder 6 onderwijsprojecten en 1 sociaal/maatschappelijk project.

MOULIN GOUANE | KLASLOKALEN | HA113

Doel van het project

Moulin Gouane is een klein dorp gelegen op 45 minuten loopafstand van het centraal gelegen Atrel. Het dorp bestaat uit ongeveer 80 gezinnen. Er zijn weinig tot geen sociale voorzieningen. Het basisonderwijs wordt gegeven in de lokale kerk, waar ruimte is voor drie klassen; twee kleuterklassen krijgen onderwijs in een zelfgebouwd stenen lokaal en de overige drie klassen krijgen buiten les onder een afdakje van golfplaten. Deze "klaslokalen" zijn in zeer slechte staat

en dienen slechts ter beschutting tegen de zon. Er staan ruim 200 kinderen ingeschreven in de school van Moulin Gouane, maar niet alle kinderen komen naar de lessen. Met de bouw van drie nieuwe klaslokalen zal de leeromgeving aanzienlijk verbeteren, zowel qua veiligheid als qua gezondheid. Dieren zullen geen kans meer krijgen door de klaslokalen heen te lopen en ook de hoeveelheid stof zal verminderen.

Voortgang van het project

Bij aankomst kon de groep meteen aan de slag met metselen. De bouw verliep voortvarend. De samenwerking met de aannemer en zijn staf ging uitstekend. Bij het vertrek van de groep waren de muren opgetrokken, zat het dak erop en de ramen en deuren zaten in het gebouw. De plaatselijke bevolking zal het gebouw verder inrichten en er komen nog een paar binnenmuren in. Het gebouw is stevig en solide.

Vorming deelnemers

Het feit dat er twee oogsten mislukt waren en dat er al vier maanden geen regen was gevallen maakte indruk. De groep werd wel geconfronteerd met de geïsoleerde positie in het land en de beperkte medische hulp die mogelijk is. Het heeft veel indruk gemaakt. De groep is zich meer bewust geworden van dat je als rijke iets voor een ander kunt betekenen.

- * 25 deelnemers van De Pijler uit Lelystad
- * Uitgevoerd in februari

4.6 VERBETERING HYGIENISCHE OMSTANDIGHEDEN IN ETHIOPIE

World Servants is via stichting Tear in contact gekomen met de Ethiopian Kale Heywet Church (EKHC). Met deze organisatie startte World Servants dit jaar een tweejarige pilotfase. EKHC is een van de grotere Ethiopische kerken met ongeveer 6,7 miljoen leden en 7.774 lokale gemeentes. De ontwikkelingsafdeling van de kerk voert diverse programma's uit op het gebied van

onderwijs, gezondheidszorg en water & sanitatie. World Servants ondersteunt de onderwijs- en water- & sanitatieprogramma's van EKHC in het Sebeta Awas District, dat op 24 kilometer ten zuidwesten van Addis Ababa ligt. Andere activiteiten binnen het water- & sanitatieprogramma van deze partner worden onder andere door Tear ondersteund.

Doel van het project

In Sebeta - dertig kilometer van Addis Abeba, de hoofdstad van Ethiopië - draagt World Servants bij aan het water- en sanitatieprogramma van partnerorganisatie Ethiopian Kale Heywet Church (EKHC). Doel van het project was om latrines te bouwen, waardoor de hygiënische omstandigheden van de mensen in Sebeta verbeteren. Het World Servants team heeft zich bezig gehouden met metselwerk, het storten van de kolomen en ringbalken. Bij het vertrek het team was van alle drie de latrines het metselwerk af.

Stand van zaken 2014

In november 2013 werden de latrines feestelijk geopend en overgedragen aan de lokale overheid en de school. Veel ouders kwamen kijken bij de opening van de school en de kinderen vermaakten zich prima op de naast gelegen speeltoestellen.

De latrines zijn op enkele kleine afbouwwerkzaamheden klaar. De uit Nederland meegebrachte plaatjes voor dames en heren zijn op de latrines aangebracht en er staat er een mooi bord langs de weg met de namen van de

organisaties. Een enkele latrine heeft een extra brede deur en een kleine aanpassing, zodat mensen met een rolstoel er ook gebruik van kunnen maken. Bij de latrines wordt nu gewerkt aan de aansluiting op de waterleiding.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

“Vrijdag, de eerste bouwday aan de Latrines. 's Morgens hebben we twee bouwplaatsen die hier in de buurt liggen (de school en de kerk genaamd) opgestart. Het was de bedoeling om 's middags de derde bouwplaats, die verder weg ligt, (de gemeenschap) ook op te starten, maar helaas, de groep die daar naar toe op weg was, kon er niet komen, omdat het behoorlijk hard regende en het laatste stukje van de weg onbegaanbaar geworden was.”

“We bouwen nu op de drie locaties en het resultaat mag er zijn. Van twee van de drie latrines is het metselwerk op hoogte, dus klaar, en zijn de eerst kolommen gestort. Een resultaat waar, gezien de omstandigheden, iedereen trots op mag zijn.”

“Het cultuurprogramma vormt een belangrijk onderdeel op dit project, waarbij we echt geconfronteerd worden met de harde werkelijkheid van het leven hier.”

“Vandaag bracht we een bezoek aan de Nederlandse ambassade, waar we hartelijk werden ontvangen door de ambassadeur en twee medewerkers. Een mooie bijeenkomst, waarin we een beeld kregen hoe de hulp aan een land als Ethiopië georganiseerd is en hoe belangrijk dat is dat hier continuïteit in zit. Ook werd door de ambassadeur verteld hoe belangrijk het is dat er initiatieven zoals wij die uitvoeren gedaan worden. Hoe klein ook, er gaat altijd een zeer positieve werking vanuit.”

4.7 ONDERSTEUNING ONDERWIJSPROGRAMMA IN GHANA

World Servants ondersteunt sinds 1991 de projecten van partner AGREDS (Assemblies of God Relief and Development) op het gebied van onderwijs en gezondheidszorg. Er is een bijdrage geleverd aan 1 kerk, 26 gezondheidszorgprojecten en 36 onderwijsprojecten voornamelijk in de Upper-East en de Northern Region. Vanaf 2007 werken AGREDS en andere Ghanese organisaties in alliantieverband samen aan het verbeteren van onderwijs. Het programma van deze alliantie, ASEG (Alliance

for Strengthening Education), wordt opnieuw gefinancierd met MFS gelden voor de periode 2011 - 2015 (MFS 2). Hun gezamenlijke expertise zetten zij onder andere in voor het trainen van de onderwijscomités in de gemeenschappen, het trainen van leerkrachten, het geven van voorlichting over bijvoorbeeld aids, lobby bij de overheid voor gekwalificeerde leerkrachten, meubilair en leermiddelen. In Nederland werkt World Servants binnen de ICCO alliantie samen met Wycliffe, Leger des Heils en Edukans.

Doel van het project

Hier worden jonge vrouwen opgevangen die van het platteland naar de stad komen om daar het geluk te vinden, opgevangen. Ze zijn in de grote stad namelijk terecht gekomen in een wereld van uitbuiting en geweld. In het lifelineproject gaan ze naar school en leren een vak. Uiteindelijk is het doel dat ze teruggaan naar hun eigen gemeenschap om daar met hun opleiding een bestaan op te bouwen.

Wat heeft de groep gedaan?

Dit jaar deed World Servants voor het eerst hier een project, speciaal voor vrouwen tussen de 25 en 75 jaar uit Nederland. Het doel van dit 'maatjes- of buddy project' was de meisjes te bemoedigen en extra te stimuleren om het trainingsprogramma met succes af te ronden en zo werkelijk hun leven een nieuwe invulling te geven. De Nederlandse vrouwen hebben samengewerkt met de vrouwen en deelden hun levenservaring.

De groep heeft de meidenslaapzaal opgeknapt door deze te schilderen. Ook deed de groep kinderwerk met de kinderen die op het centrum naar school gaan. Hier waren dagelijks meer dan honderd kinderen. Daarnaast deed de groep de lifeskills-training, onder meer over hiv/aids. Er was intensief contact met de vrouwen omdat de groep op het terrein verbleef.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Vanmorgen zijn we weer begonnen met een dagopening met en door de meiden van het project. Onderdeel van hun training, want ze leren zo om zichzelf te presenteren."

Ervaring deelnemer Lia van Rijn:

Het meest bijzondere moment beleef ik als we een dagje uit gaan mét de meiden. We zitten in de bus, het is warm en het regent. Alle ramen staan open en de Ghanese meisjes zingen uit volle borst. Mensen horen ons van verre aankomen en zien dan verwonderd dat er ook nog witte mensen in die bus zitten!

Zowel de leiding als de meisjes van het centrum bezorgen ons een mooie tijd, waarbij ik vergeet wie nou iets van wie leert... en eenmaal thuis voel ik de ontvangen liefde en hartelijkheid nog steeds als een warme deken om mij heen.

ZOGILIGU | KLASLOKALEN | GH213

Doel van het project

De 146 kinderen van de Primary School zaten opeengepakt in drie ruimtes, want klaslokalen kun je het amper noemen. Er waren slechts twee leerkrachten, waarvan er maar één een diploma heeft. Het is dan ook niet zo gek dat een klein aantal kinderen de school daadwerkelijk afmaakt. Het doel van dit project is dat de leeromstandigheden van deze kinderen en de leerkrachten verbeteren. Ook krijgen de leerkrachten trainingen. Tot slot zijn ouders zich meer bewust van het belang van onderwijs, in het bijzonder voor meisjes.

Vorming deelnemers

De deelnemers hebben veel armoede van dichtbij gezien. De mensen waren op zich best gelukkig en daardoor vonden de deelnemers de armoede niet erg heftig en de mensen niet zielig. De deelnemers waren

Wat heeft de groep gedaan?

World Servants heeft de gemeenschap van Zogiligu geholpen bij de bouw van een schoolblok met drie klaslokalen, latrines en een verschoningsruimte voor meisjes. Ook zullen er activiteiten worden aangeboden om bewustwording te creëren onder de inwoners over onderwerpen als hiv/aids, onderwijs voor meisjes, gezondheid en hygiëne.

De groep heeft het schoolblok tot en met het dak afgekregen. Toen de groep vertrok moest de vloer nog gestort worden. De lokale gemeenschap werkte hard mee,

gemotiveerd om mee te bouwen aan hun toekomst, juist omdat er zoveel potentie in de gemeenschap zat. De hoofdleider geeft aan dat deelnemers gegroeid zijn in het christelijk geloof.

veel mannen én vrouwen hielpen met het sjouwen van zand, stenen en water. Er waren zelfs oudsten van de community die kwamen helpen. Officieel hadden we zeven ingehuurde bouwvakkers om ons te helpen, onder wie de aannemer. Zij hadden allemaal ervaring met het werken met World Servants-groepen waardoor de samenwerking met de groep goed ging.

Tijdens het project hebben de deelnemers - die over het algemeen erg geïnteresseerd waren - antwoord gekregen op vragen over de economie en het dagelijks leven.

Status 2014

Het project is in het voorjaar van 2014 niet bezocht. De projectlandcoördinator wist te vertellen dat in maart 2014 het gebouw zal worden afgemaakt. Niet lang daarna zullen ook de lessen beginnen.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

“Even een berichtje uit het noorden van Ghana van de deelnemers. Na een reis van drie dagen zijn we vorige week in Zogiligu aangekomen. Direct was het voor ons duidelijk dat de lokale bevolking erg

vriendelijk is. Na een week bouwen zie je het schoolgebouw de lucht in schieten, mede door de goede samenwerking tussen de Ghanezen en de Nederlanders.”

UGANDO | LERARENWONINGEN | GH313

Doel van het project

De school van Ugando bestaat uit een blok met drie klaslokalen. Op de school zitten 200 kinderen die les krijgen van drie leerkrachten, waarvan er slechts één gekwalificeerd is. Om het onderwijs te verbeteren is het nodig dat er meer leerkrachten bijkomen die goed geschoold zijn. Naast het bouwen van de unit met drie woningen voor de leerkrachten zijn er programma's waarin de gemeenschap en het World Servants team elkaar ontmoeten om ervaringen en informatie uit te wisselen. Daarmee assisteert

World Servants partnerorganisatie AGREDS bij de uitvoer van haar onderwijsprogramma in het noorden van Ghana. AGREDS is lid van ASEG, een alliantie van Ghanese organisaties die gericht is op het versterken van het onderwijs. Hun gezamenlijke expertise zetten zij onder meer in voor het trainen van de onderwijscomités in de gemeenschappen, trainen van leerkrachten, voorlichting over onder meer aids, lobby bij de overheid voor gekwalificeerde leerkrachten, meubilair en leermiddelen.

- * 38 deelnemers uit Stadskanaal
- * Uitgevoerd in augustus

Wat heeft de groep gedaan?

Ugundo heeft er drie nieuwe lerarenwoningen bijgekregen. Hier werd door een groep uit de Protestantse Kerk in Stadskanaal gedaan. Ook zullen er activiteiten worden aangeboden om bewustwording te creëren onder de inwoners over onderwerpen als hiv/aids, onderwijs voor meisjes en gezondheid en hygiëne. Bij aankomst bleek dat de muren al tot kozijnhoogte waren opgetrokken. De

plaatselijke bevolking was dus al enthousiast aan het werk gegaan. De staf heeft constant gezocht naar nieuwe taken voor de groep. Zo hebben de deelnemers nog het gat gegraven voor de septic tank. De bouwwerkzaamheden waren vrij specifiek voor de groep; daarom is het uiteindelijk toch niet gelukt om de daken op de huizen te krijgen.

Vorming deelnemers

Gedurende de tweede week verschoof bij de deelnemers de toeristische blik naar het kijken en observeren en zien dat de armoede prominent aanwezig is in Ugando. De jongeren hebben duidelijk ervaren hoe bevoorrecht ze zijn in Nederland te mogen opgroeien en leven. Ze zijn ook overtuigd

geraakt van de noodzaak van onderwijs om te komen tot ontwikkeling in Ghana. De jongeren zijn door de gesprekken, de GMG's, kerkdiensten en avondprogramma's uitgedaagd om de bijbel beter te leren kennen, om zo hun geloof meer basis te geven.

Status 2014

Er is begin 2014 geen bezoek gebracht aan het project. De projectlandcoördinator wist te vertellen dat in maart 2014 de huizen worden afgerond en in april worden ze in gebruik genomen.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

“De eerste hele dag in Ugando zit er nu op. De hele groep is op bezoek geweest bij de chieft van het dorp, om te melden dat we waren aangekomen en om permissie te vragen om aan de slag te gaan met de bouw. Die permissie werd natuurlijk gegeven. We werden opnieuw welkom geheten en de chieft verontschuldigde zich dat hij ons geen luxere accommodatie kon aanbieden. De school is een prima plek om te bivakkeren!”

Doel van het project

De basisschool in Gbani heeft zes goede klaslokalen. Dit is echter lang niet genoeg voor het aantal leerlingen. Duizend leerlingen zitten op dit moment opeengepakt in de klaslokalen. Met twee leerkrachten die les geven in één lokaal is het erg moeilijk om iets van de lesstof mee te krijgen. Om de kwaliteit van het onderwijs voor deze kinderen en de zes leerkrachten te verbeteren, gaan we meehelpen met de bouw van drie klaslokalen.

Wat heeft de groep gedaan?

Er is hard gewerkt zowel door de deelnemers, bouwvakkers als de plaatselijke bevolking. Bij het vullen van het fundament, sjouwen van stenen en het maken van de beton kwamen mensen uit het dorp de groep helpen. Er was eerst de verwachting dat de groep het dak er op zouden krijgen. Uiteindelijk heeft de groep nog een stuk doorgemetseld boven de ringbalk. De bevolking is nog bezig met de afbouw van de klaslokalen. Naar verwachting zijn deze in april klaar. In september 2014 worden de lokalen waarschijnlijk in gebruik genomen.

- * 18 deelnemers tussen de 25 - 75 jaar uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in oktober

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

'Zoals ik al had vermeld hadden we zondag een geweldige dienst met veel gezang en veel passie. Zondagmiddag had een groepje van vijf een kookworkshop waar iedereen van kon genieten bij het avondeten. Aan het eind van de middag was er gelegenheid om naar wat traditionele dansen te kijken. Begeleid met instrumenten gemaakt van kallebassen. 's Avond was er nog een djembé sessie waar we zelf nog even de spieren los konden maken.'

TONGO | BASIC SCHOOL | GH513**Doel van het project**

De school in Tongo heeft een aantal goede klaslokalen. Er zijn de laatste jaren ook al nieuwe klaslokalen bijgekomen. Maar er is meer ruimte nodig om ook ruimte te creëren voor de oudere kinderen. Het doel is dat de leerlingen van de Upper Primary classes ook ruimte gaan krijgen om te leren lezen en schrijven. Dit is een project ondersteund door het Leger des Heils. Een groep deelnemers uit de achterban van het Leger des Heils heeft meegebouwd aan dit

project. Zij hebben samen met World Servants en partnerorganisatie AGREDS dit project voorbereid en gefaciliteerd.

Wat heeft de groep gedaan?

De groep heeft gewerkt aan drie klaslokalen. De muren en de ringbalk heeft de groep af gekregen. Het dak zal door de plaatselijke bevolking worden geplaatst.

Situatie 2014

Inmiddels zit het dak op het gebouw en aan de binnenkant zijn de muren gepleisterd. De gemeenschap was erg blij met de komst van de groep. In maart wordt het gebouw afgeschilderd en zal daarna in gebruik worden genomen.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

Alle mensen zijn op huisbezoek geweest wat zeer indrukwekkend was. Uitwisseling van ervaringen, leefomstandigheden en gewoonten kwamen over en weer aan de orde. Iedere dag werd de dag afgesloten met kleine groepsgesprekken waarin een bijbel thema met elkaar werd besproken.

Doel van de projecten

Partner AGREDS is lid van ASEG (Alliance for Strengthening Education in Ghana). Samen met andere Ghaneese partners voeren zij een onderwijsprogramma uit met MFS-financiering. Dit onderwijsprogramma is weer onderdeel van een groter ICCO Coöperatie programma. In Nederland werkt World Servants samen met Wycliffe, Leger des Heils en Edukans die allen lid zijn van de ICCO Coöperatie. Met deze ondersteuning worden activiteiten gefinancierd die met name de kwaliteit van het onderwijs verbeteren en de duurzaamheid van de projecten versterken.

Met het GH613-budget wordt de hygiëne op school verbeterd door de bouw van latrines, verschoningsruimtes voor meisjes

en regenwatertanks met een capaciteit van 30.000 liter. Ook worden er materialen beschikbaar gesteld om het schoolterrein en de gemeenschap schoon te houden. Aangezien partner AGREDS een achterstand heeft bij het realiseren van de latrines, Girls Changing Rooms en watertanks is dit budget overgeheveld naar 2014.

Het budget van GH713 is wel beschikbaar gesteld. Trainingen met PTA's (Parents Teacher Associations) en SMC's (School Management Committees) leden zijn uitgevoerd en de resultaten hiervan zijn bemoedigd. Om de leerlingen te organiseren en te motiveren worden er drie verschillende clubs geformeerd die zich elk met een eigen

thema bezig houden: WASH, hiv/aids of Girls Education. Bij de activiteiten zijn ze herkenbaar aan hun eigen thema T-shirt. De niet uitgevoerde activiteiten moeten door de betreffende overheidsinstantie in samenwerking met AGREDS gedaan worden. Dit wordt in een overeenkomst met het district (vijf stuks) vastgelegd. Dit is vertraagd door de verkiezingen en nieuw aangestelde vertegenwoordigers. Nog niet gedaan zijn de training voor leerkrachten en de voorlichting en bewustwording van de gemeenschap op het gebied van SRHR (Sexual Reproductive Health and Rights). Uit dit budget worden ook een bijdrage gegeven voor uitvoeringskosten van het ASEG kantoor.

Wat is er bereikt?

In het schooljaar 2012 - 2013 bereikten we met de verschillende activiteiten:

- Vijf Junior High Schools in Nangodi, Nanjon # 1, Nanjon # 2, Nakpanduri en Saboba Central: 1.431 leerlingen (718 jongens en 713 meisjes). Het aantal meisjes steeg. Verder werken er vijftig leerkrachten (42 mannen en 8 vrouwen). Het aantal nam met vijf toe.
- Negen Basisscholen in Dagbiriboari, Langbinsi, Langbina, Ugando, Zogiligu, Tongo Beo, Gaane-Asonge, Pelungu en Gbani: 2.722 leerlingen (1.464 jongens en 1.258 meisjes). Hier werken 62 leerkrachten (42 mannen en 20 vrouwen)

- GH613: de basisschool in Zogiligu kreeg nieuwe (hurk) KVIP latrines.

- GH713: Zowel in Zogiligu, Gbani als Ugando zijn elk drie clubs gestart en schoonmaakkits uitgereikt.

- Er werden 180 fietsen aangeschaft. 94 meisjes die verder leren op een JHS kregen een fiets.

- Voor de aids/clubs waren er verschillende activiteiten waarbij er liederen en tekeningen werden gemaakt. Ook was er drama en een "Community flood" waarbij kinderen van de hoogste klas naar afloop van een training

uitgedaagd werden om het gesprek aan te gaan met leden van de gemeenschap over aids. 20 % van de kinderen kon aantonen dat ze dit werkelijk hadden gedaan.

- Leden van de PTA en SMC van 9 scholen werden getraind. 117 in schoolmanagement en 205 in het mobiliseren van hun gemeenschap ten behoeve van de school.

- AGREDS organiseerde in vier verschillende districten consultaties en bijeenkomsten met medewerkers van de lokale overheid en onderwijsinstanties. Met besprak onderwerpen als schoolresultaten en afwezigheid van leerlingen. Hier namen 35 mensen aan deel.

Positieve ontwikkelingen in Langbina

In 2011 zijn de activiteiten o.a. inventarisatie van de behoeften en mobiliseren van de gemeenschap begonnen. In 2012 werd er samen met een team van World Servants een blok met drie nieuwe klaslokalen gebouwd. Daarna volgde er trainingen en andere bewustwordingsactiviteiten. Er kwamen nieuwe latrines met een Girls Changing Room en een regenwatertank. De school kreeg ook steun van het STAR school programma van Edukans in de vorm van leermiddelen, meubilaire en een extra blok met drie klaslokalen. Nog mooier is dat de gemeenschap met eigen middelen twee appartementen voor de leerkrachten bouwden en plannen heeft gemaakt voor het realiseren van nog twee. De PTA en SMC een plan in uitvoering hebben gebracht waarbij de ouders maandelijks een kleine bijdrage geven voor het op termijn vervangen van leermiddelen, meubilair en het onderhoud. Hiervoor is een bankrekeningnummer geopend door de bevolking. De onderwijsinstantie wordt aangesproken als een leerkracht te lang afwezig is of zich niet gedraagt. Ook gaat men in gesprek met ouders om te voorkomen dat hun dochter vanwege een huwelijk van school wordt gehaald. Bijzonder is de reactie van een lid van de SMC tijdens een bezoek dat hij met twee medewerkers van World Servants aan de "Chief" bracht. De chieft zelf is zeer onder de indruk van het geen er gebouwd. Daarna volgt de vraag of World Servants een nieuw paleis voor hem kan bouwen? Waarop het betreffende lid reageert met de zin: "Als u nu ook uw kinderen naar school stuurt kunnen ze later zelf een nieuw paleis voor u bouwen."

4.8 INTERCULTUREEL LEREN IN KENIA

Kenia Indepth is een intercultureel programma waarin jonge christenen uit Kenia en Nederland samen leren over armoede en ontwikkeling in Kenia. Het programma is een initiatief van drie christelijke organisaties, Tear en World Servants in Nederland en Lifeskills Promotors (LISP) in Kenia. Het eerste Kenia Indepth project werd uitgevoerd in 2010. Sindsdien hebben meer dan zestig Nederlandse en Keniaanse jongvolwassenen deelgenomen aan Kenia Indepth.

KENIA | INDEPTH PROJECT | KE113

Doel van het project

Het doel van Kenia Indepth is om deelnemers van elkaar en met elkaar te laten leren over geloof, cultuur en ontwikkeling. Deelnemers worden uitgedaagd om een groeistap te maken in hun geloof en in dienstbaarheid. Het programma (drie weken) is ingericht rond een leercurve die verloopt van kennis (door lessen te volgen) via bewustwording (door projecten te bezoeken) naar verantwoordelijkheid nemen (door een persoonlijke missie te formuleren).

Wat is er bereikt?

De 13 Nederlandse deelnemers werden onthaald door de 6 Keniaanse deelnemers. Het was van begin tot eind een goede eenheid. In de eerste dagen werden er vooral colleges gevolgd onder andere over 'Community Development' en de rol van de kerk bij ontwikkelings samenwerking. Verder bracht de groep een bezoek aan partnerorganisatie LISP en werkten ze mee aan lifeskills-trainingen. Ook bezochten ze diverse projecten van tear.

- * 13 deelnemers uit Nederland en 6 uit Kenia
- * Uitgevoerd in juli

tear
tegen armoede

Vorming van de deelnemers

De confrontatie met armoede was erg heftig voor de deelnemers, zowel de Keniaanse als Nederlandse jongeren. Veel Nederlandse deelnemers hebben nu het gevoel iets te willen doen; wat ook het doel was van deze reis om ze hierover te laten nadenken. De deelnemers zijn zich zeer bewust geworden

van hun positie in Nederland maar ook ten opzichte van andere landen en armoede. De meesten willen zich bewust gaan inzetten voor een betere wereld, of dit nou in Nederland is of in een ontwikkelingsland. Hier willen ze mee aan de slag gaan.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"De laatste dagen heeft de groep verschillende projecten bezocht die zijn opgezet door LISP (de partnerorganisatie van World Servants en Tear). LISP zet zich onder andere in voor kansarme jongeren, de deelnemers zien met eigen ogen welk effect de programma's van LISP doen met jongeren of een gemeenschap. Vandaag heeft de groep bijvoorbeeld een ziekenhuis bezocht, dit is een kleine kliniek die gerund wordt door 2 zusters. Zij houden zich voornamelijk bezig met voorlichting in anticonceptie, family-planning en hiv/aids preventie. Het ziekenhuis is opgericht door de Anglicaanse kerk in de buurt, het doel is om stapje voor stapje de kliniek uit te breiden tot een ziekenhuis. Door de kliniek steeds een stukje uit te breiden kan er steeds meer (medische) kennis ingezet worden in de nabije omgeving.

Een ander project waar de deelnemers van onder de indruk waren bevond zich in een gemeenschap. Vijf oude mannen hebben uitgelegd aan de deelnemers welk project zij hebben opgezet om hun gemeenschap betere voorzieningen te geven voor de landbouw en daarmee betere voeding en inkomsten. De mannen hebben een systeem ontworpen voor watervoorziening die dient voor het verspreiden van water over 10.000 hectare landbouwgrond. Er is een dam gebouwd waar vandaan vele pijpleidingen naar de akkers lopen om zo de grond van voldoende water te voorzien voor het bewerken van het land. Zo zijn ze niet afhankelijk van een regenbui om hun oogst te laten groeien en te laten slagen."

KENIA | INDEPTH PROJECT | KE213

Doel van het project

In november organiseerde World Servants samen met de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) en Tear nogmaals een Indepth

project. Het project was onderdeel van de verbredingsminor Ontwikkelingssamenwerking van de CHE.

- * 21 studenten van de Christelijke Hogeschool Ede
- * Uitgevoerd in november

Wat is er gedaan?

Ook tijdens deze Indepth-reis is er veel contact geweest met Kenianen. Het project zal vol met workshops en projectbezoeken. De deelnemers konden intekenen op

activiteiten die passen bij hun opleiding, bijvoorbeeld journalistiek of zorg. Verder leek het programma op dat van de zomer.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

“CIM is een project waarbij ze uitgaan van de resources van het land en de mensen. De gastvrouw, die ons de informatie over het project gaf zei bijvoorbeeld: ‘Do not give us fish, but teach us how to fish’. We hebben tijdens de uitleg veel nuttige informatie gekregen over het project en ontwikkelingssamenwerking in Kenia. Na de uitleg, kregen we een rondleiding over het terrein. Stukken grond met (geplante) planten, geiten, varkens, kippen, vissen én struisvogels. Doordat de mensen daar alles zelf verbouwen zijn ze niet of nauwelijks afhankelijk van anderen of bijvoorbeeld geld van ontwikkelingssamenwerking.

We werden geconfronteerd met de chaos in de sloppenwijken en de viezigheid van de smalle straten. Voor het eerst liepen we hier met zijn allen doorheen. Het is nog steeds onbegrijpelijk dat mensen op zo’n manier kunnen leven. Het is ook moeilijk om te beschrijven hoe we ons op die momenten voelen, eigenlijk kunnen we er de juiste woorden ook niet voor vinden. Je moet het mee kunnen maken. We leren en we zien veel. We merken daarnaast dat de reflecties in kleine groepen enorm gewaardeerd worden. Op die manier kunnen we, ieder op zijn eigen manier, verwerken wat we op een bepaalde dag hebben meegemaakt.”

4.9 SAMEN VOOR BETERE SCHOLEN IN MALAWI

In 2005 ging voor het eerst een World Servants-groep naar Malawi om samen met de bevolking van Kauyemba nieuwe klaslokalen te bouwen. Inmiddels is er een bijdrage geleverd aan 26 onderwijsprojecten. World Servants werkt samen met de onderwijsafdeling van de Church of Central Africa Presbyterian Synod of Livingstonia (CCAP SoL). Zij hebben 537 Primary Schools in beheer en hebben hun werkgebied in het noorden van Malawi. De projecten zijn onderdeel van het gezamenlijke programma van de Malawiaanse partners en de ICCO

alliantie. World Servants werkt hier samen met Edukans en Red een Kind. Hoofdt thema voor de periode 2011 - 2015 is: ‘Strengthening School Systems’. De door World Servants ondersteunde projecten, in het kader van deze programma’s, worden vanaf 2011 medegefinancierd met gelden uit MFS 2.

Om lokale scholen te versterken, maken de verschillende betrokkenen in de gemeenschap (ouders, leerkrachten, leiders (Traditional Authorities) en leerlingen samen met partner CCAP SoL een ‘School Improvement Plan’

(SIP). In het SIP leggen zij de prioriteiten vast en wie welke acties gaat ondernemen. Om de les- en leeromstandigheden te verbeteren is er in veel gevallen behoefte aan de bouw (of renovatie) van klaslokalen en lerarenwoningen, leermiddelen, getrainde leerkrachten, betrokken ouders en een goed functionerende PTA en SMC. Om de hygiëne te verbeteren zijn nieuwe latrines met een verschoningsruimte voor de oudere meisjes gewenst. Het verbeteren van de infrastructuur maakt de school aantrekkelijk voor leerlingen en leerkrachten.

MADOSA | KLASLOKALEN, LERARENWONING EN LATRINES | MA113

Doel van het project

Partnerorganisatie CCAP heeft samen met de gemeenschap een plan gemaakt om de problemen aan te pakken. Dit noemt CCAP het School Improvement Plan. Naast andere verbeteringsactiviteiten is de realisatie van nieuwe klaslokalen en een lerarenwoning onderdeel van dit plan. CCAP heeft World Servants gevraagd hier in het najaar van 2013 bij te assisteren met de bouw van klaslokalen. Omdat het belangrijk is dat meisjes hun school afmaken, is er voor de oudere meisjes een speciale verschoningsruimte gerealiseerd. Zij moeten nu nog in de beschikbare latrines zichzelf verschonen als ze ongesteld zijn.

Na de afronding van het project, krijgen de 425 kinderen les in betere omstandigheden. Onderwijzers zullen met hun nieuwe, veilige woning het prettiger vinden om in de gemeenschap te blijven werken. Dit komt de kwaliteit van het onderwijs ten goede. Naast het bouwen zijn er activiteiten waarin de gemeenschap en het World Servants-team elkaar ontmoeten om ervaringen en informatie uit te wisselen.

Het bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs in het Mzimba South district en het aanpakken

van een aantal serieuze uitdagingen op onderwijsgebied. Het programma waar dit project onderdeel van is richt zich op 5 belangrijke aspecten: de leeromgeving (klaslokalen, de inrichting, latrines en de verschoningsruimte voor meisjes), het leren (leermiddelen, motivatie van de leerlingen, concentratie), het lesgeven (niveau van de leerkrachten, motivatie en lesmateriaal), het schoolmanagement (hoofd van de school) en de betrokkenheid (ouders, gemeenschap, PTA’s en SMC’s).

- * 18 deelnemers uit Nederland tussen 25-75 jaar
- * Uitgevoerd in november

Wat heeft de groep gedaan?

Bij aankomst van de groep was de gemeenschap zelf al aardig op weg. Er stond al een deel van de muren van de klaslokalen en de lerarenwoningen. De groep heeft hard gewerkt, samen met de lokale bevolking. Er waren in de eerste week meer

dan vijftig mensen op de bouwplaats aan het werk. Tijdens de samenwerking waren twee lokale jonge vrouwen het gesprek van de dag. Ze waren net zo hard aan het werk als de mannen omdat ze dit ook bij de groep zagen. De lokale vrouwen kregen veel

waardering voor hun inzet van de rest van de gemeenschap. De klaslokalen zijn helemaal af gekomen en de lerarenwoningen op de dakplaten na ook.

KAWIWALE | KLASLOKALEN | MA213

Doel van het project

Doel van dit project was om klaslokalen te bouwen voor een school in Kawiware, op het platteland van Malawi. Door de bouw van de klaslokalen kan de school lesgeven van groep 1 tot 8, in plaats van alleen tot groep 4. De kinderen uit de hogere klassen hoeven dan niet meer naar een dorp drie kilometer verderop te lopen, maar kunnen de school in

Kawiware afmaken. De 266 leerlingen krijgen met de nieuwe klaslokalen meer ruimte. Er zijn in Kawiware twee lerarenwoningen die in slechte staat verkeren; een lerarenwoning is onafgebouwd door gebrek aan geld. Met nieuwe lerarenwoningen, kunnen er meer leerkrachten worden aangenomen.

Wat heeft de groep gedaan?

De groep heeft hard gewerkt tijdens dit project. De twee klaslokalen, de lerarenwoning en de verschoningsruimte zijn helemaal af gekomen. Bij vertrek moest nog een deel van de dakplaten worden gelegd en de gebouwen moeten nog verder afgewerkt worden.

Vorming deelnemers

Er is veel, aan cultuur gedaan. De groep heeft er voor gekozen om zoveel mogelijk op te trekken met de lokale bevolking. Dit werd ook enorm gewaardeerd. Er zijn huisbezoeken geweest, ziekenhuizen bezocht, samen gegeten en er is geoogst.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Het werk is gevorderd tot aan de ringbalk en om die goed te laten uitharden, zijn er wat meer cultuuractiviteiten gepland voor vandaag en morgen. Overigens was het afgelopen weekend ook één grote cultuuruitwisseling: de groep heeft maïs geoogst, fietsen gerepareerd, hout bewerkt en gekookt met een aantal gezinnen samen. En elke dag halen ze samen met de bevolking water en doen ze samen de was. Ze zijn echt één met de gemeenschap, zo vertelt Hans.

Gisteren hebben ze het weekend daarom ook feestelijk afgesloten met iedereen uit de omtrek. De staf had gezorgd voor zeven kratten cola als dank voor alle kip, groenten en geit die dagelijks gebracht wordt als dank voor de samenwerking. Hans: "Er is zoveel contact, zoveel samenwerking, zoveel hartelijkheid en zoveel dienstbaarheid, het is gewoon ongelooflijk genieten. We zijn helemaal één met de mensen hier!"

ECHIKANKHENI | KLASLOKALEN | MA313

Doel van het project

Er gaan 403 kinderen in de leeftijd van vier tot twaalf jaar naar de school in Echikankheni. Zeven leraren geven les aan de kinderen. De school bestaat uit één blok met aluminium dakplaten en één onafgebouwd blok. Verder zijn er twee klaslokalen van leem en gras. De kinderen hebben geen schoolbankjes om op te zitten en zitten opeengepakt in de klaslokalen. Partnerorganisatie CCAP heeft samen met

de gemeenschap een plan gemaakt om de problemen aan te pakken. Dit noemt CCAP het School Improvement Plan. Naast andere verbeteringsactiviteiten is de bouw van nieuwe klaslokalen, latrines en een lerarenwoning onderdeel van dit plan. CCAP heeft World Servants gevraagd hier in de zomer van 2013 bij te assisteren met de bouw van klaslokalen. Na de afronding van het project krijgen de kinderen les in betere

omstandigheden. Onderwijzers zullen met hun nieuwe, veilige woning het prettiger vinden om in de gemeenschap te blijven werken. Dit komt de kwaliteit van het onderwijs ten goede. Naast het bouwen zijn er programma's waarin de gemeenschap en het World Servants-team elkaar ontmoeten om ervaringen en informatie uit te wisselen.

Wat heeft de groep gedaan?

Uiteindelijk kon de groep, naast de twee klaslokalen, ook een lerarenwoning en een verschoningsruimte voor meisjes bouwen. Op zowel de klaslokalen als de lerarenwoning

zat een dak bij het vertrek van de groep. Dit was deels te danken aan het goede voorbereidende werk door de gemeenschap zelf. De fundering was gelegd en er was

al een start gemaakt met de hoeken van de school en de lerarenwoning. De groep Doetinchem zamelt nu nog geld in voor schoolmaaltijden.

- * 38 jongeren uit Nederland
- * Uitgevoerd in juli

- * 38 jongeren en volwassenen uit de PKN in Doetinchem
- * Uitgevoerd in augustus

Status begin 2014

In maart 2014 waren de klaslokalen in gebruik. Het meubilair was nog niet aanwezig. De school is goed afgewerkt, de

vloer is gestort. De lerarenwoningen zijn inmiddels ook bewoond.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"De cultuuruitstapjes leveren ook waardevolle ontmoetingen op met de lokale bevolking. We zijn op huisbezoek geweest, een aantal mensen zijn 's avonds ook een nacht blijven slapen. De volgende ochtend werden ze met de ossenkar thuisgebracht. Wat een ervaring! Verder hebben we een lokale markt bezocht en een groepje heeft een healthcentre in de omgeving bezocht. Daarnaast hebben een aantal deelnemers projecten van World Servants bezocht die in eerdere jaren zijn uitgevoerd, deze groep kwam zeer enthousiast terug met verhalen over het effect en de dankbaarheid van de mensen. Ook zijn er lifeskills lessen gegeven, het succes is groot."

PROGRAMMAONDERSTEUNING | CCAP SOL | MA413 EN MA513

- * Project zonder deelnemers
- * Ondersteuning van het onderwijsprogramma

Doel van de projecten

Net als in Ghana zijn ook in Malawi de bouwprojecten onderdeel van het onderwijsprogramma van de lokale Malawi alliantie. De MFS-financiering maakt het mogelijk om ook andere activiteiten uit het onderwijsprogramma van de partner te ondersteunen. In het Malawi onderwijsprogramma is 'onderwijs en gezondheid' een belangrijk thema. Met hulp van het Educaids netwerk, waar CCAP SoL lid van is, wordt dit vormgegeven. Het onderwijsdepartement doet dit samen met

LISAP, het aidsprogramma van de CCAP SoL. MA413 is een eenmalig budget dat beschikbaar is gesteld om bij een aantal scholen uit het MFS-1 programma de bouwprojecten af te ronden. Vaak betrof het de afbouw van de woningen voor de leerkrachten en de latrines. In Kakwale en Empudweni is de gemeenschap nog niet helemaal klaar.

MA513 is een budget waaruit niet alleen het maken van de School Improvement

Plans (SIP's) wordt bekostigd, maar ook het trainen van leerkrachten, schoolhoofden en leden van PTA's en SMC's, het verstrekken van schoolmaaltijden en bewustwordingsactiviteiten gericht op moeders en jongeren. Verder vinden er follow-up activiteiten plaats, vanuit de SIP's, in de vijftien gemeenschappen in het Kasungu North District die in de MFS 1-periode (2007 - 2010) ondersteund zijn.

Wat is er bereikt?

In het schooljaar 2012 - 2013 bereikten we met de verschillende activiteiten:

- Elf Primary Schools in Mzimba South District: 4.862 leerlingen (2.402 jongens en 2.460 meisjes) waar 69 leerkrachten (49 mannen en 20 vrouwen) werken.

- In Madosa, Kaviwale en Echikanheni is door de gemeenschap, gedurende een driedaagse sessie, een SIP opgesteld. Ook namen de leden van de PTA, SMC en vijftien "chefs en villageheads" deel aan een voorlichting- en bewustwordings bijeenkomst over gender, hiv/aids en het milieu.

- Door de steun van deelnemers aan de projecten en een Stichting uit India is het beschikbare budget voor de schoolmaaltijden fors toegenomen. Hierdoor is het aantal scholen toegenomen van drie naar zes en

krijgen dagelijks 2.456 kinderen een warm en voedzaam bord pap.

- Om dit programma duurzaam te maken worden families getraind in het verbeteren van hun maïs en soja opbrengsten. Hierbij wordt het land van de school als proefveld gebruikt en is de oogst bestemd voor de warme maaltijd van de kinderen. Door deze training hopen we dat de opbrengsten van het eigen land van een familie ook zal toenemen. Als er thuis genoeg eten beschikbaar is kan dit de schoolmaaltijd overbodig maken. Dit programma wordt samen met een Nederlandse stichting nog verder ontwikkeld.

- Het CCAP SoL Development Department verzorgde een training van vier dagen in "Conservation Farming" op twee locaties;

Chitunda en Milenje. Hier namen in total 90 mensen aan deel.

- Samen met haar andere partners trainde CCAP SoL 88 leden van de PTA en SMC van zeven scholen uit het South District. Het onderwerp was de eigen rol en verantwoordelijkheden.

- Moeders zijn van groot belang bij het op school houden en deze afmaken door hun dochters. Maar ook op andere terreinen als persoonlijke hygiëne en voorlichting spelen zij een rol. Daarom is CCAP SoL begonnen met het vormen en trainen van moedergroepen in vier gemeenschappen. Aan de eerste eendaagse training namen zestig vrouwen deel.

Jan van der Leest over zijn bezoek aan de school in Matipa:

We komen aan in Matipa waar de vrouwen al druk bezig zijn om in hun grote potten de maaltijd te bereiden. De hoofdmeester laat eerst aan de hand van de cijfers zien wat het verstrekken van dit dagelijkse bord pap sinds 2011 met de school heeft gedaan. Bijna alle kinderen uit Matipa en omgeving komen nu naar school. Ze blijven ook op school, het aantal kinderen dat jaarlijks uitvalt is met 12 aan de lage kant. Ze zijn van 5 naar 7 klassen doorgegroeiwd en volgend schooljaar komt er een klas 8 en zijn ze een volwaardige basisschool geworden. De ondervoeding is afgenomen, de kinderen hebben meer energie en kunnen zich beter concentreren. Ook de houding van de ouders is veranderd, die zijn meer betrokken bij de school en de ondersteuning daarvan. De hoofdmeester kijkt nu al uit naar het dat jaar dat zijn eerste leerlingen examen gaan doen.

MAFUMPHIZI | KLINIEK | MA613

- * 23 jongeren en volwassenen uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in oktober

Doel van het project

Doel van dit project was om te assisteren bij de bouw van een kliniek in Mafumphi, een kleine gemeenschap, die alleen bereikt kan worden via een 12 kilometer lange onverharde weg. Het project richtte zich op de bouw van de eerste fase van de kliniek, het zogenoemde 'Out Patient Department' (OPD). Bij de OPD kunnen mensen dagelijks terecht voor het spreekuur, inentingen, zuigelingenverzorging en voorlichting. De OPD bevat onder meer spreekkamers, een poli en een apotheek.

Voortgang van het project

Alle ringbalken zijn gestort, de zijmuren zijn opgemetseld tot en met de ringbalk boven de ramen, inclusief beide topgevels, en het eerste spant is geplaatst. Ook een aantal binnenmuren is opgemetseld.

Wat moet er nog gebeuren?

De binnenmuren moeten nog verder worden opgemetseld, de spanten en het dak moeten nog worden gemaakt en geplaatst. Verder moet de afwerkvloer worden gestort en moeten de muren worden gestuukt.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Bij de aankomst van het team op de bouwlocatie leek het erop dat er nog een behoorlijke hoeveelheid werk verzet moest worden om alle gaten te dichten, zodat de betonvloer gestort kon worden en met het metselen begonnen kon worden. Maar met de inzet van de lokale bevolking is er vanmorgen al zoveel werk verzet dat we nu met het laatste gat bezig zijn en vanmiddag de eerste laag beton gestort kan worden. Rondkijkend op de bouwplaats tel ik zo'n honderd mannen en vrouwen uit de omgeving, die komen helpen om 'hun kliniek' te bouwen."

"Onze laatste bouwdag kent dezelfde hitte als die van de afgelopen dagen, met af en toe meer dan 50 graden. Toch is er weer volop gebouwd. De zijmuren worden tot aan de top gemetseld. Ook worden er 2 dakspanten gemaakt. Aan het eind van de dag is het gebouw klaar voor de overdracht. 's Avonds hebben we in de kring al onze mooie momenten gedeeld. Heel indrukwekkend om te horen hoeveel indruk dit project op ons allemaal maakt."

4.10 VERBETERING VAN HET ONDERWIJS IN SIERRA LEONE

De gemiddelde levensverwachting van de mensen in Sierra Leone is met 47 jaar (Wereldbank 2009) een van de laagste ter wereld. Dit komt voornamelijk door de slechte medische omstandigheden. Gevolg is dat Sierra Leone ook een van de landen is met de hoogste kindersterfte. Daarnaast heeft het onderwijs te kampen met grote problemen. Sinds 2010 is Cotton Tree Foundation (CTF) de partnerorganisatie van World Servants waarmee in Sierra Leone wordt samengewerkt. CTF is

een lokale NGO (opgericht in 2000) die programma's uitvoert op het gebied van inkomensverhoging voor boeren door gewas- en techniekverbeteringen, onderwijs, gezondheidszorg en hiv/aidspreventie. Van 2007 tot en met 2009 faciliteerden we projecten van deze organisatie voor jongeren uit de achterban van Woord en Daad. In 2010 ging er voor het eerst een World Servants-team naar Sierra Leone en is er nu 1 gezondheidszorg- en 1 onderwijsproject gerealiseerd. We werken daarbij nauw samen

met Stichting Dibiyya Development Project Nederland om de levensomstandigheden in Dibiyya en omgeving te verbeteren. Dibiyya Development Project houdt zich met name bezig met het verbeteren van de landbouw en de gezondheidszorg. World Servants richt zich op het onderwijs.

De Dr. Hofsteestichting ondersteunt het onderwijsprogramma in Sierra Leone met een bijdrage. In 2013 is deze gebruikt voor de twee bouwprojecten van dat jaar.

DIBIYYA | KLASLOKALEN | SL113

Doel van het project

Doel van dit project is om de school in Dibiyya uit te breiden met drie klaslokalen. De nieuwe lokalen worden gebruikt voor middelbaar onderwijs. De bestaande lokalen worden gebruikt door de basisschoolklassen. Hierdoor komt er meer ruimte voor de leerlingen en verbetert de kwaliteit van het onderwijs.

Een groep van 16 deelnemers in de leeftijd

Wat heeft de groep gedaan?

van 16 tot 24 jaar heeft meegewerkt aan dit project. Het gebouw is opgemetseld, de vloer, ringbalken en kolommen zijn gestort, het dak is gereed, de kozijnen zijn gemaakt en geplaatst en bijna heel het gebouw is gepleisterd.

Status begin 2014

De school is helemaal af. Er zijn zes nieuwe klaslokalen, een opslagruimte en een kantoor voor de hoofdmeester neergezet.

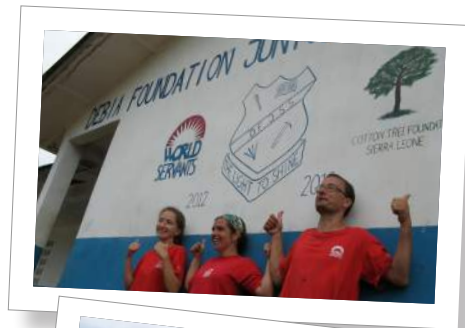
- * 16 jongvolwassenen uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in juli/augustus

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"We hebben net de tweede bouwdag achter de rug. De bouw gaat voorspoedig. Het metselwerk is op een paar stenen na op hoogte. De wapening voor de pilaren en ringbalk zijn klaar, dus morgen (vrijdag) gaan we betonstorten."

"Het lifeskills programma gaat morgen zijn derde dag in, maar het is nu al een succes met 35 deelnemers. De lifeskills training bestaat uit voorlichting geven over HIV en AIDS preventie. Ook de drie mensen die het leiden leren er veel van. Ze genieten niet alleen van de contacten met de deelnemers, maar ook van het resultaat."

"De afgelopen week is er hard gewerkt. Het gebouw is zo goed als af. Het dak zit erop en de ramen zitten erin. Slechts een paar kleine dingen die nog gebeuren moeten en dan kan de overdracht gaan plaatsvinden. Naast het bouwen is er ook al flink wat culturele uitwisseling geweest. Zo zijn er deelnemers op bezoek geweest bij de plaatselijke bakker en is er rijst geplant bij de boer."

DIBIYYA | LERARENWONINGEN | SL313

Doel van het project

Doel van dit project is het bouwen van lerarenwoningen zodat de school in Dibiyya getrainde en door de overheid betaalde leerkrachten kan aantrekken, waardoor de kwaliteit van het onderwijs verbetert.

Status begin 2014

De lerarenwoningen zijn ook bijna klaar. Op het moment van bezoek, januari 2014, waren er bouwvakkers hard aan het werk. De huizen worden verder afgewerkt.

Wat heeft de groep gedaan?

Er is door een groep van 23 deelnemers in de leeftijd van 25 tot 75 jaar meegebouwd aan de lerarenwoningen. Ze hebben gemetseld en de ringbalken en kolommen zijn gestort. De dakplaten zijn volledig geplaatst.

- * 23 deelnemers tussen 25 - 75 jaar uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in oktober

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"De bouw verloopt voorspoedig. Op dit moment wordt er een start gemaakt met de werkzaamheden voor de ringbalk. De groep loopt voor op schema en heeft een tweede project erbij genomen, namelijk de toiletten bij een kliniek ter bevordering van een betere hygiëne."

"Vandaag zijn de deelnemers weer fanatiek van start gegaan op de bouw. De ringbalk zit er op, morgen wordt er begonnen met de spanten en het plan is dat woensdag de dakplaten er op kunnen."

"Omdat de temperatuur redelijk hoog is en het ook vrij vochtig is, is het hard werken hier. Maar het gaat ontzettend goed. We zijn supergoed opgeschoten met de bouw. Morgen gaat het dak erop en 's middags worden de eerste gebouwen overgedragen aan de lokale bevolking. De laatste hand wordt ook gelegd aan de toiletgebouwen, deze zullen vrijdagochtend worden overgedragen."

4.11 VERBETERING LEEFOMSTANDIGHEDEN IN TANZANIA

Het inkomensniveau is zeer laag in Tanzania. Vooral in de drogere gebieden (men is zeer afhankelijk van de landbouw) hebben veel mensen onvoldoende middelen om te overleven. Vooral alleenstaande ouderen, (wees)kinderen en mensen met hiv/aids hebben weinig kans om te overleven. Dorcas Aid Internationaal werkt sinds 1996 in verschillende districten in het noorden van Tanzania, onder andere in het Handeni

district. Hier werken ze samen met de Free Pentecostel Church in Tanzania (FPCT). Deze kerkgemeenschap had al een programma gericht op bovengenoemde doelgroepen, maar kan met ondersteuning van Dorcas nu nog meer betekenen. World Servants werkt in dit programma van Dorcas met hulp van de teams aan de bouw van huizen en latrines. Sinds 2010 zijn er 53 woningen en latrines gerealiseerd.

HANDENI | TIEN WONINGEN | TA113

Doel van het project

Meer dan de helft van de bevolking van Tanzania leeft onder de armoedegrens. Door de armoede leven de meeste mensen in slechte woningen en kunnen ze niet goed in hun onderhoud voorzien. De mensen zijn vooral afhankelijk van de landbouw.

Wat heeft de groep gedaan?

De groep heeft gewerkt aan de tien woningen. Hierin bouwden ze met lokale materialen. Er werd geen cement gebruikt maar kleigrond. Door de huizen goed te stucen en van een ringbalk te voorzien, blijven ze intact. Door de lokale materialen te gebruiken, is het veel minder duur om de

Met name vrouwen, kinderen, ouderen en mensen met een handicap leven in zeer slechte omstandigheden. Ze zijn zelf niet in de staat om hun woning op te knappen. Ook zijn er vaak geen goede sanitaire voorzieningen. Deze omstandigheden gelden

huizen te produceren. Bovendien motiveert het andere dorpsbewoners om zelf ook een huis te bouwen.

Toen de groep vertrok stonden er drie huizen waar het dak op zat. Bij de overige huizen was tot ringbalkhoogte gemetseld.

ook voor de inwoners van Handeni. World Servants assisteerde binnen een bestaand programma van Dorcas bij de bouw van tien woningen. Dorcas begeleidt de nieuwe bewoners met een programma over onder meer hygiëne en werk.

Vorming deelnemers

De deelnemers hebben geleerd meer te delen. Met name het omgaan met een groep vreemden was in dit project een belangrijke les. Er is meer openheid gekomen. Verder zijn deelnemers zich meer bewust geworden van het verschil tussen

arm en rijk. Een aantal gaven aan het eind van het project aan in Nederland iets met hun projectervaring te doen. Een derde van de groep gaat in 2014 weer mee met een project van World Servants.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

's Middags bezochten we een dorpje waar World Servants in 2010 ook woningen heeft gebouwd. Twee stafleden zaten toe nook in die groep en ze vonden het gaaf om te zien wat er is bereikt. Naast dat de gezinnen in de huisjes wonen, hebben ook andere gezinnen zelfstandig een huis gebouwd. Daardoor staat het dorp inmiddels vol met stenen huizen. Wat een verandering!

4.12 BETER ONDERWIJS EN GEZONDHEIDSZORG IN ZAMBIA

World Servants ondersteunt sinds 1999 projecten in Zambia die gericht zijn op onderwijs en gezondheidszorg. We werken in het Mkushi district samen met Mkushi Christian Community (MCC). MCC ondersteunt gemeenschappen om hun plannen te realiseren voor de verbetering

van de leefomstandigheden. Er is, naast de bouw van klaslokalen en klinieken, ook aandacht voor de bouw van woningen voor onderwijzend- en medisch personeel. Goede woningen zijn een belangrijke voorwaarde voor het aanbieden van kwalitatief en betrouwbaar onderwijs en gezondheidszorg.

In het Lundazi district werken we sinds 2010 met de Church of Central Africa Presbyterian Synod of Zambia (CCAP SoZ) op het gebied van onderwijs. CCAP SoZ is een zusterorganisatie van de partner van World Servants in Malawi. Er zijn 21 onderwijs- en 6 gezondheidszorgprojecten gerealiseerd.

MILOSO | KLASLOKALEN | ZA113

Doel van het project

Het doel van dit project is de bouw van een high school. Door de vele basisscholen in de omgeving is dit een gunstige plek om een high school te bouwen. Jongeren kunnen doorleren na het afronden van de

basisschool. De toegang tot- en de kwaliteit van middelbaar onderwijs wordt daarmee verbeterd. De gemeenschap en overheid zijn nauw betrokken bij alle plannen die door partnerorganisatie MCC zijn gemaakt.

Er komen onder meer klaslokalen, ruimtes voor beroepsopleidingen zoals techniek en kunst, een keuken, woningen voor leraren en toilet ruimtes. Het is de bedoeling dat de high school in 2018 af zal zijn.

Wat heeft de groep gedaan?

Alle muren van de klaslokalen zijn opgemetseld, de dakspanten staan erop, metalen golfplaten liggen erop en de binnenmuren van de klaslokalen zijn gestuukt.

Status begin 2014

Begin 2014 moet hier nog de laatste hand aan de lokalen gelegd worden. Zodra het nieuwe schooljaar begint zullen er nog zo'n 140 leerlingen instromen. In 2014 volgt de bouw

van nog meer lokalen. De school heeft een goede naam in de omgeving, waardoor leraren er graag willen werken. Ondertussen zijn er 27 docenten aangesteld.

- * 30 jongeren uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in juli

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Afgelopen zaterdag hebben we onze eerste bouwdag gehad. Het resultaat na deze dag was echt super! Het gaat heel erg snel. Ook op de tweede bouwdag op maandag, is er hard gewerkt. Hierbij werkten we samen met de leerlingen van de Secondary School. Met als resultaat dat de muren al bijna tot de bovenkant van de deur gemetseld zijn! En de stenen liggen rond de gehele bouwplaats klaar. Al met al: goede samenwerking met de locals."

"Inmiddels liggen alle dakspanten er ook op en later vanmiddag volgen de eerste dakplaten. Tegelijkertijd wordt er al volop gestuukt. Het werk gaat heerlijk, ook omdat alle materialen ruim op tijd aanwezig zijn. Het is perfect geregeld en de samenwerking is ook super. Niet alleen met de aannemer, maar ook met de tientallen mensen uit de gemeenschap die dagelijks op de bouwplaats meewerken."

Tijdens de samenwerking is er volop tijd voor goede gesprekken met de lokale mensen. In die gesprekken wordt wel duidelijk wat de samenwerking met World Servants voor het dorp betekent en betekend heeft. Dat is trouwens ook volop zichtbaar, deze gemeenschap heeft zoveel meer toekomstkansen. Dat voelt voor de groep wel wat dubbel, om te weten dat er ook gemeenschappen zijn waar de mensen nog minder hebben dan in Miloso. Tegelijk is het mooi om te kunnen zien dat hier echt iets gedaan wordt met de investeringen die onder meer de sponsors van de deelnemers in het dorp doen. De high school is daarin een waardevolle toevoeging."

CHANGILO | KLINIEK | ZA213

Doel van het project

Voor de mensen in Changilo was de meest dichtstbijzijnde kliniek vijftien kilometer verderop. Mensen overlijden door gebrek aan eerste hulp bij ongelukken of ziekte. Vooral kwetsbare groepen, zoals kinderen, ouderen en zwangere vrouwen lopen een hoger risico. Er moet snel iets gebeuren om de moeder- en

kindsterfte terug te dringen. Vrouwen moeten veilig kunnen bevallen en kinderen moeten behandeld kunnen worden aan bijvoorbeeld diarree en uitdroging. Er is onvoldoende geschoold personeel aanwezig omdat er geen goede woningen voor ze zijn.

Wat heeft de groep gedaan?

World Servants heeft de gemeenschap van Changilo geholpen bij de bouw van een kliniek. Ook zijn er twee woningen gerealiseerd voor verpleegkundigen. De bouw is goed verlopen en aan het eind van het project waren alledrie de gebouwen af. De plaatselijke bevolking richt alles verder in.

Status begin 2014

Tijdens het bezoek van World Servants in het begin van 2014 was het project nog niet af. Het regenseizoen gooide roet in het eten. Volgens planning zou de kliniek in maart 2014 opgeleverd worden, zodat dan de eerste

Vorming deelnemers

Doordat de groep al een jaar lang samen actie had gevoerd was het een goede dynamiek. Tijdens het project had elke deelnemer een buddy om elkaar zo te leren kennen. Er zijn goede gesprekken losgekomen. Verder betekent het project een goede basis voor verdere opbouw van de gemeente.

mensen zorg kunnen ontvangen in hun eigen dorp. Een boer heeft een handpomp ter beschikking gesteld, zodat de kliniek toegang heeft tot haar eigen water.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Af en toe hebben we ook een avondprogramma. Zo hebben we dinsdagavond onder begeleiding van Hans en Luuk nagedacht over de millenniumdoelen, armoede en de zin en onzin van ontwikkelingswerk en dat in combinatie met de informatie die we nu uit Changilo hebben. Het was een leerzame avond!"

"Vandaag werd de Zambia express gestart. Een culturele strijd tussen drie teams. Vol goede moed gingen de teams op pad, langs een parcours van 10 km dat Eline en Charissa de vorige dag met oranje linten hadden uitgezet om te eindigen in Miloso bij de eerdere World Servants-projecten. Onderweg moesten de groepen opdrachten doen, zo hebben de deelnemers geoefend met het lopen met een emmer water op hun hoofd, hebben ze met hulp van de lokale bevolking het volkslied moeten instuderen, is er een Afrikaanse dans gemaakt."

- * 25 jongeren en volwassenen uit Haarlem
- * Uitgevoerd in augustus

MOLOZI | LERARENWONINGEN | ZA313

Doel van het project

Doel van dit project is het bouwen van twee lerarenwoningen. De school van Molozi heeft daardoor de mogelijkheid om getrainde en door de overheid betaalde leerkrachten aan te trekken waardoor de kwaliteit van het onderwijs verbetert.

Status begin 2014

Begin 2014 werd Molozi weer bezocht. Op dat moment werd er hard gewerkt om de woningen af te maken. Ondertussen zijn de woningen waarschijnlijk helemaal klaar. Dat betekent dat de overheid twee goed opgeleide docenten zal sturen naar deze nieuwe woningen.

Wat heeft de groep gedaan?

Het World Servants team heeft gemetseld en gepleisterd en op beide woningen het dak kunnen plaatsen. Het metselwerk was bijna afgerond.

Ondanks dat de woningen nog niet af zijn, is het aantal schoolgaande kinderen bijna verdubbeld. Zelfs ouderen tot 30 jaar willen graag leren en gaan naar school. Het project heeft dus al resultaat geboekt voordat het helemaal klaar is.

- * 29 jongeren uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in juli

Daarnaast heeft het project een onuitwisbare indruk achtergelaten op de gemeenschap. Het is de inwoners van Molozi opgevallen dat de groep voor elkaar zorgde. Dit is een stimulans om ook in het dorp naar elkaar om te zien.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Donderdag is er heel hard gewerkt en zoals we al aankondigden, is het dak bij het eerste huis er op gelegd. Ook de andere woning gaat hard vooruit. Maandag kunnen we dat huis van een dak voorzien. Ook de muren worden gepleisterd. Dat is een grote klus en vraagt veel kunde van ons. Het is wel nodig, want de stenen hier zijn van zeer verschillende grootte, waardoor de gemetselde muren er niet zo strak uit komen te zien als in Nederland.

"De laatste dag van de life skills training was een groot succes. Aline, Ilse en Aafke spraken met dertig Zambiaanse meiden over relaties, wat is belangrijk in een relatie, wat je zoekt in een man en ook het onderwerp seksualiteit passeerde de revue. De meiden gaven aan enorm genoten te hebben van de training en veel geleerd te hebben. Ze vonden het jammer dat het voorbij was."

IKWERE | LERARENWONINGEN | ZA413

Doel van het project

Doel van dit project was het bouwen van twee lerarenwoningen, zodat de school in Ikwere getrainde en door de overheid betaalde leerkrachten kan aantrekken, waardoor de kwaliteit van het onderwijs verbetert.

Status begin 2014

Begin 2014 bezocht World Servants het project. De woningen waren nog niet helemaal klaar, de kozijnen moeten nog geplaatst worden. Desondanks zijn er al twee opgeleide docenten aangenomen om les te geven. Dit heeft direct resultaat: er gaan nu 337 kinderen naar de school, dat is bijna een verdubbeling.

Wat heeft de groep gedaan?

Bijna alle buitenmuren zijn opgemetseld en de binnenmuren zijn tot de hoogte waar zonder steiger gewerkt kon worden. De daken zijn op de huizen gelegd. Buitengevels zijn gepleisterd en er is een begin gemaakt met het pleisteren van de binnenkant.

Daarnaast heeft de gemeenschap grootse plannen om het project uit te breiden. In de zomer van 2014 zullen er een paar lerarenwoningen bijgebouwd worden, zodat er voor alle zes leraren een woning is. Ook wordt het aantal klaslokalen uitgebreid. Het doel is om per 40 leerlingen een klaslokaal te hebben.

- * 34 jongeren uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in augustus

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Aangekomen in Ikwere, rond 16.00 uur, werd de groep opgewacht door een menigte van 500 lokale mensen. Waarbij een groot deel al vanaf 10.00 uur die ochtend zaten te wachten op de groep. Dit zegt wel wat over de gastvrijheid en de behoefte aan hulp in de gemeenschap. Het was een enorme ontvangst met een officiële ceremonie waarbij toespraken en traditionele dans gebruikelijk zijn. Deze eerste ontmoeting met de lokale bevolking was indrukwekkend en gaf meteen een boost aan energie en enthousiasme om aan de slag te gaan voor deze mensen."

"Het werk van project ZA413 vordert snel! Morgen gaan we de nokken van het eerste huis al metselen en huis twee is al op raamhoogte. En dat na nog maar drie dagen werken!"

"Met de bouw gaat het zeer goed. Het eerste huis heeft al een dak en op het tweede huis gaan we morgen de dakspanten bevestigd worden. Komende zaterdag is de overdracht."

4.13 ONDERSTEUNINGSTRAJECT YOUTH FOR CHRIST SOUTH AFRICA

YfC SA wil Zuid-Afrikaanse jongeren mobiliseren om iets voor de arme mensen in hun eigen land te doen. In de toekomst hoopt deze organisatie soortgelijke projecten als die van World Servants te organiseren in eigen land. Door eerst samen met World Servants een project te doen wil YfC SA ervaring opdoen.

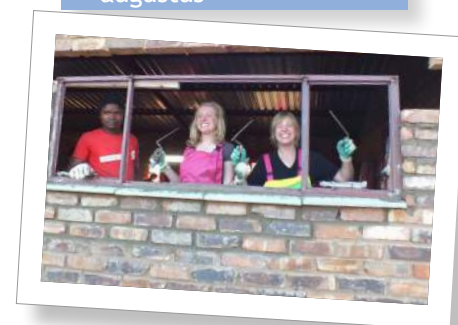
ROOIGROND | RENOVATIE CRECHE | SA113

Doel van het project

Er zijn veel eenoudergezinnen in Rooigrond. Om brood op de plank te krijgen, is het van belang dat ze werken. Daarom is goede kinderopvang noodzakelijk. Ook is het van belang dat de kinderen een goede basis meekrijgen. Hierdoor beginnen ze beter voorbereid aan de basisschool. In de wijk staat ook een creche. Hij bestaat uit een

ruimte, waar ook een keuken is en gasflessen staan. Bepaald geen veilige situatie vindt ook de overheid. Door het gebouw op te knappen, kan het wel aan de eisen gaan voldoen. Daarmee kunnen er goede leerkrachten komen en worden de kinderen opgevangen in een veilige omgeving. World Servants en Youth for Christ South Africa helpen hierbij.

- * 15 jongvolwassenen uit Nederland en 13 deelnemers uit Zuid-Afrika
- * Uitgevoerd in juli/augustus

Wat heeft de groep gedaan?

Het bestaande gebouw van de creche is flink opgeknapt. Er is een muur gerealiseerd die ervoor zorgt dat er twee lokalen ontstaan. De muur is keurig gestuct en er zijn deuren in geplaatst. Er is ook een nieuw raam in de buitenmuur gezet zodat er daglicht in

het nieuwe lokaal komt. Op de muur is een mooie schilderij gemaakt. Het plafond kon de groep er niet in maken vanwege tijdgebrek. De materialen waren voor de muur waren namelijk niet op tijd aanwezig.

De Nederlanders vormden samen met de groep Zuid-Afrikanen een groep. De samenwerking liep goed en ook de contacten met de mensen in de omgeving was erg positief.

Vorming deelnemers

Door samen met de Zuid-Afrikaanse deelnemers op te trekken, leerden de Nederlanders echt van hen. Ze zijn zich bewust geworden van hun manier van leven en van de grote uitdagingen die ze elke dag hebben en hoe moeilijk hun toekomst is.

Status begin 2014

De crèche is grotendeels afgebouwd. De kinderen gaan er al een tijdje weer naartoe. Het laatste wat er nog moet gebeuren is de afbouw van de toiletten. Als deze klaar zijn, is het project afgerond.

4.14 SOCIAAL MAATSCHAPPELIJKE PROJECTEN IN OEKRAÏNE

Oekraïne is een van de armste landen in Europa. Door de economische recessie van 1991 tot 1996 is de werkloosheid toegenomen en zijn de inkomens sterk gedaald. Het verlies aan staatsinkomsten heeft geleid tot aantasting van de sociale voorzieningen. Ook op onderwijsgebied bestaat een achterstand,

vooral bij het kleuteronderwijs. Een groot probleem in Oekraïne is verder de opvang van weeskinderen en gehandicapten. World Servants probeert sinds 2001, samen met de projectlandcoördinator, gemeenschappen en projecten te identificeren die ondersteuning kunnen gebruiken om de bovengenoemde

problemen tegen te gaan. Inmiddels zijn er 17 onderwijs en 14 sociaal/ maatschappelijke projecten gerealiseerd. In 2010 heeft de coördinator de organisatie 'Stand By Us' opgericht die zich richt op het verbeteren van de levensomstandigheden van jongeren en gehandicapte kinderen.

RATIVCI | WONING WEESKINDEREN | OE113

Doel van het project

In 2006 is World Servants gestart met het ondersteunen van een meerjarenproject in Rativci. Doel van het meerjarenproject is om wezen een plek te bieden waar ze in een liefdevolle omgeving worden opgevangen en waar ze zichzelf leren ontplooiën en ontwikkelen. Ook wil het project ruimte creëren voor behandeling en huisbegeleiding.

De belangrijkste activiteit van het meerjarenproject bestaat uit het bouwen van vier woningen, waar 40 kinderen met hun begeleiders kunnen wonen. Per woning is er plaats voor 10 kinderen. Onderdeel van het meerjarenproject is ook de bouw van een multifunctioneel gebouw met een spreekkamer, huiswerkzaal en therapieruimte.

- * 18 volwassenen uit heel Nederland
- * Uitgevoerd in april/mei

De doelstelling van de huidige fase van het project (2013-2014) is om te zorgen dat ook het vierde en laatste woonhuis gebouwd en in gebruik genomen kan worden. World Servants levert praktische en financiële assistentie bij het bouwen van deze laatste fase.

Wat heeft de groep gedaan?

Bij aankomst was de fundering klaar en de vloer gestort. De eerste rij stenen was gemetseld en de hoeken waren opgemetseld. De bouwmaterialen waren in voldoende mate aanwezig.

Het doel van de groep is bereikt: de muren voor de begane grond zijn opgemetseld en de lateien zijn gestort. Omdat de deelnemers sneller werkten dan verwacht hebben ze

wat aanvullende werkzaamheden kunnen verrichten: het hek aan de voorkant is geschilderd en een deel van de muur voor de erfafscheiding is gestort.

Status begin 2014

Na vertrek van de groep is de tussenvloer geplaatst en tegen de tijd dat het team in het voorjaar van 2014 ter plaatse is, zijn de voorbereidingen getroffen

voor het opmeten van de binnen en buitenmuren van de eerste verdieping. Na vertrek van deze groep zullen de lokale aannemer en de bouwvakkers verder gaan met het plaatsen van het dak en alle afrondingswerkzaamheden. De hoop is dat het gebouw aan het eind van 2014 volledig afgewerkt is.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"We hebben een goede reis naar Rativci gehad. De sfeer in de groep is goed en ook met de gezondheid gaat het prima. Met de eetlust ook: het eten is hier geweldig en er wordt hard doorgewerkt op de bouw. Als we in dit tempo doorgaan halen we misschien de tweede verdieping wel!"

"Op de bouw gaat het nog steeds goed. Het metselwerk is bijna klaar. De groep is nu druk bezig met het storten van beton boven de ramen. Verder wordt er geschilderd en wordt er druk aan de erfafscheiding gewerkt. Voor deze week staat nog een spelletjesdag op het programma. En we bezoeken enkele projecten van voorgaande jaren."

"Vandaag is het project afgesloten. De laatste kruiwagens met beton zijn gestort. Vanmorgen was er nog een mooi kinderprogramma waarbij de kinderen zelf een 'huis' hebben gebouwd. Vanmiddag hebben de kinderen van het tehuis prachtig gezongen en muziek gespeeld. Daarna volgde een heerlijke maaltijd met de kinderen, de ouders en de lokale bouwvakkers."

Projecten 2013

Doel van het project

Het toegankelijk maken van kleuteronderwijs in Almás en de directe omgeving. Er zijn ten minste zestig kinderen die nu niet naar school gaan. Door het openen van de kleuterschool kunnen deze kinderen onderwijs

krijgen. Hierdoor zijn ze beter voorbereid op de basisschool en hebben de ouders meer vrijheid om te werken in de tijd dat hun kind naar school gaat. De bouwactiviteiten zijn gericht op het

afwerken van het gebouw. Het is een bestaand gebouw dat in vervallen staat verkeerd. Er moet nog erg veel werk gebeuren voordat er gebruik gemaakt kan worden van dit gebouw.

Wat heeft de groep gedaan?

Nadat een groep in 2012 al een aantal lokalen van de bestaande school had opgeknapt, was het de beurt aan de tweede groep om het gebouw verder af te maken. Al het hele jaar was een deel van de school al in gebruik genomen. De groep is met de tweede verdieping bezig geweest. De werkzaamheden

bestonden voornamelijk uit het stucen en schilderen van de muren en het leggen van de vloer. Ook is er een hek gemaakt. Bij het vertrek van de groep moesten de toiletten, kasten en het stookhok nog verder worden afgemaakt.

Vorming deelnemers

Er zijn veel verdiepende gesprekken gevoerd in kleine groepen vaak naar aanleiding van avondprogramma's met de hele groep. Dit was vormend en opbouwend. Helaas was er niet veel contact met de lokale bevolking

vanwege de taalbarrière en de mensen uit Oekraïne zijn terughoudend met het maken van contact. Het bleek, mede daardoor, daardoor ook lastig om de armoede zichtbaar te maken voor deelnemers.

Status begin 2014

In december 2013 is de kleuterschool officieel geopend. De school is nu dus volledig in gebruik genomen. De verdere afbouwwerkzaamheden aan de toiletten en andere ruimtes hebben plaatsgevonden. Er wordt nog verder gewerkt aan de afbouw van de speeltuin en een hek.

De school draait al erg goed. Er werken 19 personeelsleden op de school, waarvan 8 onderwijs geven. Er gaan momenteel 36 kinderen naar de school en verwacht wordt dat hier volgend jaar 14 bij komen. De burgemeester gaf bij het projectbezoek in 2014 aan dat het een grote zegen is dat

de school is afgebouwd. Door de politieke situatie in Oekraïne stijgen de prijzen snel. Het was erg moeilijk geweest om nu de school af te krijgen.

Uit de berichten op worldservants.nl tijdens het project:

"Deze hele week spelen we als groep een cultuurspel waarbij we als families geld moeten bij verdienen door klusjes te doen voor de locale bevolking. Dit houdt in dat we na bouwtijd het dorp in gaan om bijvoorbeeld groenten en fruit te plukken en te snijden, koeien te melken, stro te rapen, stenen te sjouwen, een kas te bouwen, etc. Tussen deze werkzaamheden door is er ook tijd om kennis te maken met de bevolking en hun indrukwekkende verhalen te horen. Een leuke manier om een kijkje te krijgen achter de voordeur van de mensen hier."

5 Bestuur en Raad van Toezicht

5.1 ONDERSCHIED FUNCTIES TOEZICHT HOUDEN, BESTUREN EN UITVOEREN

Intern toezicht

World Servants is een stichting met een toezichthoudend orgaan en een statutaire directie. In juni 2013 is de organisatie statutair overgegaan naar het raad van toezicht/raad van bestuur model. Er wordt sindsdien gewerkt met een raad van toezicht, een raad van bestuur en een managementteam. Het managementteam is verantwoordelijk voor de uitvoering en bereidt de besluiten van de raad van bestuur voor, de raad van bestuur keurt

deze goed en toetst de uitvoering. De raad van toezicht stelt de goedgekeurde plannen vast en volgt kritisch het functioneren en de resultaten van de organisatie. In 2013 zijn een toezichtstatuut, met daarin de verantwoordelijkheden en taken van de raad van toezicht, en een huishoudelijk reglement vastgesteld. Het aangepaste bestuursstatuut en informatiestatuut worden begin 2014 formeel vastgesteld.

Raad van toezicht

De raad van toezicht is belast met het integrale toezicht op de wijze waarop de raad van bestuur de stichting bestuurt. De raad van toezicht ziet erop toe dat de beschikbaar gestelde middelen worden besteed aan de doelstelling van de stichting en effectief en efficiënt worden ingezet. Daarnaast bewaakt zij de christelijke identiteit van World Servants. De raad van toezicht is zo samengesteld dat een onafhankelijke taakvervulling gewaarborgd is. De leden van

de raad van toezicht treden periodiek af; benoemingen en herbenoemingen geschieden voor een periode van eerst een en daarna voor twee en drie jaar; in principe voor een totale periode van maximaal zes jaar. De raad van toezicht waakt tegen verstrengeling van belangen tussen die van de organisatie en die van de raad van bestuur en/of de raad van toezicht. Bij strijdigheid van belangen dienen betrokkenen zich van besluitvorming en stemming te onthouden.

Jaarlijks wordt in juni het functioneren van de raad van toezicht geëvalueerd en van de raad van bestuur beoordeeld. De inzet van de leden van de raad van bestuur is positief beoordeeld en hun contracten zijn met een half jaar verlengd in de hoop eind 2013 een nieuwe bestuurder te hebben. Nadat de sollicitatieronde niet resulteerde in een benoeming, is deze periode tot eind april 2014 verlengd.

Benoeming leden raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat bij voorkeur uit een oneven aantal personen en wordt samengesteld uit mensen van verschillende kerkelijke achtergronden en voor de organisatie belangrijke experti-segebieden, waarmee zij de raad van bestuur van advies kunnen dienen. Voor de aanstelling van leden van de raad van toezicht wordt onderstaande procedure gevolgd. Behalve de voorzitter, penningmeester en secretaris hebben leden van de raad van toezicht geen specifieke portefeuilles.

De werving van leden van de raad van toezicht vindt plaats door middel van een profielschets op de website van World Servants Nederland en geschiedt op basis van de in het huishoudelijk reglement genoemde profielen. Bij de werving en selectie wordt

mede gelet op de actuele samenstelling van de raad van toezicht. Voorafgaand aan de benoeming wordt op basis van het curriculum vitae besloten tot een gesprek met de kandidaat door twee leden van de raad van toezicht. Bij gebleken geschiktheid wordt

deze uitgenodigd voor de eerstvolgende vergadering om kennis te maken met de overige leden van de raad van toezicht. Als de raad van toezicht unaniem positief is, wordt tot benoeming besloten en kan het nieuwe lid de vergadering verder bijwonen.

Zittingsduur leden raad van toezicht

A. Haga	Sinds december 2011; aftredend in december 2014 en nog eenmaal voor drie jaar herbenoembaar.
A.P. Tack	Sinds september 2012; aftredend in september 2015 en nog eenmaal voor drie jaar herbenoembaar.
G.A. van Ramshorst	Sinds oktober 2012; aftredend in oktober 2015 en nog eenmaal voor drie jaar herbenoembaar.
B. van Noorloos-van den Heuvel	Sinds juni 2013; aftredend in juni 2014 en nog tweemaal voor respectievelijk twee en drie jaar herbenoembaar.
J.P. van der Geest	Sinds november 2013; aftredend in november 2014 en nog tweemaal voor respectievelijk twee en drie jaar herbenoembaar.

Nevenfuncties leden raad van toezicht

A. Haga	Lid Raad van Toezicht Zorgbelang Fryslân (onbezoldigd); Vice-voorzitter Voedselbank Leeuwarden (onbezoldigd).
A.P. Tack	Bestuurslid Nationale Vereniging voor fibromyalgie-patiënten "Fibromyalgie en Samenleving" (vrijwilligersvergoeding).
G.A. van Ramshorst	
B. van Noorloos-van den Heuvel	Geen nevenfuncties
J.P. van der Geest	Lid Verantwoordings Orgaan Pensioenfonds Werk en (re)Integratie (bezoldiging komt ten goede aan werkgever); Voorzitter Ondernemersvereniging Westermaat te Hengelo (onbezoldigd).

Raad van bestuur

Gedurende het gehele jaar 2013 bestond de directie ad interim, vanaf juni de raad van bestuur ad interim, uit drs. J. Bosman en drs. F. Lock-Hasselaar. Als raad van bestuur zijn zij belast met het besturen van de organisatie en dragen zij de eindverantwoordelijkheid voor de dagelijkse leiding. De raad van bestuur behartigt de belangen van de organisatie in de ruimste zin van het woord

en is binnen de statutaire grenzen bevoegd alle daden te verrichten die nodig zijn voor de verwezenlijking van het doel van de organisatie. De raad van toezicht evalueert jaarlijks het functioneren van de raad van bestuur. Daartoe maakt zij gebruik van de jaarresultaten en de eigen waarneming over het functioneren van de raad van bestuur. De interim directie vervult haar taak parttime

vanuit een eigen bedrijf en declareert daarvoor maandelijks € 1200,- per persoon exclusief BTW en inclusief reiskosten woning-werk. Dit is ruim onder de norm van de Vereniging voor Fondsenwervende Instelling (VFI). Jan Bosman heeft geen nevenfuncties. Riek Lock is lid van de resonansgroep van het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar Educatief te Gouda (bezoldigd).

Managementteam

De raad van bestuur wordt ondersteund door het managementteam dat bestaat uit hoofden van de verschillende afdelingen binnen de organisatie. Gemiddeld twee keer per maand vergadert de raad van bestuur samen met het managementteam, waarbij de raad van bestuur de agenda voorbereidt en de vergadering voorziet. Het managementteam bereidt de voorstellen tot besluiten voor en

is na het besluit verantwoordelijk voor de uitvoering. Het managementteam dient de raad van bestuur gevraagd en ongevraagd van advies en draagt zorg voor adequate informatievoorziening van de raad van bestuur. De raad van bestuur kan met redenen omkleed afwijken van de adviezen van het managementteam.

Raad van toezicht vergaderingen en rapportage aan de raad van toezicht

Tijdens de vier vaste jaarlijkse vergaderingen van de raad van toezicht komen documenten ter tafel die voor de raad van toezicht van belang zijn voor de invulling van haar toezichthoudende rol. Tussentijds ontvangt de raad van toezicht de notulen van het managementteam en de raad van bestuur rapporteert richting de raad van toezicht

wanneer dit nodig is. In 2013 hebben er vijf vergaderingen van de raad van toezicht plaatsgevonden en een medewerkersdag met afgevaardigden van de raad van toezicht, de raad van bestuur, kantoormedewerkers en een aantal betrokken vrijwilligers. Voor 2014 staan vier vergaderingen van de raad van toezicht

gepland. Wanneer inhoudelijk noodzakelijk, zijn tijdens de vergaderingen behalve de raad van bestuur ook een of meer leden van het managementteam aanwezig om agendapunten toe te lichten.

Mate van betrokkenheid bij het werk

Om de betrokkenheid van de raad van toezicht bij het werk van World Servants te vergroten, wordt van hen verwacht dat zij aan een aantal deelnemers- en evaluatiebijeenkomsten deelnemen.

Onkostenvergoedingen

Toezichtfuncties bij World Servants zijn onbezoldigd. Wel kunnen leden van de raad van toezicht reiskosten declareren die gemaakt zijn voor de functie, maar hier heeft in 2013 niemand gebruik van gemaakt.

5.2 OMGANG MET BELANGHEBBENDEN

Overzicht belanghebbenden

DEELNEMERS AAN DE WORLD SERVANTS-PROJECTEN

Jongeren en volwassenen die zich twee of drie weken inzetten tijdens een project. De staf geeft leiding aan de verschillende onderdelen, zoals het bouw-, het cultuur- en het toerustingsprogramma.

World Servants heeft op diverse manieren omgang met haar deelnemers. Allereerst verstrekt ze bij aanmelding in een online pdf de benodigde informatie rondom het project. Hierin staat onder andere informatie over verzekeringen, gezondheid en hygiëne en informatie over het natraject. Gedurende het jaar houdt World Servants haar deelnemers op de hoogte over bijvoorbeeld het aanvragen van visa en andere praktische zaken rondom projectdeelname middels e-mail. Vlak voor vertrek ontvangt de deelnemer een brief met alle laatste informatie zoals vluchtgegevens. Op de website komt gepersonaliseerd informatie beschikbaar zoals een meeneemlijst, adreslijst van de groep en vluchtgegevens. Ook de projectstaf kan zelf informatie toevoegen die voor de groep relevant is zoals een meeneemlijst. Voor alle deelnemers is er een voorbereidingsweekend waarin World Servants ook veel informatie vertrekt over de projecten. Er zijn bijvoorbeeld workshops over projectmanagement en gezondheid tijdens de projecten. Na afloop van het project is er het Changemaker Festival waarin deelnemers elkaar weer ontmoeten en World Servants ze informeert over de mogelijkheden om aan de slag te gaan met hun projectervaring.

Deelnemers kunnen op elk moment hun ideeën, wensen of klachten kenbaar maken. Tijdens het project kan dit via de stafleden. We vragen hier expliciet naar in een enquête

die ze bij thuiskomst na hun project in hun mailbox vinden.

STAFLEDEN VAN DE WORLD SERVANTS-PROJECTEN

Geven leiding aan de verschillende onderdelen, zoals het bouw-, het cultuur- en het toerustingsprogramma. Een staf bestaat uit ongeveer zes mensen.

Stafleden worden uitgebreid geïnformeerd over hun project. Bij aanmelding ontvangen ze een World Servants-concept waarin uitgebreid uitgelegd staat wat er allemaal van ze verwacht wordt als leiders en hoe een project eruit ziet. Tijdens een speciaal staftrainingsweekend ontvangen ze een stafhandboek, een uitgebreide algemene handleiding met gespreksmaterialen en een handleiding die aansluit op hun algemene taak. Een medisch leider krijgt bijvoorbeeld een medische handleiding en een technisch leider krijgt een technische handleiding. Tijdens het staftrainingsweekend zelf krijgen de stafleden algemene workshops over hun specifieke taak binnen de staf. Ook krijgen ze van de setupmedewerkers, die vlak voor het staftrainingsweekend de projectlocaties hebben bezocht, informatie over de gemeenschap, het land, het bouwproject, kinderwerk etc. Een deel van de staf krijgt een aparte veiligheidstraining, waarin ze informatie krijgen over de veiligheid tijdens een World Servants-project. Tot slot krijgt de hoofdleder vlak voor het project nog de laatste informatie tijdens de hoofdledersoverdrachtavond. Hierin kan hij de laatste vragen stellen over het project, financiën, communicatie etc.

Stafleden kunnen op elk moment hun ideeën, wensen of klachten kenbaar maken. Tijdens het project kan dit via de hoofdleder, die dit kan terugkoppelen

aan het World Servants-kantoor. Na afloop van het project levert elk staflid een uitgebreid verslag aan waarin evaluatie- en verbeterpunten genoemd kunnen worden. Ook is er voor elke staf nog een evaluatiebijeenkomst waarbij ook de verschillende vrijwilligersteams en het kantoorteam aanwezig is.

PLAATSELIJKE WORLD SERVANTS-GROEPEN

Jongeren en volwassenen die actie voeren in hun eigen woonplaats om het benodigde geld bijeen te brengen voor de projecten.

Plaatselijke groepen zijn belangrijk voor World Servants. Daarom ondersteunt World Servants hen op verschillende manieren. Als een groep besluit mee te gaan, ontvangt ze als eerste een handboek voor de plaatselijke groepsleider. Naast allerlei praktische tips, zijn er ook gespreksmaterialen opgenomen in het handboek. World Servants levert verder een promotiepakket met folders, een vlag en andere materialen. Op haar website stelt World Servants diverse downloads beschikbaar bijvoorbeeld voorbeeld sponsorbrieven en pers-berichten. Ook zijn logo's en het lettertype te downloaden ter ondersteuning voor de acties. In november organiseert World Servants een trainingsbijeenkomst voor plaatselijke groepsleiders. Hierin worden plaatselijke groepen onder meer getraind in de begeleiding van de groep en het voeren van acties. Elke plaatselijke groep krijgt een groepscoach (lid van het kantoorteam) toegewezen die als vraagbaak fungeert.

Plaatselijke groepen kunnen gedurende het jaar hun vragen, ideeën en klachten kwijt bij hun groepscoach.

PARTNERORGANISATIES EN LOKALE GEMEENSCHAPPEN IN DE PROJECTLANDEN

Dragen bij in de organisatie en uitvoering van de projecten zelf.

Sinds 2013 brengt World Servants een nieuwsbrief uit speciaal voor haar partnerorganisaties. Deze wordt verzonden per e-mail. Ook bezoekt de afdeling projectmanagement on-geveer eens per jaar het projectland en de partnerorganisatie. Ook dan worden de gemeenschappen aangedaan. De partnerorganisaties van World Servants bezoeken vooral de gemeenschappen.

Partnerorganisaties kunnen bij de desbetreffende projectmanager terecht voor klachten, ideeën en opmerkingen.

KANTOORMEDEWERKERS

Betaalde medewerkers die op het kantoor in Wolvega de World Servants-projecten organiseren.

ONBETAALDE MEDEWERKERS INDIVIDUEEL EN IN DIVERSE TEAMS

Werken samen met de kantoormedewerkers aan de organisatie van de World Servants-projecten.

Het contact met vrijwilligers heeft een belangrijke waarde voor World Servants. Elk vrijwilligersteam heeft een kantoormedewerker als verantwoordelijke die meestal bij de vergaderingen aanwezig is. Verder neemt een groot deel van de

teamvoorzitters deel in de World Servants Project Raad (WSPR). In 2013 heeft World Servants ook een medewerkers-dag georganiseerd waar ook de vrijwilligers voor waren uitgenodigd. In december stuurt World Servants vrijwilligers een bedankje en met ieders verjaardag wordt er een felicita-tiekaart gestuurd. Bij belangrijke gebeurtenissen brengt World Servants vrijwilligers per mail op de hoogte.

Vrijwilligers kunnen altijd contact opnemen met de kantoormedewerker die verantwoordelijk is voor het vrijwilligersteam. De WSPR biedt ruimte om ook op beleidsniveau ideeën en oplossingen aan te dragen.

GIFTGEVERS:

Vaste donateurs, particulieren, fondsen, stichtingen, kerken, bedrijven en scholen.

Giftgevers worden op de hoogte gehouden middels de nieuwsbrief De Worldserver. Verder doet World Servants haar best om giftgevers op de hoogte te brengen van de voortgang van het project waar ze voor gegeven hebben. Deze informatie ontvangt World Servants uit de setupreizen. Grote giftgevers krijgen een jaarverslag

toegestuurd. Deze is voor de overige giftgevers en belangstellenden ook te downloaden op worldservants.nl.

Giftgevers kunnen altijd contact opnemen met World Servants als ze klachten of ideeën

hebben. Afhankelijk van de klacht komt deze bij de verantwoordelijke kantoormedewerker terecht die op zoek gaat naar een oplossing en terugkoppeling geeft aan de giftgever.

PREMIE- EN SUBSIDIEVERSTREKKERS

EO-Metterdaad, Wilde Ganzen, coPrisma (MFS), Ministerie van Buitenlandse Zaken

Voor de subsidie- en premieverstrekkers levert World Servants uitgebreide plannen en rapportages. Deze sluiten aan bij de behoefte aan rapportage die er is vanuit deze grote donors.

PARTNERORGANISATIES IN NEDERLAND

Diverse organisaties waarmee World Servants samenwerkt, bijvoorbeeld in het samen organiseren van een project.

Afhankelijk van het type samenwerking onderhoudt World Servants een goed contact met de Nederlandse partners. Als we samen een reis organiseren leggen we afspraken vast. Gedurende het jaar zijn er regelmatig contacten over de voortgang van de samenwerking.

LEVERANCIERS

Drukkerijen, verzendhuizen, leverancier kantormaterialen.

De contacten die World Servants met leveranciers heeft, bestaan eruit dat ze offertes opvraagt, materialen levert, vragen stelt over het product en facturen betaald.

Verantwoording

World Servants streeft ernaar de inzet en de verschillende belangen van alle bij de organisatie betrokken partijen zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Integriteit, kwaliteit en transparantie staan daarbij voorop. Het werk van de World Servants-projecten kan alleen maar succesvol zijn door de inzet, warme betrokkenheid en

tevredenheid van alle belanghebbenden. Dit kan alleen maar blijven bestaan als er binnen de organisatie met integriteit wordt gewerkt, kwaliteit wordt geleverd en alle processen transparant en begrijpelijk zijn. De kwaliteit van de informatie die aan de belanghebbenden wordt verstrekt is van groot belang. Deze heeft World Servants vastgesteld

in de 'Code of conduct ten aanzien van communicatie'. De manier waarom de informatie wordt verstrekt en de daarbij gekozen vormen staan hierboven omschreven. Deze zijn relevant, eenduidig en toegankelijk voor belanghebbenden. World Servants gaat zorgvuldig met ideeën, opmerkingen, wensen en klachten van belanghebbenden om.

Klanttevredenheid

De klanttevredenheid (deelnemers) wordt met hulp van een enquête geïnventariseerd, geanalyseerd aan de hand van vastgestelde meetpunten en samengevat in een resultatenrapport. Volgens dit rapport is de klanttevredenheid in 2013 met een 8,1 gewaardeerd.

World Servants beschikt over een klachtenprocedure. Alle klachten worden beantwoord en geregistreerd. De klachtenprocedure is beschreven op de website waar via een reactieformulier klachten direct kenbaar gemaakt kunnen worden. Er zijn drie officiële klachten binnengekomen in 2013. Alle klachten zijn in behandeling genomen en de betreffende

leidinggevende heeft erop toegezien dat de gestelde procedure met zorg is afgehandeld. Deze klachten betroffen:

1. Een klacht over de openbaarheid van teksten op meetingpoint;
2. Een klacht over houding van staf tegenover een groep deelnemers uit Friesland;
3. Een klacht over de werkwijze rond het bedanken voor giften.

5.3 EFFECTIVITEIT EN EFFICIENTIE

Beleid

De raad van toezicht stelt, op voordracht van de raad van bestuur, een strategisch meerjarenplan vast voor minstens drie jaar. Ten behoeve van dit plan wordt een omgevingsanalyse en een SWOT uitgevoerd. Het plan bevat meetbare doelstellingen en geeft prioriteiten aan. Zij stelt voor het einde van het boekjaar een operationeel jaarplan en begroting vast voor het volgende

jaar waarin de doelstellingen, programma's, activiteiten en beoogde resultaten duidelijk zijn beschreven. De raad van toezicht controleert en evalueert regelmatig de uitvoering van het beleid, dat waar nodig wordt bijgesteld. De raad van toezicht stelt vast dat de instelling adequaat is ingericht en toegerust om het beleid uit te voeren.

Beleidsproces

Binnen het proces van verdere professionalisering is in 2010 het vierde strategische beleidsplan 'Samen opbouwend' (2011-2015) opgesteld. Voor 2013 is hierin een tussentijdse evaluatie opgenomen. De achterliggende jaren is de feitelijke situatie zo uit de pas gaan lopen dat is besloten om in 2014 een nieuw strategisch beleidsplan voor

de jaren 2014-2017 vast te stellen. Op basis van de feitelijke situatie zijn in oktober het World Servants-jaarplan, de deelnemersprijs en de concept-begroting voor 2014 aan de raad van toezicht ter vaststelling voorgelegd. In het jaarplan worden alle voorgenomen activiteiten benoemd op het gebied van: World Servants-projecten, staf, vorming en

training, deelnemerswerving, fondsenwerving en communicatie. Nadat ook de operationele jaarplannen van alle taakgebieden definitief zijn, wordt de begroting afgemaakt en aan de raad van toezicht ter vaststelling (jaarlijks in december) voorgelegd.

Besteding van middelen

Er zijn duidelijke afspraken over de verantwoordelijkheden ten aanzien van de besteding van de middelen. De besteding vindt overeenkomstig de begroting plaats. Afwijkingen worden door een bestuursbesluit gedekt. De voortgang van de bestedingen aan de doelstellingen wordt aantoonbaar gerapporteerd. De bestedingen worden geëvalueerd en de resultaten hiervan worden

meegenomen in nieuwe beleidsplannen. World Servants zorgt voor een evenwichtige verdeling tussen uitvoeringskosten voor de eigen organisatie (doel is maximaal 25 % van de omzet), de kosten voor de fondsenwerving en de besteding aan de doelstelling. Zij hanteert hierbij de normen zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor fondsenwerving (CBF).

Verslaggeving

De jaarverslaggeving is ingericht overeenkomstig de 'Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen' waarbij de elementen beleid, communicatie, waarborging van de kwaliteit van World Servants en besteding van de middelen in relatie tot de doelstelling duidelijk in het bestuursverslag tot uiting worden gebracht. De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende verklaring van een registeraccountant. Het jaarverslag is openbaar en wordt ieder jaar na vaststelling door de raad van toezicht op de website gepubliceerd.

De World Servants-projecten

World Servants werft uitsluitend gelden voor de World Servants-projecten en de programma's waarbinnen de projecten plaatsvinden. Zij bestemt de gelden, met uitzondering van de uitvoeringskosten van de organisatie, uitsluitend voor dit doel.

Effectiviteit

Ieder jaar wordt elk projectland bezocht door mensen van onze organisatie. In dat bezoek worden, naast het plannen van nieuwe projecten (volgens logical framework), de afgelopen projecten opgevolgd en geëvalueerd. Voor ieder

project worden vooraf indicatoren benoemd om later te kunnen meten of het project succesvol is. Na vijf jaar vindt van ieder project een eindevaluatie plaats waarin wordt beoordeeld of de gestelde doelen ook werkelijk zijn gehaald. Ook wordt er met behulp van het fotoarchief op de website verslag gedaan aan de deelnemers. De lokale partnerorganisaties die direct bij de implementatie betrokken zijn, leggen rekenschap af over de besteding van de aan hen toevertrouwde gelden. Dit is ook nodig om eindrapportages voor de sponsors/subsidieverstrekkers te kunnen maken.

ISO-certificaat

Vanuit de interne behoefte om de processen in de organisatie inzichtelijker te krijgen en te stroomlijnen, is in 2006, onder leiding van een extern deskundige, gestart om organisatieschema's op papier te zetten en een kwaliteitshandboek te maken. Deze hebben tevens als basis gediend voor de verdere automatisering van de organisatie. Sinds 22 februari 2008 is World Servants ISO-gecertificeerd.

CBF-keurmerk

Het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) heeft in 1999 het CBF-keurmerk aan World Servants toegekend. Hiermee verklaart het CBF dat World Servants voldoet aan de normen voor verantwoorde fondsenwerving en -besteding. Op basis van de nieuwe criteria van het CBF-keurmerk, waarin ook de voorschriften van de Code Wijffels (goed bestuur voor Goede Doelen) zijn verwerkt, is op 1 juli 2012 opnieuw het CBF-keurmerk aan

World Servants toegekend voor een periode van drie jaar. World Servants voldoet daarmee ook aan de eis dat de jaarverslaglegging in overeenstemming is met de richtlijn 'Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende instellingen'.

Continuïteit en risico's van de organisatie

Om te verzekeren dat World Servants haar missie zo goed mogelijk kan blijven vervullen, moet de continuïteit van de organisatie zo goed mogelijk worden gegarandeerd. World Servants onderkent daarom haar belangrijkste risicofactoren, namelijk:

1. Er melden zich minder deelnemers aan dan begroot;
2. Stijging van de reiskosten (met name de vliegprijzen) tijdens een begrotingsjaar;

3. Plotseling wegvallende of niet toegekende subsidies en/of minder inkomsten op de fondsenwerving.

Daarom heeft World Servants zich ten doel gesteld om een continuïteitsreserve op te bouwen met de grootte van een jaarbudget voor de uitvoeringskosten. Liquide middelen worden geparkeerd op een spaarrekening bij een gerenommeerde bank binnen Nederland waarbij nadrukkelijk gekeken wordt naar het

depositogarantiestelsel en de grootte van de bank binnen de Nederlandse economie. Risico's die we zelf niet kunnen dragen worden afgedekt door verzekeringen.

Boekenonderzoek loonbelasting

In 2005 is er voor het laatst door de loonbelasting een boekenonderzoek uitgevoerd bij World Servants. Dit gaf geen aanleiding tot het voorstellen van grote correcties binnen de organisatie.

5.4 BESTUUR WORLD SERVANTS INTERNATIONAAL (WSI)

Samenwerking

De eerste World Servants-organisatie is in 1986 in de Verenigde Staten ontstaan. In 1988 is World Servants Nederland opgericht. Inmiddels bestaan er ook World Servants-organisaties in de Dominicaanse Republiek en Canada. Jaarlijks of tweejaarlijks werd er tot en met 2006 in een van de vier World Servants-landen een internationale bestuursvergadering gehouden, waaraan de bestuursvoorzitters en de directeuren van de World Servants-kantoren deelnamen. Hier kwamen hoofdzakelijk zaken aan de orde die raakten aan internationale kwaliteitscriteria, het driejaarlijkse re-chartering proces, het vergroten van het globale netwerk en het imago van World Servants. In 2006 is, naar later bleek, de laatste internationale

bestuursvergadering gehouden in Minneapolis, USA. In deze vergadering is besloten dat de in 2005 voorlopig benoemde executive director zijn taak niet zou voortzetten. Tevens is er een vernieuwde internationale missie vastgesteld. Alle vier World Servants-organisaties hebben zich gecommitteerd om een strategie en werkplannen te ontwikkelen voor de groei van het internationale netwerk. Op grond van de ontwikkelingen in de afgelopen jaren is in 2008 besloten een volgende vergadering uit te stellen totdat duidelijker zou zijn geworden wat de verschillende World Servants-organisaties als visie hebben ten aanzien van de internationale netwerkontwikkeling. Tijdens 2009 is toen door het internationale World Servants bestuur en de directeuren

besloten om het internationale bestuur op te heffen. Hiervoor in de plaats zal er twee-/driejaarlijks een internationale conferentie worden georganiseerd door een van de World Servants kantoren.

World Servants Nederland heeft in 2011 als eerste zo'n conferentie georganiseerd: het 'World Servants Seminar 2011'. Omdat World Servants US net te maken had met het wisselen van directeur heeft zij helaas geen afvaardiging kunnen sturen. In 2013 heeft de nieuwe directeur van World Servants US, Michael Minich, Nederland bezocht om kennis te komen maken. Tijdens dit bezoek zijn geen concrete afspraken over samenwerken gemaakt, maar waar mogelijk wordt er samengewerkt op fondsenwervingsgebied.

5.5 LEDEN RAAD VAN TOEZICHT

In 2013 nam Piet Rozeboom afscheid van de Raad van Toezicht. Bram Tack heeft zijn taak als voorzitter opgevolgd. Timen Eilander heeft afscheid genomen van de Raad van Toezicht en de taak van secretaris is sindsdien door Anja Haga opgevolgd. Bettie van Noorloos en Jeroen van der Geest zijn in 2013 aan de Raad van Toezicht toegevoegd. Bram Tack en Gert van Ramshorst zijn in 2013 beiden herbenoemd na hun eerste jaar als lid.

Bij het afsluiten van het boekjaar waren de volgende Raad van Toezicht-leden in functie:

Ds. Bram Tack	voorzitter	(predikant)
Anja Haga	secretaris	(statenlid ChristenUnie)
Gert van Ramshorst	penningmeester	(plantmanager)
Bettie van Noorloos	algemeen lid	(directeur Kindcentrum)
Jeroen van der Geest	algemeen lid	(algemeen directeur)

5.6 LEDEN RAAD VAN BESTUUR EN MEDEWERKERS

Gedurende dit boekjaar zijn er een paar wijzigingen geweest binnen het kantoorteam (zie onder 1.8). Het boekjaar werd afgesloten met de volgende kantoormedewerkers in hun respectievelijke taakgebieden:

Raad van bestuur	FTE
Jan Bosman	0,2
Riek Lock	0,2

Kantoormanagement

Henk-Jan Bouwsema	0,6
Thea van der Meer	0,8
Christina Bilker	1,0
Carin Bult	0,5
Brenda de Graaff	0,5
Elise Elzinga	0,6

Projectmanagement

Linda Augustinus	0,6
Arie Boven	0,6
Jan van der Leest	1,0
Henri Plas	1,0

Staf, vorming en training

Henriëtte Broekema	0,5
Willem-Jan van der Ven	1,0

Werving en communicatie

Jettie Buitenhuis	0,6
Betty Hoekstra	1,0
Kees Stam	0,5
Margreet Feitsma	0,5

5.7 COMITE VAN AANBEVELING

J.S. van den Bosch	directeur Beter-uit Reizen
M.L.O. de Bruijne	internationaal diaconaat
L. Kooistra	directeur en hoofdredacteur Friesch Dagblad
Drs. A.G. Knevel	programmamaker Evangelische Omroep
Mevrouw Drs. M.J.T. Martens	lid CDA-fractie Eerste Kamer
Ds. W. Smouter	voorzitter Evangelische Alliantie
Ds. O. Bottenbley	Kerkleider VBG Bethel, Drachten

5.8 ORGANIGRAM

Oekraïne, Almas

6 Financiële verantwoording

6.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2013

Alle bedragen in €

	31-12-2013	31-12-2012
ACTIVA		
1 Materiële vaste activa	75.421	99.249
2 Financiële vaste activa	82.402	59.169
	157.823	158.418
3 Voorraden	5.979	1.513
4 Vorderingen en overlopende activa	245.162	318.932
5 Liquide middelen	395.303	422.550
	646.444	742.995
Totaal	804.267	901.413
PASSIVA		
6 Reserves en fondsen		
- Reserves		
- Continuïteitsreserve	329.225	379.157
- Bestemmingsreserve	0	0
subtotaal	329.225	379.157
7 - Voorzieningen	8.000	8.000
8 - Kortlopende schulden	467.042	514.256
Totaal	804.267	901.413
KENGETALLEN		
Vermogensratio	12,0 %	13,9 %
Solvabiliteit	40,9 %	42,1 %

6.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen in €

WERKELIJK
2013

BEGROOT
2013

WERKELIJK
2012

BATEN

9	Baten uit eigen fondsenwerving	1.883.383	2.051.243		1.896.548
10	Baten uit gezamenlijke acties	0	0		0
11	Baten uit acties van derden	522.669	502.249		492.762
12	Subsidies van overheden	306.295	354.115		305.272
13	Rentebaten	5.562	10.000		12.623
14	Overige baten	36.014	15.000		28.414

SOM DER BATEN

2.753.923 2.932.607 2.735.619

LASTEN

Besteed aan doelstellingen

15	Bouwprojecten WS deelnemers	783.156	820.625		828.921
16	Doorgeefgiften Project Partners	0	0		40.472
17	Projecten Programma Partners	164.928	129.824		140.200
18	Deelnemerskosten	1.399.128	1.497.395		1.427.494

Totaal

2.347.211 2.447.844 2.437.087

WERVING BATEN

19	Kosten eigen fondswerving	159.447	170.875		176.211
19	Kosten acties van derden	29.588	32.145		36.378
19	Kosten verkrijging subsidies	57.791	59.921		58.913

Totaal

246.825 262.941 271.501

BEHEER EN ADMINISTRATIE

19	Kosten beheer en administratie	209.818	215.822		224.885
----	--------------------------------	---------	---------	--	---------

SOM DER LASTEN

2.803.855 2.926.607 2.933.473

RESULTAAT

-49.932 6.000 -197.854

Resultaatbestemming

continuïteitsreserve	-49.932	6.000		-152.357
bestemmingsreserves : Projectreserve	0	0		-45.497
: Investeringsreserve	0	0		0

Totaal

-49.932 6.000 -197.854

KENGETALLEN

Bestedingsratio baten	85,2 %	83,5		89,1
Bestedingsratio lasten	83,7 %	83,6		83,1
Kosten eigen fondswerving	8,5 %	8,3		9,3
Kosten Beheer en Administratie	7,5 %	7,4		7,7

Toelichting resultaat 2013

Algemeen:

Voor 2013 was een gering positief resultaat begroot echter doordat het aantal deelnemers 45 lager was dan begroot en de ontvangen projectgiften ruim achter bleef t.o.v. begroot is het jaarresultaat slechter dan voorzien.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting worden onderstaand toegelicht:

- Doordat er 45 minder betalende deelnemers aan de projecten waren, is er een bedrag

van € 106.000,-- minder ontvangen aan deelnemersbijdragen.

- De Projectgiften zijn € 86.000,-- lager, welke deels gecompenseerd zijn door meer algemene giften en donaties van € 9.000,--.

- In de 2e helft van 2013 is met name ingezet om gericht aan fondswerving te doen naar de achterban, wat ca. € 10.000 extra donaties heeft gegenereerd inzake giften van particulieren en via mailingacties.

- Binnen de variabele deelnemerskosten zijn de reiskosten € 80.000,-- lager door minder deelnemers en doordat het budget voor calamiteiten in 2013 niet hoefde te worden aangesproken.

- Op de uitvoeringskosten kon € 56.000,-- worden bespaard, met name door lagere loonkosten.

- Bij World Servants waren gedurende 2013 gemiddeld 11,9 fte in dienst. (begroot 2013: 12,3 fte)

6.3 KASSTROOMOVERZICHT

Alle bedragen in €

KASSTROOMOVERZICHT

2013

2012

Stand per 1 januari

422.550

699.122

Saldo baten en lasten

-49.932

-197.854

Afschrijvingen in resultaat

32.884

32.596

Mutatie in voorzieningen

0

8.000

Kasstroom uit operationele activiteiten

Mutaties werkkapitaal:

Financiële vaste activa

-23.232

-37.109

Vorraden

-4.467

372

Vorderingen

73.770

-140.007

Schulden op korte termijn

-47.214

57.882

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Investeringsactiviteiten

-9.056

-453

Stand per 31 december

395.303

422.550

Afname:

-27.247

Het kasstroomoverzicht geeft de feitelijke geldstromen weer binnen het kalenderjaar. Ondanks het negatieve jaarresultaat heeft World Servants de negatieve kasstroom tot een minimum weten te beperken. Ook

de begroting voor 2014 geeft een negatief resultaat. Vanwege geringe geplande Investeringsactiviteiten en het kritisch kijken naar de kasstroom is de verwachting de liquide middelen op peil te kunnen houden in 2014.

6.4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening 2013 is opgesteld conform de Richtlijn RJ 650 voor de Fondsenwervende instellingen. Ook voor de toerekening van de kosten volgen wij de richtlijnen van het VFI (Vereniging Fondsenwervende Instellingen). Alle bedragen zijn in euro's.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder vermindering van de op de economische levensduur gebaseerde lineaire afschrijvingen. Activa, inclusief computerapparatuur wordt afgeschreven in 5 jaar. Gebouwaanpassingen worden afgeschreven in 10 jaar.

Financiële vaste activa

- In 2012 is door ICCO, Kerk in Actie en Co-Prisma een coöperatie opgericht. Uiterlijk 1 juli 2014 brengt Co-Prisma € 1.000.000 in deze coöperatie in. De deelneming in Co-Prisma van World Servants betreft in totaal € 43.077,-. Tot en met 2013 is inmiddels € 33.153,- gestort. Rest nog € 9.924,- wat gepland staat in te brengen in 2014.
- Tijdens de verbouwing van het pand Industrieweg 14 in Wollega, is een lening door World Servants verstrekt aan de verhuurder. Jaarlijks wordt ca. € 5.000,- afbetaald zodat in 2016 de vordering geheel is afgelost.

Vorraden

De voorraden bestaan uit artikelen bestemd voor p.r. doeleinden en voor de verkoop.

Vorraadwaardering is gebaseerd op basis van de laatste bekende verkrijgingsprijs. Waar nodig wordt rekening gehouden met afwaardering wegens incourantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig is rekening gehouden met mogelijke oninbaarheid.

Reserves

De financiële reserve van World Servants bestaan momenteel enkel uit de continuïteitsreserve. De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer voor de financiering van de uitvoeringskosten van de eigen organisatie. Het bestuur heeft de omvang van deze reserve vastgesteld op éénmaal het jaarlijkse kostennivo. (VFI richtlijn is maximaal 1,5). Om dit te realiseren is de doelstelling om jaarlijks ca. € 50.000 aan deze reserve toe te voegen totdat de bovengrens van ca. € 700.000 is bereikt. Tevens is deze reserve bedoeld om de fluctuaties in liquiditeiten op te vangen. De liquide middelen worden uitsluitend geparkeerd op spaarrekeningen bij Nederlandse banken die vallen onder het depositogarantiestelsel. Gezien de resultaten van de afgelopen jaren is deze doelstelling niet gehaald. Door de negatieve resultaten voor zowel de projecten als m.b.t. de uitvoering is het resultaat over 2013 geheel ten laste geboekt van de continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserve

Giften met een specifieke bestemming worden gebruikt voor betaling van de projectkosten. Voor zover deze gelden nog niet zijn besteed, worden zij opgenomen in de Projectreserve. Gezien de negatieve resultaten van de laatste jaren is er geen projectreserve.

Voorzieningen

Om de contacten met de Partners te onderhouden en te versterken wordt om de drie een Partnerconferentie gehouden. De financiering hiervoor wordt in drie jaar opgebouwd. Op basis van het negatieve resultaat over 2013 is besloten om de dotatie aan de voorziening ten behoeve van Partnerconferentie dit jaar achterwege te laten.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Opbrengsten en kosten worden verantwoord in het jaar waaraan zij kunnen worden toegerekend.

Normpercentages

Volgens de richtlijnen van het CBF mag het bedrag aan kosten van eigen fondsenwerving niet hoger zijn dan 25% van de totale baten uit fondsenwerving. St. World Servants voldoet ruimschoots aan deze norm en blijft met een percentage van 8,5 % (2012 9,3 %) ver onder de gestelde norm.

6.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Alle bedragen in €

2013

2012

1 MATERIELE VASTE ACTIVA

Aanschafwaarde per 1 januari	276.390	275.937
bij: Investerings	9.056	453
af: desinvesteringen	0	-46.988
Aanschafwaarde per 31 december	285.446	229.402

Afschrijvingen t/m vorig boekjaar	177.141	144.545
bij: afschrijving ten laste van dit jaar	32.884	32.596
af: desinvesteringen	0	-46.988
Afschrijvingen t/m boekjaar	210.025	130.153

Boekwaarde per 31 december	75.421	99.249
-----------------------------------	---------------	---------------

Specificatie Activa:

Gebouw / Inrichting	41.366	51.662
Kantoorapparatuur	7.703	1.283
Computerapparatuur	18.020	33.140
Auto's Projectlandcoördinatoren	8.332	13.164
Totaal	75.421	99.249

2 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelneming Co-Prisma	43.077	43.077
Lening verbouwing u/g	11.125	15.892
Lening medewerker	0	200
Lening auto buitenland	28.200	0
Totaal	82.402	59.169

3 VOORRADEN

Voorraad promotiemateriaal	1.300	1.513
Verkoopmaterialen	4.679	0
Totaal	5.979	1.513

4 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Debiteuren	0	4.882
Omzetbelasting	10.625	10.141
Rente	4.109	10.899
Subsidies	30.008	34.555
Deelnemersbijdragen	3.185	7.080
Giften Projecten	22.539	14.675
Vooruitbetaalde kosten	163.399	231.713
Reiskosten Deelnemers	5.156	4.105
Overige	6.140	881
Totaal	245.162	318.932

De voorbereidingen van de projecten voor 2014 beginnen vanaf september 2013, waardoor de post vooruitbetaalde kosten aanzienlijk is. Dit betreft met name vooruitbetaalde deelnemersreiskosten voor een bedrag van € 107,241,-. Het overige deel heeft voornamelijk betrekking op vooruitbetaalde projectkosten € 25.743,- en vooruitbetaalde deelnemersvoorzieningen € 22.600,-.

5 LIQUIDE MIDDELEN

Spaarrekeningen	354.000	286.764
Bank - girorekeningen	39.012	133.609
Kas	2.291	2.177
	395.303	422.550

Wijziging liquide middelen :**-27.247****-276.573**

- De middelen op de spaarrekening zijn op korte termijn opvraagbaar
- De rentevergoeding op de spaarrekening bedraagt per balansdatum 0,9%

6 RESERVES EN FONDSEN

Reserves		
- Continuïteitsreserve	329.225	379.157
- Bestemmingsreserve		
- Projectreserve	0	0
Totaal	329.225	379.157

Verloopoverzicht Reserves:**Continuïteits reserve**

Stand per 1 januari	379.157	577.011
Toevoeging resultaat	-49.932	-197.854
Stand per 31 december	329.225	379.157

7 VOORZIENINGEN

Partnerconferentie	8.000	8.000
--------------------	--------------	--------------

8 KORTLOPENDE SCHULDEN

Crediteuren	4.987	12.332
Vooruitontvangen Deelnemersbijdragen	361.374	397.579
Vooruitontvangen Projectgiften/Subsidies	40.359	3.350
Doorgeefgiften	2.100	7.429
Loonheffing	10.411	11.809
Sociale Lasten	2.642	3.903
Reservering Vakantietoelage	15.829	22.015
Uitvoeringskosten	8.339	22.445
Projectkosten	2.665	925
Schuld Deelneming Co-prisma	9.924	32.308
Overige	8.411	160
Totaal	467.042	514.256

De werving van deelnemers voor projecten in 2014 start vanaf september 2013. Deelnemersbijdragen worden in termijnen betaald. Voor de projecten voor 2014 is € 340.879,- (21,2 %) reeds ontvangen t.o.v. het begrote jaarbedrag. Tevens is een bedrag van € 19.854,-- ontvangen aan deelnemersbijdragen wat besteed zal worden aan projecten welke gepland worden na projectjaar 2014. Veelal betreft dit een surplus van individuele deelnemersbijdragen of van groepen uit een eerder jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Huren | De gebouwen en terreinen zijn gehuurd. De huurovereenkomst is ingegaan op 1 mei 2006 en loopt tot 1 mei 2016. De huurprijs bedroeg op jaarbasis voor 2013 € 26.347,-. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd conform de huurovereenkomst. Vanaf dec. 2013 wordt een korting verleent van 15% op de huurprijs.

Leaseverplichtingen | Door Stichting World Servants Nederland aagegane verplichting inzake huur van een kopieermachine is in 2013 beëindigd.

6.6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten	WERKELIJK	BEGROOT	WERKELIJK
Alle bedragen in €	2013	2013	2012
8 DEELNEMERSBIJDRAGEN			
Deelnemersbijdragen Projecten	1.686.050	1.792.250	1.741.460
Extra deelnemersbijdragen	89.260	80.000	102.067
Correcties acties derden	-320.433	-327.270	-294.019
Totaal	1.454.877	1.544.980	1.549.508
8 PROJECTMATIGE GIFTEN EN DONATIES			
Giften Projecten	130.971	240.000	152.186
Extra bijdragen POM projecten	46.274	33.263	0
Bijdragen Programma Partners		0	0
Campagnes	28.487	35.000	0
Doorgeefgiften aan Projectpartners	16.757	0	34.492
Totaal	222.489	308.263	186.678
8 ALGEMENE GIFTEN EN DONATIES			
Vaste donateurs	71.858	80.000	73.057
Mailingacties	37.811	35.000	28.061
Giften Particulieren	42.138	35.000	40.567
Giften Kerken	12.635	15.000	7.821
Giften scholen	9.580	1.000	0
Giften bedrijven en sponsors	1.688	8.000	1.929
Giften stichtingen en fondsen	1.250	8.000	1.449
Algemene schenkingen en legaten	21.299	2.000	3.349
Collecten lokale groepen	0	4.000	4.130
Jubileumactie	7.757	10.000	0
Totaal	206.017	198.000	160.362
9 BATEN UIT EIGEN FONDSENWERVING	1.883.383	2.051.243	1.896.548
10 BATEN UIT GEZAMENLIJKE ACTIES			
St. Tear : Nacht zonder dak	0	0	0
Totaal	0	0	0
11 BATEN UIT ACTISE VAN DERDEN			
Premie Wilde Ganzen	178.736	164.979	165.067
EO Metterdaad	23.500	10.000	33.676
Actieopbrengst t.b.v. Wilde Ganzen	320.433	327.270	294.019
Totaal	522.669	502.249	492.762
12 SUBSIDIES VAN OVERHEDEN			
MFS via ICCO/Prisma WS Projecten	119.648	127.396	146.398
MFS via ICCO/Prisma Programmapartners	108.986	101.205	82.236
AKV via MFS	14.083	19.664	14.083
SBOS	63.578	55.850	62.555
EU	0	50.000	0
Totaal	306.295	354.115	305.272

	WERKELIJK 2013	BEGROOT 2013	WERKELIJK 2012
13 RENTE BATEN			
Rente banksaldi	4.370	9.000	11.431
Rente vorderingen	1.192	1.000	1.192
Totaal	5.562	10.000	12.623

14 OVERIGE BATEN			
Provisie doorgeefgiften	1.000	0	493
Projecten Eigen Beheer	16.031	15.000	9.082
Materiaalverkoop	4.049	0	0
Resultaat voorgaande jaren	-1.814	0	8.508
AKV MFS via Prisma	2.761	0	2.761
AKV via EO metterdaad	355	0	526
Overige	13.632	0	7.044
Totaal	36.014	15.000	28.414

Totaal som der baten	2.753.923	2.932.607	2.735.619
-----------------------------	------------------	------------------	------------------

Lasten

Alle bedragen in €

	WERKELIJK 2013	BEGROOT 2013	WERKELIJK 2012
--	-------------------	-----------------	-------------------

15 BOUWPROJECTEN DEELNEMERS			
Vaste Bouwkosten	467.812	484.861	479.151
Variabele bouwkosten	97.753	97.140	101.101
Set-up kosten	87.688	99.179	32.864
Inzet landcoördinator	30.987	28.530	93.334
Totaal	684.240	709.710	706.450

16 DOORGEFGIFTEN PROJECTPARTNERS		0	34.492
---	--	----------	---------------

17 PROJECTEN PROGRAMMA PARTNERS	144.097	112.277	119.486
--	----------------	----------------	----------------

18 DEELNEMERSKOSTEN			
Reiskosten	798.629	878.400	796.858
Verblijfskosten	205.829	195.229	202.803
Deelnemersvoorzieningen	81.937	80.612	75.178
Vorming en Training	136.017	140.767	141.746
Totaal	1.222.413	1.295.008	1.216.585

19 UITVOERINGSKOSTEN			
Lonen en Salarissen	397.059	424.792	458.222
Sociale Lasten	56.479	50.000	60.595
Pensioenlasten	18.532	30.000	44.568
Ziekteuitkeringen	-14.673	0	0
Overige personeelskosten	22.108	22.000	38.636
Totaal Personeelskosten	479.506	526.792	602.022

Reis- en verblijfkosten	15.756	20.100	20.346
Bestuur, comm. en vrijwilligers	6.090	8.120	7.660
Huisvestingskosten	49.910	51.950	50.760
Kantoorkosten	23.443	29.400	27.474
Automatiseringskosten	46.584	44.050	54.425
Publiciteit en communicatie	63.579	64.800	47.089
Algemene Kosten	50.936	42.600	32.568
Kosten verkrijging subsidies	17.300	15.800	9.073
Bijdragen in uitvoeringskosten	0	-2.000	-2.956
Kosten Partnerconferentie	0	8.000	8.000
Totaal	753.105	809.612	856.460

Totaal som der lasten	2.803.855	2.926.607	2.933.473
------------------------------	------------------	------------------	------------------

KENGETALLEN

Aantal FTE	11,9	12,3	13,3
Gemiddelde kosten per FTE	40.295	42.829	45.265
Gemiddelde Opbrengst per FTE	231.422	238.423	205.686

6.7 SPECIFICATIE EN VERDELING KOSTEN NAAR BESTEMMING

	Doelstel- ling	Doelstel- ling	Doelstel- ling	Doelstelling	Werving baten				Totaal	Begroot	Werkelijk
	Bouw- projecten deel- nemers	Doorgeef- giften Project Partners	Projecten Programma Partners	Deelne- merskosten	Fond- sen- werving	Acties Derden	Verkrij- ging sub- sidies	Beheer en admi- nistratie	2013	2013	2012
Bouwprojecten WS deelnemers	684.240								684.240	709.710	706.450
Doorgeefgiften Project Partners									0	0	34.492
Projecten Programma Partners			144.097						144.097	112.277	119.486
Deelnemerskosten				1.222.413					1.222.413	1.295.008	1.216.585
Subtotaal	684.240	0	144.097	1.222.413					2.050.750	2.116.995	2.077.013
Uitvoeringskosten:											
Personeelskosten	76.795	0	16.172	137.196	81.516	23.975	33.565	110.286	479.506	526.792	602.022
Reis- en verblijfkosten	2.523	0	531	4.508	2.679	788	1.103	3.624	15.756	20.100	20.346
Bestuur, comm. en vrijwilligers	0	0	0	0	609	0	0	5.481	6.090	8.120	7.660
Huisvestingskosten	7.993	0	1.683	14.280	8.485	2.496	3.494	11.479	49.910	51.950	50.760
Kantoorkosten	1.564	0	329	2.795	9.377	0	0	9.377	23.443	29.400	27.474
Automatiseringskosten	1.554	0	327	2.777	18.634	2.329	2.329	18.634	46.584	44.050	54.425
Publiciteit en communicatie	8.485	0	1.787	15.159	38.147	0	0	0	63.579	64.800	47.089
Algemene Kosten	0	0	0	0	0	0	0	50.936	50.936	42.600	32.568
Kosten verkrijging subsidies	0	0	0	0	0	0	17.300	0	17.300	15.800	9.073
Bijdrage in Uitvoeringskosten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2.000	-2.956
Kosten Partnerconferentie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.000	8.000
Subtotaal Uitvoeringskosten	98.915	0	20.831	176.715	159.447	29.588	57.791	209.818	753.105	809.612	856.461
Werkelijk 2013	783.156	0	164.928	1.399.128	159.447	29.588	57.791	209.818	2.803.855	2.926.607	2.933.473

6.8 BEGROTING 2014

Alle bedragen in €

BEGROOT	WERKELIJK	BEGROOT	WERKELIJK
2014	2013	2013	2012

Aantal deelnemers Projecten	680	731	776	742
Aantal WS Bouwprojecten	29	28	29	26

BATEN

9	Baten uit eigen fondsenwerving	1.951.580	1.883.383	2.051.243	1.896.548
10	Baten uit gezamenlijke acties	0	0	0	0
11	Baten uit acties van derden	285.261	522.669	502.249	492.762
12	Subsidies van overheden	347.443	306.295	354.115	305.272
13	Rentebaten	10.000	5.562	10.000	12.623
14	Overige baten	9.000	36.014	15.000	28.414
SOM DER BATEN		2.603.284	2.753.923	2.932.607	2.735.619

LASTEN

Besteed aan doelstellingen

15	Bouwprojecten WS deelnemers	713.365	783.156	820.625	828.921
16	Doorgeefgiften Project Partners	0	0	0	40.472
17	Projecten Programma Partners	112.421	164.928	129.824	140.200
18	Deelnemerskosten	1.351.684	1.399.128	1.497.395	1.427.494
Totaal		2.177.470	2.347.211	2.447.844	2.437.087

WERVING BATEN

19	Kosten eigen fondswerving	170.945	159.447	170.875	176.211
19	Kosten acties van derden	33.434	29.588	32.145	36.378
19	Kosten verkrijging subsidies	60.547	57.791	59.921	58.913
Totaal		264.926	246.825	262.941	271.501

BEHEER EN ADMINISTRATIE

19	Kosten beheer en administratie	209.369	209.818	215.822	224.885
SOM DER LASTEN		2.651.765	2.803.855	2.926.607	2.933.473

RESULTAAT	-48.481	-49.932	6.000	-197.854
------------------	---------	---------	-------	----------

KENGETALLEN

Bestedingsratio baten	83,6 %	85,2 %	83,5 %	89,1 %
Bestedingsratio lasten	82,1 %	83,7 %	83,6 %	83,1 %
Kosten eigen fondswerving	8,8 %	8,5 %	8,3 %	9,3 %
Kosten Beheer en Administratie	7,9 %	7,5 %	7,4 %	7,7 %

6.9 BEZOLGING DIRECTIE

	2013	2012
Naam	Vacature	E. Nijman
Functie		Alg. Directeur
Dienstverband:		
Aard (looptijd)		onbepaald
uren		40
parttime percentage		100
periode		1/1-31/10
Bezoldiging (EUR)		
Jaarinkomen		
Bruto loon		48.504
Vakantiegeld		3.675
Eindejaarsuitkering, 13/14e mnd		0
Variabel jaarinkomen		0
Totaal	0	52.179
SV lasten (wg deel)		7.044
Belastbare vergoedingen/bijtellingsen		-
Pensioenlasten (wg deel)		8.532
Overige beloningen op termijn		-
Uitkering beëindiging dienstverband		16.000
Totaal bezoldiging 2013	0	83.755
Totaal bezoldiging 2012	83.755	

Gezien het vertrek van de directeur in 2012 is tijdelijk vanaf november 2013 het Managementteam van World Servants aangevuld met 2 Consultants, zijnde voormalige bestuursleden Jan Bosman en Riek Lock. De bezoldiging van deze tijdelijke ad interim Directie is verantwoord in de algemene kosten als Advieskosten. In 2013 is het nog niet gelukt om een nieuwe directeur-bestuurder te benoemen, waardoor de interim termijn is verlengd tot 30 april 2014.

6.10 FINANCIËLE RAPPORTAGE PER PROJECT

WILDE GANZEN

Onderstaand het overzicht van de bouwbudgetten, actie-opbrengsten en premies.
Bouwbudget diverse projecten in 2013: € 496.674,-

€ 320.435 Benodigde actie-opbrengst (0,645161 % van bouwbudgetten)
€ 176.239 Premie 55% van de actieopbrengst

BO113

	pag. 27	0004
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	35	32
Projectbudget	28.649	28.201
Vorming en training	4.683	4.678
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.500	1.899
Kosten	44.180	44.126

BO213

	pag.28	0005
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	25	11
Projectbudget	28.263	27.537
Vorming en training	3.193	1.608
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.500	21.898
Kosten	42.304	60.391

Premie Wilde Ganzen	11.831	10.057
Overige opbrengsten	17.833	28.573
Opbrengsten	29.664	38.630

Premie Wilde Ganzen	11.694	17.016
Overige opbrengsten	12.223	30.141
Opbrengsten	23.917	47.157

Financieringstekort	14.516	5.496
----------------------------	---------------	--------------

Financieringstekort	18.387	13.234
----------------------------	---------------	---------------

BR113

	pag. 28	0008
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	28	28
Projectbudget	21.203	20.963
Vorming en training	4.368	4.093
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.000	1.165
Kosten	35.919	35.569

DR113

	pag. 29	0010
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	33	35
Projectbudget	26.954	26.846
Vorming en training	4.593	5.117
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.500	1.163
Kosten	42.935	42.474

Premie Wilde Ganzen	7.438	7.438
Overige opbrengsten	14.266	27.627
Opbrengsten	21.702	35.065

Premie Wilde Ganzen	9.468	9.468
Overige opbrengsten	16.304	29.656
Opbrengsten	25.772	39.124

Financieringstekort	14.215	504
----------------------------	---------------	------------

Financieringstekort	16.623	3.350
----------------------------	---------------	--------------

EC113

	pag. 30	0015
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	38	37
Projectbudget	27.094	26.768
Vorming en training	4.818	5.409
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	3.000	3.614
Kosten	44.260	45.139

ET113

	pag. 31	0016
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	25	29
Projectbudget	36.929	30.226
Vorming en training	4.233	4.240
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.840	1.292
Kosten	52.350	45.106

Premie Wilde Ganzen	9.514	9.514
Overige opbrengsten	19.361	26.829
Opbrengsten	28.875	36.343

Premie Wilde Ganzen	13.293	11.336
Overige opbrengsten	11.065	21.454
Opbrengsten	24.358	32.790

Financieringstekort	15.385	8.796
---------------------	--------	-------

Financieringstekort	27.992	12.316
---------------------	--------	--------

GH113

	pag. 33	0015
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	15	18
Projectbudget	4.664	4.341
Vorming en training	2.793	2.631
Uitvoeringskosten project	9.348	1.558
Overige kosten	502	359
Kosten	17.307	8.889

HA113

	pag. 31	0016
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	25	22
Projectbudget	19.065	18.767
Vorming en training	2.158	3.216
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	0	463
Kosten	30.571	31.794

Premie Wilde Ganzen	1.839	1.877
Overige opbrengsten	6.099	7.012
Opbrengsten	7.938	8.889

Premie Wilde Ganzen	6.694	6.694
Overige opbrengsten	11.837	20.505
Opbrengsten	18.531	27.199

Financieringstekort	9.369	0
---------------------	-------	---

Financieringstekort	12.040	4.595
---------------------	--------	-------

MA613

	pag. 41	0015
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	25	23
Projectbudget	36.498	35.617
Vorming en training	3.193	3.362
Uitvoeringskosten project	0	9.348
Overige kosten	900	630
Kosten	40.591	48.957

MA713

	nvt	0016
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	0	21
Projectbudget	0	12.990
Vorming en training	0	0
Uitvoeringskosten project	0	9.348
Overige kosten	0	0
Kosten	0	22.338

Premie Wilde Ganzen	12.811	12.809
Overige opbrengsten	11.837	33.743
Opbrengsten	24.648	46.552

Premie Wilde Ganzen	0	5.319
Overige opbrengsten	0	16.501
Opbrengsten	0	21.820

Financieringstekort	15.943	2.406
---------------------	--------	-------

Financieringstekort	0	518
---------------------	---	-----

OE113

	pag. 47	0018
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	20	18
Projectbudget	22.930	22.625
Vorming en training	2.993	2.631
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	605	272
Kosten	35.876	34.877

Premie Wilde Ganzen	8.043	8.043
Overige opbrengsten	5.558	22.969
Opbrengsten	13.601	31.012

Financieringstekort	22.275	3.864
---------------------	--------	-------

OE213

	pag. 48	0257
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	25	31
Projectbudget	22.995	22.801
Vorming en training	4.233	4.532
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	605	272
Kosten	37.181	36.953

Premie Wilde Ganzen	8.066	8.066
Overige opbrengsten	7.205	23.253
Opbrengsten	15.271	31.319

Financieringstekort	21.910	5.634
---------------------	--------	-------

SA113

	pag. 46	0004
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	15	15
Projectbudget	10.347	15.682
Vorming en training	3.771	2.193
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.800	2.446
Kosten	25.266	29.669

Premie Wilde Ganzen	3.631	5.564
Overige opbrengsten	7.411	17.819
Opbrengsten	11.042	23.383

Financieringstekort	14.224	6.286
---------------------	--------	-------

SL113

	pag. 41	0004
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	20	16
Projectbudget	27.764	24.983
Vorming en training	4.008	2.339
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.067	2.224
Kosten	42.187	38.894

Premie Wilde Ganzen	8.971	8.932
Overige opbrengsten	9.881	29.722
Opbrengsten	18.852	38.654

Financieringstekort	23.335	240
---------------------	--------	-----

SL313

	pag. 42	0005
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	20	23
Projectbudget	25.771	23.183
Vorming en training	2.993	3.362
Uitvoeringskosten project	9.348	5.033
Overige kosten	1.067	2.224
Kosten	39.179	33.802

Premie Wilde Ganzen	8.272	8.233
Overige opbrengsten	9.470	25.224
Opbrengsten	17.742	33.457

Financieringstekort	21.437	345
---------------------	--------	-----

ZA113

	pag. 43	0004
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	33	30
Projectbudget	26.968	26.480
Vorming en training	4.593	4.386
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.350	3.944
Kosten	42.259	44.158

Premie Wilde Ganzen	9.468	9.469
Overige opbrengsten	16.304	31.747
Opbrengsten	25.772	41.216

Financieringstekort	16.487	2.941
---------------------	--------	-------

ZA213

	pag. 44	0005
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	30	28
Projectbudget	24.467	24.102
Vorming en training	4.458	4.093
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	1.350	1.645
Kosten	39.623	39.188

Premie Wilde Ganzen	8.591	8.591
Overige opbrengsten	14.822	29.478
Opbrengsten	23.413	38.069

Financieringstekort	16.210	1.120
---------------------	--------	-------

ZA313

	pag. 45	0004
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	35	29
Projectbudget	27.576	24.573
Vorming en training	4.593	4.240
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	825	18.443
Kosten	42.342	56.604

Premie Wilde Ganzen	8.643	13.917
Overige opbrengsten	17.292	24.294
Opbrengsten	25.935	38.211

Financieringstekort	16.407	18.393
---------------------	--------	--------

ZA413

	pag. 45	0005
	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	33	35
Projectbudget	27.563	24.620
Vorming en training	4.683	5.117
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	825	16.145
Kosten	42.419	55.230

Premie Wilde Ganzen	8.669	13.893
Overige opbrengsten	16.304	29.826
Opbrengsten	24.973	43.719

Financieringstekort	17.446	11.511
---------------------	--------	--------

MA113

pag. 38

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	25	18
Bouwbudget	25.444	24.591
Vorming en training	3.193	2.631
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	900	1.601
Kosten	38.885	38.171

MA213

pag. 39

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	38	38
Bouwbudget	25.546	24.850
Vorming en training	4.818	5.555
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	900	1.601
Kosten	40.612	41.354

MA313

pag. 39

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	30	37
Bouwbudget	25.484	24.780
Vorming en training	4.458	5.409
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	900	1.601
Kosten	40.190	41.138

MFS-bijdrage	16.310	17.891
Overige opbrengsten	12.223	20.280
Opbrengsten	28.533	38.171

MFS-bijdrage	16.615	16.615
Overige opbrengsten	19.361	24.739
Opbrengsten	35.976	41.354

MFS-bijdrage	16.587	16.587
Overige opbrengsten	15.285	24.551
Opbrengsten	31.872	41.138

Financieringstekort	10.352	0
---------------------	--------	---

Financieringstekort	4.636	0
---------------------	-------	---

Financieringstekort	8.318	0
---------------------	-------	---

MA413

pag. 40

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	0	0
Bouwbudget	17.617	17.019
Vorming en training	0	0
Uitvoeringskosten project	1.558	1.558
Overige kosten	0	0
Kosten	19.175	18.577

MA513

pag. 40

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	0	0
Bouwbudget	42.810	36.604
Vorming en training	0	0
Uitvoeringskosten project	1.558	1.558
Overige kosten	0	0
Kosten	44.368	38.162

MFS-bijdrage	11.211	16.275
Overige opbrengsten	0	2.302
Opbrengsten	11.211	18.577

MFS-bijdrage	28.599	21.295
Overige opbrengsten	0	20.000
Opbrengsten	28.599	41.295

Financieringstekort	7.964	0
---------------------	-------	---

Financieringstekort	15.769	-3.133
---------------------	--------	--------

GH213

pag. 33

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	33	35
Bouwbudget	33.450	32.796
Vorming en training	4.593	5.117
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	502	821
Kosten	47.893	48.082

GH313

pag. 34

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	30	38
Bouwbudget	41.734	41.070
Vorming en training	4.458	5.555
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	502	823
	56.042	56.796

GH413

pag. 35

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	25	18
Bouwbudget	33.327	32.533
Vorming en training	3.193	2.631
Uitvoeringskosten project	9.348	9.348
Overige kosten	502	822
	46.370	45.334

MFS-bijdrage	21.597	21.597
Overige opbrengsten	15.285	20.344
Opbrengsten	36.882	41.941

MFS-bijdrage	26.994	26.994
Overige opbrengsten	13.896	28.132
	40.890	55.126

MFS-bijdrage	21.516	33.981
Overige opbrengsten	11.580	12.782
	33.096	46.763

Financieringstekort	11.011	6.140
---------------------	--------	-------

	15.152	1.670
--	--------	-------

	13.274	-1.429
--	--------	--------

GH613

pag. 36

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	0	0
Bouwbudget	30.651	0
Vorming en training	0	0
Uitvoeringskosten project	0	0
Overige kosten	0	0
Kosten	30.651	0

GH713

pag. 36

	begroot	werkelijk
Aantal deelnemers	0	0
Bouwbudget	65.155	65.328
Vorming en training	0	0
Uitvoeringskosten project	1.558	1.558
Overige kosten	0	0
	66.713	66.886

MFS-bijdrage	26.892	0
Overige opbrengsten	0	0
Opbrengsten	26.892	0

Financieringstekort	3.759	0
---------------------	-------	---

	23.770	0
--	--------	---

Onderwijs

MFS-deel

Eigen bijdrage

Totaal

Malawi	88.663	49.432	138.095
Ghana	139.971	42.007	181.978

Contracteringen in 2013 MFS-bijdrage : 228.634
 Vergoeding progr. en coordinatie-kosten : 2.761
 AKV-vergoeding : 14.083

7 Controleverklaring

Stichting World Servants Nederland
Postbus 129
8470 AC WOLVEGA

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting World Servants Nederland te Wolvega gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 (met een balanstotaal van € 804.267) en de staat van baten en lasten over 2013 (met een resultaat van € 49.932 negatief) met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beiden in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting World Servants Nederland per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Verklaring betreffende andere voorschriften

Wij melden dat het bestuurs- en directieverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Was getekend,
Slidrecht, 16 april 2014.
WITh accountants B.V.
P. Alblas RA

Correspondentie-adres
Postbus 2150 - 2400 CO - Alphen aan den Rijn
T 0172-750175 | www.withaccountants.nl | info@withaccountants.nl | Twitter: @withaccountants
IBAN: NL71 INGB 0667 8301 62 | KUK: 28112484